

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 324.

BERETNING
OM
VETERINÆRVÆSENET
OG
KJØDKONTROLLEN
I
NORGE
FOR ÅRET 1897

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en Norvège
en 1897, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB

1899

Pris: Kr. 0.50.

Norges officielle Statistik, Tredie Række.
(Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1—85 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889, S. 22—27.
- 86—146 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Juli 1889—31 December 1891, S. 1—5.
- 147—206 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1892—31 December 1894, S. 1—5.
- 207—281 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1895—31 December 1897, S. 1—6.
- 282. De offentlige Jernbaner 1896/97. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 283. Civil Retspleie 1895. (*Statistique de la justice civile.*)
- 284. Oversigt over de vigtigste Resultater af de statistiske Tabeller vedkommende Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. (*Aperçu général du recensement du 1er Janvier 1891.*)
- 285. Norges Bergværksdrift 1894 og 1895. (*Statistique des mines et usines.*)
- 286. Straffarbejdsanstalter 1895/96. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 287. De Spedalske i Norge 1891—1895. (*Les lépreux en Norvège.*)
- 288. Norges Skibsfart 1896. (*Statistique de la navigation.*)
- 289. Rekruteringsstatistik 1897. (*Statistique du recrutement.*)
- 290. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1895. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 291. Kriminel Retspleie 1892 og 1893. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
- 292. Distriktsfængsler 1896. (*Prisons départementales.*)
- 293. Norges Sparebanker 1897. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 294. Den norske Rigstelegraf 1897. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
- 295. Norges Postvæsen 1897. (*Statistique postale.*)
- 296. Sindssygeasyllernes Virksomhed 1896. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 297. Norges Handel 1897. (*Statistique du commerce.*)
- 298. Norges Fiskerier 1897. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 299. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1896. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)
- 300. Skiftevæsenet 1895. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 301. Norges kommunale Finanser 1894. (*Finances des communes.*)
- 302. Folkemængdens Bevægelse 1894. (*Mouvement de la population.*)
- 303. Det tekniske undervisningsvæsen 1894—95. (*Enseignement technique.*)
- 304. Livs- og Dødstabeller 18^{81/82}—18^{90/91}. (*Tables de mortalité et de survie.*)
- 305. Norges Fabrik anlæg 1895. (*Établissements industriels.*)
- 306. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1897. (*Statistique électorale.*)
- 307. De offentlige Jernbaner 1897/98. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 308. Straffarbejdsanstalter 1896/97. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 309. Distriktsfængsler 1897. (*Prisons départementales.*)
- 310. Norges Skibsfart 1897. (*Statistique de la navigation.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 324.

BERETNING
OM
VETERINÆRVÆSENET

OG
KJØDKONTROLLEN

I
NORGE

FOR ÅRET 1897

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en Norvège
en 1897, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB

1899

For årene 1889—1896 se Norges officielle statistik, tredje række no. 137, 153, 181, 197, 218, 248, 270 og 299.

D'après les rapports des vétérinaires il a été traité pendant l'année 1897 13 745 cas de maladie chez le cheval, 37 343 chez le bétail, 1 069 chez le mouton, 268 chez la chèvre, 4 384 chez le porc, 771 chez le chien, 105 chez le chat, 182 chez le volaille et d'autres animaux, au total 57 867 cas.

Il ne s'est produit aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton.

385 cas de charbon sont signalés. Les cas les plus nombreux (92) ont été observés dans le département de Søndre Bergenhus. Les vétérinaires imputent aux débris des moulins la production de la maladie. M. L e k v e n en a donné à manger à trois moutons; deux en crevèrent au bout de deux mois.

Il est rapporté 18 cas de charbon symptomatique, 311 cas de coryza du bétail. Cette dernière maladie se manifeste chaque année dans une vallée du Søndre Bergenhus, où elle prend caractère le plus souvent très grave.

Dans une étable de dix bestiaux tous les animaux furent infectés et périrent, si toutefois il ne furent pas abattus.

On a constaté 7 cas d'œdème malin, 75 cas de «braasot» (*gastromycosis ovis*) et 908 cas de rouget.

Au mois de mai éclata une petite épizootie de peste porcine tout près de Kristiania; les animaux des porcheries infectées furent abattus. En tout on constata 177 cas, dont 14 dans le département de Jarlsberg et Larvik, où la contagion se communiqua directement de Kristiania.

Pendant l'année 1898 il a été examinée 1 465 troupeaux de 14 740 bêtes pour la tuberculose; on a trouvé 331 troupeaux et 726 animaux infectés c'est-à-dire respectivement 22,6 0/0 et 4,92 0/0; d'ailleurs on renvoie aux tableaux statistiques dressés aux pages 9—16.

En ce qui concerne les autres maladies nommées dans le compte-rendu aux pages 18—23 il est d'un intérêt spécial de noter, que les vétérinaires sont d'accord pour déclarer que le traitement de la fièvre vitulaire d'après la méthode du vétérinaire danois M. S c h m i d t donne des résultats excellents.

Dans le terme budgétaire de 1897—1898 la somme dépensée par l'État pour le service vétérinaire a été de couronnes 123 696.

IV

Le nombre des vétérinaires diplômés en Norvège était de 139 au 1er janvier 1898.

En 1897 il fut exporté 814 chevaux, 35 bestiaux et 32 moutons; il fut importé 691 chevaux, 14 600 bestiaux, 2 037 moutons et 1 360 porcs.

L'inspection obligatoire de viande visée par la loi du 27 juin 1892 était organisée en 1897 dans 23 villes. Quant aux détails on renvoie aux tableaux ci-joints.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e).

Résumé en français	Page III
------------------------------	-------------

I. Veterinærvesenet i 1897.

(Du service vétérinaire en 1897).

A. Almindelig oversigt (Vue générale)	1
B. Om de enkelte sygdomme (Sur les maladies différentes)	2
1. Miltbrand (Charbon)	2
2. Ondartet katarrhalfeber (Fièvre catarrhale maligne du bétail)	3
3. Raslesyge (Charbon symptomatique)	3
4. Ondartet ødem (Oedème malin)	4
5. Bråсот (Maladie subite du mouton)	4
6. Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc)	4
7. Svinepest (Peste porcine)	5
8. Klovsyge (Piétin)	8
9. Tuberkulose (Tuberculose)	8
10. Kværke (Gourme)	16
11. Mundsyge (Stomatite)	17
12. Blodurin (Hémoglobinurie)	17
13. Smitsom kalvekastning (Avortement épizootique)	18
14. Kalvningsfeber (Fièvre vitularie)	18
15. Ringorm (Trichophytie)	18
16. Godartet beskelersyge (Exanthème bénigne des organes génitaux)	18
17. Kopper (Variole vaccine)	18
18. Rachitis (Rachitisme)	19
19. Indigestion (Indigestion)	19
20. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses)	20
C. Bevilgninger i budgetterminen 1897—1898 (Budget du service vétérinaire dans le terme du 1 ^{er} juillet 1898 au 30 juin 1899)	24

	Page
D. Tabeller (Tableaux statistiques)	25
Tabel IV. De vigtigste husdyrsygdomme i Norge i 1897, artsvis ordnede (Relevé des divers cas de maladies des animaux domestiques, par espèces, en Norvège en 1897)	26
— V—XXIII. Anmeldte husdyrsygdomme i de forskellige amter (Cas de maladies signalés, par départements)	32
— XXIV. Enkelte sygdommes fordeling i de forskellige amter (Relevé des diverses maladies par départements)	132
— XXV. Smitsomme husdyrsygdomme i 1897, månedsvis (Maladies épizootiques en 1897, par mois)	132
— XXVI. Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1898 (Nombre de vétérinaires diplômés au 1 ^{er} janvier 1898)	133
E. Udførsel og indførsel af husdyr (Importation et exportation des animaux)	134

II. Kjødkontrollen i 1897.

(L'inspection de la viande en 1897).

A. Almindelige bemærkninger (Observations générales)	136
B. De enkelte byer (Les villes spéciales):	
1. Aalesund	136
2. Arendal	140
3. Bergen	143
4. Drammen	148
5. Fredrikshald	149
6. Fredriksstad	153
7. Hamar	153
8. Haugesund	158
9. Horten	160
10. Kongsberg	163
11. Kragerø	164
12. Kristiania	166
13. Kristianssand	173
14. Kristianssund	173
15. Larvik	176
16. Moss	180
17. Porsgrund	185
18. Sandefjord	185
19. Skien	185
20. Stavanger	189
21. Trondhjem	192
22. Tromsø	197
23. Tønsberg	197

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques).

	Page
A. Bestemmelser, udgaaede i 1897 (Dispositions faites en 1897) . . .	202
B. Gjældende love og bestemmelser (Lois et réglemens en vigueur).	
Bilag 1 (Appendice 1) Lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	208
— 2 (— 2) Lov om kommunale slagtehuse etc (Loi sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	218
— 3 (— 3) Kjødkontrolregler (Réglementation pour l'inspection de la viande)	220
— 4 (— 4) Nugjældende (1ste juli 1899) regler for indførsel af husdyr (De l'importation des animaux)	225
— 5 (— 5) Nugjældende (1ste juli 1898) regler for udførsel af husdyr (De l'exportation des animaux)	228
— 6 (— 6) Schema for ansøgning om tuberkulinundersøgelser (Formulaire de demandes de tuberculination)	230
— 7 (— 7) Indberetningsschema for tuberkulinundersøgelse (Formulaire des rapports de tuberculination)	232
— 8 (— 8) Anvisning til tuberkulinundersøgelser (Instruction pour la tuberculination)	233
— 9 (— 9) Indberetningsschema nr. 1 til amtmændene om smitsomme sygdomme (Rapports devant être adressés au préfet, sur les cas de maladie contagieuse)	235
— 10 (— 10) Indberetningsschema nr. 2 til veterinærdirektøren (Rapports devant être adressés au Directeur)	236
— 11 (— 11) Uddrag af skyds- og kostloven (Extrait de la loi sur les frais de voyage)	237
— 12 (— 12) Regningsschema (Formulaire de notes) . . .	239

Trykfeil.

Side 133. Tabel XXV, læs: Tabel XXVI.

Side 161. Tabel XXVIII (Drammen), læs: Tabel XXVIII (Horten).

I.

Om veterinærvæsenet i 1897.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de indkomne indberetninger er der i året 1897 behandlet 13 745 sygdomstilfælde hos hesten, 37 343 hos koen, 1 069 hos fåret, 268 hos geden, 4 384 hos svinet, 771 hos hunden, 105 hos katten, 182 hos fjærkræ og forskellige andre dyr, tilsammen 57 867 tilfælde mod 55 654 det foregående år.

Af husdyrlovens såkaldte ondartede smitsomme sygdomme er optrådt tilfælde af miltbrand, raslesyge, ondartet katarrhalfeber, bråsot, svinepest og rødsyge, hvorimod intet tilfælde er forekommet af kvægst, hundegalskab, snive, mund- og klovsyge, ondartet lungesyge eller kopper og skab hos fåret.

Angående enkelte smitsoters forekomst i de forskellige amter henvises til vedkommende tabel.

Overførelse af dyresygdomme til mennesker er ikke sjelden iagttaget. Om miltbrandssmitte meddeler *Egeberg* (Arendal), *Skar* (Kristiansand), *H. P. Jensen* (Stordøen), om overførelse af kopper fra kjer beretter *Bru-land* (Gloppen) og *Hogstad* (Molde), om ringormssmitte *Helgesen* og *Flesvik*; herom nærmere under de enkelte sygdomme.

De i 1897 emanerede offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet, kjødkontrollen samt import og eksport af husdyr vil findes behandlet i særskilte afsnit.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Den i enkelte herreder i Akershus amt det foregående år herskende miltbrandsfarsot kom ikke i år til fornyet udbrud. Der er dog særlig i de ifjor herjede distrikter optrådt enkelte spredte tilfælde af sygdommen; ialt anmeldtes i Akershus amt 51 tilfælde mod 246 i 1896. Det samlede antal anmeldte tilfælde i riget var 385. Som vanlig er de fleste tilfælde forekommet i Søndre Bergenhus amt (92 tilfælde), dernæst kommer Akershus (med 51), Stavanger (37), Lister og Mandal (37); se forøvrigt tabel XXIV. Fra nordre Trondhjems og Nordlands amter samt Kristiania er intet tilfælde anmeldt.

Som vanlig har kvæget været hyppigst angrebet, men forøvrig er tilfælde anmeldt hos hest, får, ged, svin, hund og kat. Fra distrikterne omkring Holmestrand meddeles, at man om våren og ud over sommeren i skovene deromkring fandt mange døde elgsdyr, der antoges at være døde af miltbrand. Dyrslægen blev i nogle tilfælde tilkaldt til undersøgelse, men dyrene fandtes i så forrådnings tilstand, at miltbrand ikke kunde konstateres.

Smittens opkomst har som regel ikke kunnet påvises. Som vanlig gives foderaffaldsstof og kraftfoderet skylden for at være hyppige smittekilder. *Borg*, (Solør) beretter således, at der i mands minde ikke er optrådt miltbrand på de fleste af de gårde, hvor sygdommen nu har vist sig, men på alle disse steder er nu indført kraftfoder (raps). *Lekven*, Søndre Bergenhus, har i flere år gjort forsøg med fodring hos får med affald fra møllebrugene for at undersøge, om dette skulde være befængt med miltbrandssmitte. I sin sidste indberetning meddeler han, at han indkjøbte 3 får i alderen fra 1½—5 år og lod disse fodre med de mistænkte melaffaldsvarer og hør. Efter omtrent 2 måneders forløb døde pludselig to af dyrene af miltbrand, mens det tredje forblev friskt efter fortsættelse med fodringen nogen tid. Smitte udefra mener *Lekven* ikke kan have fundet sted. Lignende forsøg agter han at foretage med kalve.

På en gård på Toten, hvor miltbrand optrådte i fjøset, døde samtidig alle katte.

Der berettes fra flere steder om uforsvarlig skjodesløs behandling af miltbrandskadavere. På en gård døde således en ko af miltbrand og tjenestegutten tog straks fat på flåningen af dyret; herunder blev han imidlertid smittet i hånden, og måtte søge læge, der erklærede ham at lide af miltbrand. Kadaveret kastedes ud i en elv og indvoldene blev gravet ned i gjødselbøingen, der senere måtte udgraves og opbrændes. Kadaveret fik man endelig efter flere dages arbejde af naboerne og andre, som var bange for at tage drikkevand af

elven, atter opfisket og tilintetgjort (*Egeberg*). I et andet tilfælde blev en kvaksalver tilkaldt for at behandle en alvorlig syg ko; denne tilrådede straks slagting, da kødet kunde benyttes til menneskeføde. Ankommen til kødkontrolstationen konstateredes af dyrlægen, at dyret havde lidt af miltbrand. Ved inspektion af forholdene på gården viste det sig, at dyret var dræbt ved afblødning inde på fjøset; indvolde og hud var skjødesløst kastet omkring og inventar og redskaber var tilsølet med blod (*Støverud*).

Enkelte kvaksalvere indberettes at give sig af med at kurere miltbrand, en dristighed, vedkommende eier i tilfælde risikerer at betale med at få sit fjøs gennemsmittet.

På et sted døde 2 à 3 dyr eller slagtedes i døende tilstand straks efter hinanden af miltbrand, uden at nogen anmeldelse blev gjort, endog ikke efter opfordring; sagen blev da meldt og vedkommende blev mulkeret. (*Skar*).

Skar beretter om tilfælde af smitte til mennesker; den behandlende læge blev også inficeret. Ligeledes meddeler *H. P. Jensen*, Stordøen, om 2 mand, som smittedes under slagtingen.

2. Ondartet katarrhalfeber.

Af ondartet katarrhalfeber er anmeldt endel flere tilfælde end foregående år; hyppigst har sygdommen været i Søndre Trondhjems og Kritians amter med henholdsvis 48 og 43 tilfælde.

Sygdommen optrådte meget ondartet på gården *Skar*, Hyllestad, i Sogn, idet hele besætningen, 10 stkr. kvæg, døde eller nedslagtedes. Der var indkjøbt 4 dyr fra nabodalførret, hvor sygdommen i årevis har været og fremdeles er stationær (*Leknes*). I en høitliggende sætergrænd i Våge, Sønstlien, udbrød sygdommen med 4 tilfælde i forskellige besætninger straks efter hinanden, hvorefter den ophørte. På et andet sted viste den sig på en fuldstændig isoleret husmandsplads høit oppe i fjeldet (*Tillier*).

Fra Søndre Bergenhus amt berettes, at sygdommen på vestlandet optræder under to forskellige former.

Den godartede form viser sig hovedsagelig som en mere eller mindre heftig katarrh i næsen og helbredes som regel, når affektionen ikke udbreder sig til pandehulerne og ind til hjernen (*Lekven*). Se forøvrigt herom i beretningerne for 1892 og 93.

3. Raslesyge.

Af denne sygdom er anmeldt 18 tilfælde i 8 forskellige amter; i Smålenene og Hedemarkens amter optrådte henholdsvis 6 og 5 tilfælde og i de øvrige amter 1 à 2 tilfælde. I Smålenene (ved Fredrikshald) optrådte de anførte 6 tilfælde i to besætninger.

4. Ondartet ødem.

Enkelte tilfælde af denne hos kvæg og hest forekommende sygdom omtales af nogle dyrlæger. Dens lighed med «Bråсот» synes efter laboratorieforsøg at være påfaldende, og skulde endelige undersøgelser vise, at bråсотens smitstof er det samme som det ondartede ødems, er denne sygdom ganske hyppig på Norges vestkyst.

5. Bråсот.

Denne sygdom anføres fra flere steder at være i aftagende. Der er anmeldt 14 tilfælde fra Stavanger amt, 46 fra Søndre Bergenhus og ellers enkelte spredte, ialt 75 tilfælde.

6. Rødsyge og knuderosen.

Der er anmeldt endel færre tilfælde end foregående år, 908 tilfælde mod 941 i 1896. Også i år er de fleste tilfælde anmeldt fra Nordre Trondhjems og Akershus amter med henholdsvis 184 og 128 tilfælde; forøvrig optræder sygdommen jevnlige i de fleste amter og den er af de ondartede smitsomme husdyrsygdomme, der hyppigst kommer under dyrlægens behandling. Sygdommen anføres på flere steder at være stationær. Forholdet mellem tilfælde af rødsyge og knuderosen kan sees af følgende tabel:

	Rødsyge.	Knuderosen.
Akershus amt	78	50
Smålenenes amt	17	32
Buskeruds amt	26	5
Jarlsberg og Larviks amt	39	27
Hedemarkens amt	65	53
Kristians amt	63	27
Bratsberg amt	31	5
Nedenes amt	32	»
Lister og Mandals amt	11	3
Stavanger amt	4	5
Søndre Bergenhus amt	15	3
Nordre Bergenhus amt	6	5
Romsdals amt	1	»
Søndre Trondhjems amt	47	39
Nordre Trondhjems amt	54	130
Nordlands amt	3	12
Tromsø amt	16	4

Som heraf vil sees er der i enkelte amter optrådt nogle flere tilfælde af knuderosen, i andre nogle mere af rødsyge, men begge sygdomsformer synes at være nogenlunde ligelig tilstede i de fleste amter. Hertil kommer ikke

få tilfælde af hjertesygdom (endokardit), der skyldes en forudgået infektion af rødsyge.

Amtsdyrlæge *Hjelde*, Værdalen, anfører i sin indberetning, at knuderosen og rødsyge er den sygdom, som der i bygden bringer bønderne det største tab, ikke såmeget ved de akute formers dødelighed, som ved de kroniske eftersygdomme, hjertefeil og ledsygdomme. Ved hjertesygdommen dør dyret temmelig snart, men ved ledsygdommen tilbringer de en ynkkelig tilværelse i sit leie, og bevægelsen består som oftest kun i en dreien rundt på bagdelen; tillige er de uden ædelyst og derfor vanskelige at få fedede.

I årets løb iagttog *Hjelde* et kombineret tilfælde af knuderosen og akut rødsyge; den diffuse rødme opstod efter knudedannelsen; dyret kom sig.

At diagnosen af denne sygdom ofte er vanskelig endog i dens første akute udbrud har *Hjelde* erfaret i to tilfælde. I det ene tilfælde var der blot feber uden nogen ydre påviselige sygdomstegn, og i det andet var der foruden feber og tabt ædelyst tillige tungt, anstrengt åndedræt, hvorfor der blev diagnostiseret lungebetændelse. I begge disse tilfælde døde grisene omtrent 6 uger senere og ved obduktionen fandtes nødstore afsætninger på de tofligede hjerteklapper. Bønderne er meget kjede af denne sygdom og som oftest iværksætter de afsondring af sine dyr såsnart de merker, at sygdommen er i anmarsch.

7. Svinepest.

Dyrlæge *Bech-Hansen* indberetter om svinepesten i Kristiania og nærmeste omegn i 1897 følgende:

«Den 26de og 29de mai 1897 blev ved Kristiania kjødkontrolstation kasseret 8 svin tilhørende Br. Smedsrud på Solhaug i Ø. Aker. I kassationsprotokollen er følgende obduktionsfund noteret. «I huden smaa røde pletter. I peritoneum diffuse blodudtrædninger. I hjertekamrene større og mindre ekkymoser. I den nederste del af tyndtarmen og hele tyktarmen større og mindre blødninger. De Peyerske pletter opdrevene og betændte. Blæren betændt, indeholdende et tørt blodkoagel. I klovene bemerkes sår med stærk betændelse i omgivelserne.» Eierne forklarede at have kjøbt grisene for ca. 8 dage siden fra Gudbrandsdalen, og at samtlige havde diarrhoe og dårlig ædelyst. Jeg foretog straks besigtigelse af besætningen, og fandt resten af de sidst indkjøbte svin, 10 stk. ca. 2 måneder gamle, meget syge. De var stærkt rødøiede, havde febergysninger og stadig diarrhoe. I huden bemerkedes større og mindre røde pletter, samt betændte sår i klovene. De syge dyr isoleredes fra svinestalden og den øvrige besætning, som endnu viste sig fuldstændig friske. Organerne af ovennævnte ved kontrollen kasserede griser blev sendt veterinærlaboratoriet til undersøgelse, uden at der dog dengang kunde fastslåes, at svinepest forelå.

Efter en ferietur kom jeg tilbage til Kristiania og fik da høre af hr. Smedsrud, at svinene endnu var lige dårlige, havde minket svært og at en gris netop var død. Han troede også, at sygdommen var begyndt hos de andre svin i det samme hus, hvor de syge før opholdt sig.

Ved obduktionen af den døde gris kunde man allerede før tarmene var åbnet se knapformige dybtgående differitsaar med svære differitiske belægnings. I bryst og bughule gelatinøse udsvedninger med begyndende adhærencedannelser.

Nekrose bemærkedes foruden i lever og milt også i de fortættede partier af lungerne (pneumonier). Jeg skal her tilføje, at jeg ikke under denne epizooti så mere typisk billede på svinepest end ovennævnte obduktionsfund, men det skriver sig selvfølgelig fra, at disse griser havde gået med sygdommen ca. 4 måneder. Det beviser også, hvor lang tid endog en mindre modstandskraftig gris kan leve med denne sygdom.

Organerne blev sendt veterinærlaboratoriet, hvor diagnosen fastsloges. Svinepest konstateredes altså på ovennævnte sted den 12te august, og de strengeste forholdsregler, som loven hjemler, blev tagne på offentlig foranstaltning og bekostning.

Efter ordre fra veterinærdirektøren og amtet blev takst afholdt på svinebesætningen, 51 stkr., hvoraf 9 griser foruden den døde utvivlsomt led af svinepest. 39 af de friske torvførtes, resten sammen med kadaverne af de syge og samtlige organer brændtes i Kristiania kommunes brændovn på Tøien.

Staldrekvisita, inventar etc., som blev påbudt opbrændt, takseredes og brændtes.

Jeg blev for anledningen af amtet konstitueret som offentlig dyrlæge i Aker, og fik efter forslag af mig ordre til sammen med lensmanden at foretage undersøgelse af svinebesætningerne i Aker. På denne undersøgelsesrejse fik vi vide, at der på Sindsenbakken for nylig havde forekommet svinesygdom, og på et enkelt sted skulde der endog være død ca. 20 smågriser, uden at eieren fandt sig beføiet til at undersøge sygdommen.

Samtlige eiere af svinebesætninger fik strengt pålæg om øieblikkelig at melde, når sygdom indtraf, og blev foreløbig forbudt at købe eller sælge svin uden til slagt.

Den 22de august konstateredes svinepest hos slagter Mørk på Raskeløkken i Østre Aker.

Besætningen, som bestod af 18 svin, blev beordret nedslagtet, hvoraf 6 grise viste sig angrebne. De friske svin torvførtes. Gulvene og inventar blev takseret og brændt sammen med kadaverne. En masse inficeret gjødning blev kjørt i en haug og lagret med kalk.

25de august konstateredes svinepest på Ringstabæk i Bærum, og på Østre Hasle i Østre Aker.

På det første sted viste sygdommen sig kronisk forløbende med nogenlunde samme obduktionsfund som på Solhaug. Besætningen 26 svin beordredes nedslagtet, hvoraf 10 svin viste sig angrebne, samtlige brændtes.

Hos Lindberg på Hasle forekom sygdommen mere akut med stærkere diffus betændelsesrødme af slimhinden i tarmene. Besætningen, 16 svin, beordredes slagtet, og ved obduktionen viste 4 stkr. sig angrebne. Samtlige brændtes i Tøienovnen.

Den 30te august udbrød svinepest på Sindsenbakken hos N. Larsen. Her ligger eiendommene tæt sammen opefter en bakke, hvor gjødningsvand føres fra den ene eiendom til den anden, og her var gennemgående slette svinehuse, hvor desinfektionen forvoldte store vanskeligheder. Besætningen 13 svin beordredes nedslagtet, hvoraf 11 stkr. viste sig angrebne. Kadaverne brændtes

29de august konstateredes svinepest i Stockholmsgaden 65 i Kristiania. Besætningen, 50 svin, blev beordret nedslagtet, hvoraf 13 svin viste sig stærkt angrebne. Her optrådte sygdommen med største voldsomhed, idet grisene straks de blev syge, fik blodig diarrhøe og kunde vanskelig holde sig på benene. Tarmene med indhold viste sig her som en eneste blodig masse, milten meget svullen, itlerne hæmmorhagiske stærk injection med blødninger i slimhinderne. Samtlige svin brændtes.

1ste september, konstateredes kronisk svinepest hos slagter Ferd. Johansen Høienholm på Ekeberg i Ø. Aker nær bygrænsen. Besætningen 14 svin blev beordret nedslagtet, hvoraf 7 svin var angrebne; samtlige brændtes.

2den september konstateredes svinepest i Enebakveien i Kristiania. Besætningen 21 svin, hvoraf 2 var døde, beordredes nedslagtet. 4 svin foruden de 2 døde viste sig angrebne. Samtlige brændtes.

20de september døde 2 svin hos Axel Hansen Sinsenbakken. Ved obduktionen af disse konstateredes svinepest. Besætningen 49 svin nedslagtedes, hvoraf 7 svin foruden de 2 døde var angrebne af sygdommen. 28 svin blev torvførte, da de havde stået i et andet hus og viste sig fuldstændig friske. Resten blev brændt i Tøienovnen.

Den 16de september døde 1 gris i Simensbraaten i Ø. Aker, og flere svin i samme bingé fik stærk diarrhoé og vilde intet æde nogle dage. Foruden den døde gris lod jeg nedslagte og obducere 2 af de syge, uden at sygdommen med bestemthed kunde konstateres. De øvrige svin blev straks bedre, og eieren fik nu lov til at slagte disse til salg. Ved obduktion af disse kunde kun mærkes en let betændelsesrødme i tarmslimhinden, som var lidt svullen, og de Peyerske pletter lidt opdrevene. Sygdommen stansede så paa dette sted.

25de september konstateredes svinepest hos Jakobsen paa Sinsenbakken i Ø. Aker. Besætningen, 35 svin, nedslagtedes og brændtes i Tøienovnen. Her kunde sygdommen kun konstateres med bestemthed hos 2 svin; men flere af dem havde et par dage før havt stærk diarrhoe, og ved obduktionen viste flere sig at have betændelse i tyktarmen, hvorfor samtlige tilintetgjordes.

Den 22de oktober døde en gris i Sørli i Ø. Aker, den viste sig at lide af svinepest. Dyret var nogle dage i forveien kommet fra Linnerudbakken, hvor der strax i forveien var 2 svin døde uden videre undersøgelse.

31te oktober blev paany en gris syg og døde hos Larsen, Linnerudbakken i Ø. Aker, og svinepest blev nu konstateret. Hele besætningen, 18 svin, nedslagtedes og torvførtes.

Den 14de oktober indberettede dyrlæge Winsnes svinepest på Sørli p. r. Lian i Ø. Aker. Besætningen, 18 svin, hvoraf 2 døde, beordredes nedslagtet. 1 gris af de nedslagtede viste sig angreben, de øvrige torvførtes som friske.

Den 27de oktober blev 3 grisdrifter i Ø. Aker karantænelagt, henholdsvis på Vollebæk 130 svin, Risløkken 170 svin og Økerulunden 160 svin. Samtlige dyr blev foreløbig negtet solgte som livdyr.

Den 10de november fik eierne af Solhaug, Raskeløkken, Høienholm, Ringstadbæk og Hasle tilladelse til at begynde svinehold på egen risiko, og betingelse, at den nye svinebesætning stod under offentlig tilsyn indtil videre. På samtlige steder har man ikke senere mærket noget til sygdommen.

Smittekilden til denne svinepestepizooti må vel nærmest søges i de til pølse magerierne hersteds indførte amerikanske tarmar. Denne antagelse støttes ogsaa ved, at samtlige besætninger, der angrebes af sygdommen, brugte skyller fra Kristiania; nogen anden årsag til sygdommen er uantagelig.

Sygdommen optrådte som ovennævnt kronisk og akut, men jeg vil her få lov at beskrive en tredie form af sygdommen, som jeg iagttog på et par steder under denne epidemi. Grisene fik pludselig diarrhoe med feber, og vilde intet æde paa 3 a 4 dage; senere var sygdommen som strøget af dem, men enkelte af disse kunde efter ca. 1 maanedes forløb begynde at skrante, og fik nu i reglen det typiske billede på kronisk svinepest, saavel i levende live, som obduktionsfundet. De andre grise overstod helt sygdommen, og viste intet sygeligt udseende senere. Den sidst omtalte form af svinepest optrådte helst hos større svin.

Samtlige forannævnte besætninger blev nedslagtet på offentlig bekostning, således at der betaltes halv erstatning for de syge, og hel erstatning for de friske, med fradrag af, hvad slagtet indbragte ved torvføring.

Det beløb, som af statskassen udbetaltes i erstatning i anledning af denne svinepestfarsot beløb sig til kr. 13 082,95. Hertil kommer, hvad der i henhold

til husdyrloven faldt på vedkommende amtskasse at betale, nemlig Kristiania kommunekasse kr. 386,15 og Akershus amtskasse 852,13; tilsammen altså kr. 14 321,28.

8. Klovsyge

(foot-rot) anmeldtes med 64 tilfælde i 8 besætninger i Daviken. For tre år siden fandtes flere besætninger smittede sammesteds, ligeså indsygnede endel til Opstryn flyttede får; også fra Naustdal herred indberettedes enkelte tilfælde.

Amtsdyrlæge *Flesvik*, Lillehammer, beretter:

«Den 25de september 1897 blev jeg hentet til en gård i Fåberg, hvor fårene havde fået en klovsygdom. Der var 14 angrebne af ca. 20. Fårene var nylig kommen hjem fra fjeldet, hvor sygdommen var seet på et par får. Symptomerne var følgende: De fleste af de angrebne haltedede meget, og 2 lam lå omtrent stadig. Kronen var meget svullen, rød og ofte løsnet fra hornvæggen og fra spalten flød der en tyndflydende klar vædske. Ligeledes var hornet i ballen af og til løsnet. I klovspalten var huden et eneste sår, bedækket med skorper og pus. På nogle flød der ved tryk på klovsækken pus ud. På et lam var der rosenagtig betændelse op over begge forben. 2 lam blev slagtet, de øvrige helbrededes. De syge blev udsat og behandlede, de friske blev flyttet over på en anden havnegang og holdtes afsondrede. Såvidt mig bekjendt har der på samme tid ikke været noget lignende tilfælde på andre steder».

9. Tuberkulose.

De offentlige tuberkulinundersøgelser har været fortsat på væsentlig samme måde som før.

Angående principerne for den i Norge stedfindende kamp mod dyretuberkulosen samt resultaterne af de hidtil foretagne undersøgelser henvises til et af veterinærdirektøren ved landbrugsmødet i Bergen i 1898 afholdt foredrag, der vil findes trykt i «Tidsskrift for det norske landbrug» oktober 1898 samt i Norsk veterinærtidsskrift 1898, side 65.

En oversigt over tuberkulinundersøgelserne i 1895, 1896 og 1897 vil findes i følgende tabel:

Amt.	Antal unders. dyr.	Tuberkuløse.	pCt.	Antal unders. besætninger.	Tuberkuløse fundet i	pCt.
Akershus	9 731	661	6.8	741	167	22.5
Smålenene	5 127	324	6.3	402	69	17.2
Hedemarken	13 920	1 291	9.3	1 121	324	28.9
Kristians	7 601	1 186	15.6	424	224	52.9
Buskeruds	2 335	168	7.2	206	45	21.8
Jarlsberg og Larviks	483	39	8.1	33	12	36.4
Bratsberg	666	39	5.9	52	15	28.9
Nedenes	169	7	4.1	26	1	3.8
Lister og Mandal	970	114	11.8	139	45	32.5
Stavanger	242	5	2.1	16	3	18.7
Søndre Bergenhus	354	22	6.2	23	7	30.4
Bergen	2	0	0	1	0	0
Nordre Bergenhus	2 800	144	5.1	239	54	22.6
Romsdals	1 755	54	3.1	223	25	11.2
Søndre Trondhjems	5 573	375	6.7	378	87	23.0
Nordre Trondhjems	2 824	165	5.8	209	57	27.3
Nordlands	517	7	1.3	43	5	11.6
Tromsø	465	43	9.2	54	10	18.5
Finmarkens	8	0	0	1	0	0
Ialt	55 542	4 644	8.36	4 331	1 150	26.55

Direktøren knytter hertil følgende bemærkninger i sit ovennævnte foredrag:

«Der er altså i de forløbne tre år undersøgt omtrent tyvendeparten af landets kvægbestand og der er blandt denne tyvendepart fundet 4 644 tuberkuløse eller mistænkte dyr, hvilket udgjør meget nær $8\frac{1}{2}$ pCt. De undersøgte dyr har tilhørt 4 331 forskellige besætninger og af disse er altsaa noget over hver fjerde besætning fundet befængt med tuberkulose. Herfra kan dog neppe sluttes noget bestemt om sygdommens tilstedeværelse i sin almindelighed i besætningerne udover landet. Det er vistnok ganske eiendommeligt, at undersøgelserne sammenstillet årsvis falder så temmelig sammen med hensyn til resultaterne. I 1895—1896 undersøgtes der således 30 787 dyr i 2 195 besætninger; heraf fandtes 2 588 dyr og 573 besætninger tuberkuløse, henholdsvis 8.4 og 26.1 pCt. I 1897 er der undersøgt 24 755 dyr i 2 136 besætninger, hvoraf 2 056 dyr og 577 besætninger har været tuberkuløse, hvilket er henholdsvis 8.3 og 27 pCt., altså næsten fuldstændig kongruente tal. Imidlertid vil det sees, at i enkelte amter, nemlig Hedemarkens og Kristians, har undersøgelserne været langt talrigere end i andre amter og der er fundet her temmelig meget tuberkulose, i Kristians amt endog i mere end hver anden besætning. På den anden side er undersøgelserne i Jarlsberg og Larvik, Bratsberg, Nedenes, Lister og Mandal, Stavanger, Søndre Bergenhus, Nordlands, Tromsø og Finmarkens amter så fåtallige, at der intet bestemt resultat deraf

kan uddrages. Det kunde jo tænkes, at de hidtil gjorde undersøgelser væsentlig har omfattet saadanne besætninger, hvor man på forhånd vidste eller formodede, at der fandtes tuberkulose dyr; men på den anden side foreligger der bestemte erfaringer og dyrlægeudtalelser for, at netop i sådanne besætninger, i hvilke der frygtes at være tuberkulose, har man ikke villet lade undersøgelse ske.

Hvad undersøgelsernes detalj angår må jeg henvisse til de på udstillingen af mig ophængte karter, af hvilke tuberkulosens forekomst amtsvis og herredsvise samt undersøgelsernes statistik vil lyse frem; ligeså må jeg henvisse til de i den af mig udgivne årsberetning om veterinærvesenet meddelte tal. Det vil sees af disse, at der også er mærkelig overensstemmelse mellem undersøgelserne i de forskellige år hvad tuberkulosens forekomst hos de forskellige racer og i de forskellige aldre angår. Jeg skal kun henlede opmærksomheden på, at der hos kalve under 6 måneder kun er fundet omkring 1 pct. tuberkulose, hvilket viser rigtigheden af det før anførte, at tuberkulosen sjelden er tilstede ved fødselen, men at den først senere i livet erhverves.

I denne henseende synes der at være nogen forskjel med hensyn til tuberkulosens forekomst hos kvæget og hos mennesket. Hos mennesket indtræffer de fleste dødsfald af tuberkulose i barnealderen og man skulde derfor til en vis grad være berettiget til til at slutte, at ogsaa det største forholdsvis antal af tuberkelsmittede mennesker fandtes i den spæde barnealder. Uden nærmere at indlade mig på forholdet hos mennesket og den mulighed, at procenten af dem, der en eller anden gang har været smittet af tuberkulose, stiger med alderen ligesom hos kvæget, skal jeg kun gjøre opmærksom på, at forholdet er let forklarligt for kvægets vedkommende. Det kommer ganske naturligt af kvægets indestængte fjøsliv idet dyrene smittes forholdsvis hyppigere og sikrere, jo længere de står på et fjøs, hvor smitte findes tilstede. Hvad racen angår viser dyr af airshirerace hos os uden sammenligning den største procent af tuberkulose. Det vilde være meget vigtigt at anstille en sammenligning mellem forekomsten af tuberkulose blandt kvæget og mennesket i de forskellige distrikter. Dette lar sig imidlertid ikke fortiden gjøre, da kvægtuberkulosen er en sygelighedsstatistik, o: undersøgelserne angir antallet af angrebne, mens der for menneskets vedkommende kun foreligger en dødsstatistik, o: beregningen er udført på grundlag af de af tuberkulose døde individer. Imidlertid er det påfaldende, at det med hensyn til mennesketæringen slettest stillede amt i Norge, Lister og Mandals amt, ogsaa møder med en mørk farve for kvægtuberkulosen, ligesom Søndre Trondhjems og Hedemarkens amter samt visse herreder i Kristians amt synes at vise kongruens mellem menneskets og kvægets tuberkulose.

Inværfald må det ved de hidtil foretagne tuberkulinundersøgelser hos kvæg ansees fastslået, at kvægtuberkulosen findes ogsaa hos os i en grad, der påkræver opmærksomhed og at det af hensyn såvel til den enkelte gærdbrunder som til det hele landbrug og til det almenes vel er nødvendigt, at sygdommens udbredelse søges stanset og at de smittecentre, som maatte findes, efterhånden opsøges og udryddes. Den første betingelse forat udrydde en fiende er imidlertid at vide, hvor han er.

På dette punkt havde man før store vanskeligheder. De almindelige symptomer hos kvæget på tuberkulose er i korthed hoste, afmagring trods god ædelyst, træghed i bevægelserne, glansløst hårlag, fastliggende hud, trommesyge, mænkende melkeydelse, hyppige anfald af brunstigheds og knuder i juret; imidlertid lider ofte kvæg af tuberkulose i forholdsvis høi grad, uden at dette giver sig tilkjende ved noget påfaldende sygdomstegn. Hos svinet er der i regelen intetsomhelst sygeligt at merke med undtagelse af, at der undertiden kjendes hårde knuder på begge sider af halsen, eller at leddene er hovne.

Med tuberkulinets opdagelse er stillingen imidlertid bleven en helt anden.

Af de senere indkomne indberetninger fra dyrlægerne angående tuberkulinundersøgelser i 1897 kan, foruden hvad der herom er anført i forrige beretning, tilføies enkelte ting af interesse.

Amtsdyrlæge *Døhlen*, Eidsvold, meddeler, at han i to besætninger har iagttaget fodringstuberkulose; i begge besætninger måtte et dyr slagtes på grund af jurtuberkulose og netop endel kalve i disse besætninger reagerede for tuberkulinpodningen, hvorefter tuberkulosen blev påvist ved obduktionen.

Smitte til en avlsokse. *Skjolden*, Spydeberg, anfører, at i en besætning, som 2 gange var undersøgt med 2 års mellemrum og hvor ikke et eneste dyr viste reaktion, fandt han ved en senere prøve en okse lidende af tuberkulose, medens hele den øvrige besætning, viste sig fuldstændig fri. Den nævnte okse var solgt til stamokse, havde været benyttet til bedækning i meget stærk grad og var således kommen i berøring med mange fremmede dyr, hvorfra smitten må antages at være overført til oxsen. Diagnosen bekræftedes ved den straks efter undersøgelsen foretagne slagtning.

I en grend på 5 gårde med ialt 117 dyr reagerede 77 og ved nærmere undersøgelse viste det sig, at næsten samtlige køer var tillagt efter en okse der måtte slagtes på grund af tuberkulose (*Stai*).

Jurtuberkulose er foruden i de to ovenfor nævnte tilfælde i Eidsvold ogsaa omtalt af dyrlæge *Holmsen*, Sarpsborg og dyrlæge *Lund*, Trondhjem.

Smitte ved nyindkjøbte dyr. Dyrlæge *Støverud* anfører følgende: En kvægeier havde sikkert nok kun havt friske dyr, men i marts måned f. a. købte han en ko på auktion på en større gård ved byen og denne ko har uden tvivl ført smitten til hans øvrige besætning.

Eieren kom i juni måned ifjor til mig og oplyste, at han havde en ko som ikke var frisk, og udtalte, at han frygtede for, det kunde være tuberkulose den led af; han ønskede derfor sin besætning tuberkulinundersøgt.

Han meddelte, at den syge ko var mager da han købte den, og at den hostede af og til, men at han i begyndelsen ingen anelse havde om at det kunde være tuberkulose. Dyret havde han flyttet fra bås til bås flere gange på sit fjøs, og da den ofte viste mindre god ædelyst blev der hyppig taget foderrester fra den og kastet til de andre, ligesom foder- og vandkrybben hele tiden havde været fælles. Melken blev hovedsagelig brugt til kalvene.

Jeg gjorde manden opmærksom på, at han snarest muligt burde skille det syge dyr fra de sunde og at jeg, såsnart dertil var anledning skulde foretage tuberkulinundersøgelse af hans besætning. Dette skete og med det resultat, at hele besætningen reagerede. Det syge dyr, hvis temperatur kun steg til 39.6° var afmagret til skind og ben og ved slagtningen, der foretoges samme dag viste det betydelige tuberkulose lidelser i brystorganerne. De øvrige tilsyneladende friske dyr blev efterhvert nedslagtet og ved undersøgelsen fandtes hos samtlige tuberkulose knuder — hovedsagelig i lungerne, men ogsaa i bugindvoldene, særlig leveren.

Smukt resultat af tuberkulinprøver. Amtsdryrlæge *Flesvik*, Lillehammer, beretter, at sålangt folk kunde huske tilbage, har der på en gård hvert år måttet slagtes flere dyr på grund af tuberkulose. Høsten 1895 tuberkulinprøvedes besætningen, hvorved 30 af de 40 dyr viste sig angrebne, 12 dyr af de reagerende beholdtes til høsten 1896, men hensattes indtil da afsondret fra de øvrige ved en tæt skillevæg. Der blev lagt ny indredning i fjøset og det hele desinficeret. 9 af de friske dyr beholdtes på fjøset og der blev siden kun indkjøbt tuberkulinprøvede dyr. Høsten 1897 undersøgtes så besætningen, ialt 39 dyr, og alle viste sig da friske.

På Dovre synes tuberkulosen at være hyppig; der findes enkelte gårde, hvor der årlig dør et eller to dyr (*Grøholt*).

Dryrlæge *Tillier* tror at have iagttaget, at der på gårde, hvor der findes tuberkulose hos menneskene, der er også kvæget angrebet.

Hestetuberkulose. Dryrlæge *Lund*, Trondhjem, meddeler, at en vognmandshest i byen blev slagtet for mistanke på tuberkulose. Hesten havde dårlig æde- og drikkelyst samt koliksmarter; den blev stadig slappere og aftog i huld, hvorfor den dræbtes. Ved obduktionen fandtes en udbredt baglivstuberkulose; brystorganerne var ikke angrebne.

Efter den hidtil opgjorte statistik for undersøgelserne i 1898 er resultatet følgende:

Tab. I.

Resultat

af de offentlige kvæg-tuberkulinundersøgelser foretagne i året 1898.
 (Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine,
 pendant l'année 1898.

A m t (Département).	Antal undersøgte besætninger. (Nombre des étables examinées).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeuses).	pCt. tuberkuløse (pCt.).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux tuberculinisés).	Deraf (dont)	Procent tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
					mistænkte og tuberkuløse suspects & tuberculeux).	
Akershus	77	17	22.1	950	63	6.6
Smålenene	78	15	19.2	790	52	6.6
Buskerud	19	9	47.4	256	34	13.3
Jarlsberg og Larvik	30	6	20.0	365	15	4.1
Hedemarken	310	64	20.6	2 660	145	5.5
Kristians	94	38	40.4	1 985	126	6.3
Bratsberg	84	21	25.0	717	38	5.3
Nedenes	55	12	21.8	442	20	4.5
Lister og Mandal	58	13	22.4	462	22	4.8
Stavanger	12	3	25.0	126	4	3.2
Søndre Bergenhus	6	2	33.3	29	5	17.2
Bergen	1	—	—	2	—	—
Nordre Bergenhus	137	21	15.3	1 259	38	3
Romsdal	48	8	16.5	373	9	2.4
Søndre Trondhjem	115	22	19.1	1 231	41	3.3
Nordre Trondhjem	151	23	15.3	1 701	33	1.9
Nordland	38	4	10.5	300	4	1.3
Tromsø	152	53	34.9	1 092	76	6.9
	1 465	331	22.6	14 740	725	4.92

Tab. II.

Tuberkulinundersøgelser i året 1898.
(Recherches par la tuberculine pendant l'année 1898).
Tuberkulosens forekomst hos forskjellige racer.
(L'existence de la tuberculose chez les différentes races).

Amt (Département).	Norsk landrace (Race ordinaire norvégienne).			Telemarksrace (Race de Telemark).			Airshirerace (Race d'Airshire).			Blandingsracer (Races mêlées).			Forskjellige og ikke angivne racer (D'autres races et races non signalées).		
	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
Akershus . .	450	9	2	38	1	2.6	9	—	—	301	39	12.9	152	14	9.2
Smålenene . .	215	9	4.2	16	2	12.5	11	1	9.1	536	35	6.5	12	5	41.7
Buskerud . .	105	16	15.2	44	3	6.8	2	—	—	87	11	12.6	18	4	22.2
Jarlsberg og Larvik . .	89	4	4.5	116	8	6.9	6	—	—	138	3	2.2	16	—	—
Hedemarken .	2 075	102	4.9	118	3	2.5	37	3	8.1	360	35	9.7	70	2	2.9
Kristians . .	1 746	107	6.1	108	2	1.9	—	—	—	130	17	13.1	1	—	—
Bratsberg . .	—	—	—	717	38	5.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedenes . .	118	16	13.6	188	3	1.6	—	—	—	136	1	0.7	—	—	—
Lister og Mandal . .	159	4	2.5	26	—	—	5	1	20	268	17	6.3	4	—	—
Stavanger . .	78	2	2.6	3	1	33.3	2	—	—	43	1	2.3	—	—	—
S. Bergenhus	28	5	17.9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergen . . .	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. Bergenhus	1 139	33	2.9	3	—	—	2	—	—	111	5	4.5	4	—	—
Romsdal . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	357	9	2.5	15	—	—
S. Trondhjem	765	27	3.5	5	—	—	11	—	—	419	12	2.9	31	2	6.5
N. Trondhjem	677	5	0.7	—	—	—	21	—	—	999	27	2.7	4	1	25
Nordland . .	280	4	1.7	—	—	—	—	—	—	19	—	—	51	—	—
Tromsø . . .	46	—	—	—	—	—	—	—	—	1 044	76	7.3	2	—	—
	7 921	343	4.3	1 385	61	4.4	106	5	4.7	4 948	288	5.8	380	28	7.4

Tuberkulinundersøgelser i året 1898.

(Recherches par la tuberculine pendant l'année 1898).

Tuberkulosens forekomst i de forskjellige aldre hos kvæg.

(Existence de la tuberculose par age).

A m t (Département).	Under 6 mdr. (Bétail agé jusqu'à six mois).			6 mdr.—1 år. (Agé de six mois jusqu'à 1 année).			1—5 år. (Agé de 1—5 années).			Over 5 år. (Agé de plus de 5 années).			Uopgivet alder. (Agé inconnue).		
	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
Akershus . .	67	1	1.5	76	1	1.3	395	11	2.8	406	49	12.1	6	1	16.6
Smålenene . .	53	2	3.8	56	1	1.8	315	15	4.8	366	34	9.3	—	—	—
Buskerud . .	17	1	5.9	8	4	50.0	94	11	11.7	90	14	15.6	47	4	8.5
Jarlsberg og Larvik . . .	21	—	—	37	2	5.4	150	6	4.0	155	7	4.5	2	—	—
Hedemarken	120	—	—	210	1	0.5	1 153	40	3.5	1 120	97	8.7	57	7	12.3
Kristians . .	14	—	—	263	4	1.5	949	60	6.3	748	60	8	11	2	18.2
Bratsberg . .	50	—	—	39	1	2.6	322	19	5.9	306	18	5.9	—	—	—
Nedenes . . .	28	—	—	16	—	—	215	13	6.0	183	7	3.8	—	—	—
Lister og Mandal . . .	30	—	—	14	—	—	184	8	4.3	221	13	5.9	13	1	7.7
Stavanger . .	8	—	—	5	—	—	58	—	—	55	4	7.3	—	—	—
S. Bergenhús	—	—	—	1	—	—	19	5	26.3	9	—	—	—	—	—
Bergen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
N. Bergenhús	2	—	—	35	—	—	586	22	3.8	570	11	1.9	66	5	7.6
Romsdal . . .	25	—	—	10	—	—	141	3	2.1	189	6	3.1	8	—	—
S. Trondhjem	96	1	1.0	100	—	—	485	17	3.5	547	22	4	3	1	33.3
N. Trondhjem	80	1	1.3	73	1	1.4	891	16	1.8	657	15	2.2	—	—	—
Nordland . .	10	—	—	19	—	—	90	2	2.2	134	1	0.7	47	1	2.1
Tromsø . . .	5	—	—	33	—	—	539	37	6.9	515	39	7.6	—	—	—
	626	6	0.9	995	15	1.5	6 586	285	4.3	6 273	397	6.3	260	22	8.5

Det vil sees, at der i 1898 er undersøgt et mindre antal dyr end det foregående år. Dette grunder sig vistnok for en del på en vis uvilje mod overhovedet at lade sin besætning undersøge, fordi der frygtedes vanskeligheder med hensyn til salg af melk, når sygdom påvistes; en vis misstemning var også i enkelte distrikter fremkaldt over enkelte meieriers kategoriske fordring om snarest muligt at nedslagte de tuberkuløse dyr. Dertil kom forventningen om at opnå nogen erstatning for de eventuelt nedslagtede dyr, i hvilken retning der for stortinget i 1898 fremsattes kongelig proposition.

Af statistiken indtil 1897 vil det sees, at der var fundet tuberkulose i 26,55 pCt. af de 4 331 undersøgte besætninger; i de i 1898 prøvede 1 465 besætninger fandtes tuberkulose i kun 22,6 pCt., altså en nedgang af henved 4 pCt. Af de indtil udgangen af 1897 prøvede 55 542 dyr var 8,36 pCt. tuberkuløse; af de i 1898 undersøgte 14 740 dyr kun 4,92 pCt., hvoraf fremgår, at antallet af angrebne dyr i de forskellige tuberkuløse besætninger har været meget mindre end ved de første undersøgelser. Da flere af besætningerne har været undersøgte før, tyder dette på en betydelig effektivitet af de til smittens udryddelse truffne foranstaltninger.

Hvad sygdommens forekomst i de forskellige aldre angår, viser undersøgelserne lignende resultater som før, idet dyr under 6 måneder har vist sig smittede i ringe udstrækning (0,9 pCt.), mens forholdet stiger med alderen. Derimod er den i forrige beretning markerede forskjel af sygdommens forekomst hos de forskellige racer ikke så fremtrædende; den overvegt af smittede dyr hos airshire-racen eller airshire-blandinger, der før var tydelig, er i år mindre udtalt.

10. K v æ r k e.

Kværke har havt ikke liden udbredelse i årets løb; ialt er anmeldt 997 tilfælde. De fleste er opført fra Kristians og Hedemarkens Amter med henholdsvis 268 og 197. Fra flere steder berettes om forholdsvis større udbredelse; saaledes anfører *Leknes*, Førde, at sygdommen, efter endel spredte tilfælde, om høsten senere bredte sig ud over betydelige dele af Sønd- og Nordfjord, hovedsagelig holdende sig efter turistruterne, og i årets par sidste måneder antog den en fuldstændig farsotmæssig karakter. Der blev dog kun behandlet et forholdsvis ringe antal af de optrædende tilfælde. Sygdommen havde en godartet form.

Borg, Solør, meddeler, at fra nytår og udover våren herskede sygdommen især i distriktets nordlige dele; dens forløb var godartet.

Lange, Hamar, anfører, at sygdommen holdt sig gående næsten hele året og i fjeldet optrådte den ikke sjelden ondartet.

Omkring Kongsberg optrådte sygdommen som en udbredt farsot i årets 5 første måneder (*Kristoffersen*).

Kvam, Gausdal, anfører, at sygdommen har havt ganske stor udbredelse og ofte var ondartet, idet metastaser til forskellige organer (pneumoni, peritonit, orchitis, glandelabcesser) var nokså almindelig.

Ligeså omtaler *Flesvik*, Lillehammer, [at sygdommen ikke sjelden var meget ondartet. Der kom flere heste hjem fra fjeldet, smittede af kværke-

Enger anfører fra Nordre Aurdal et tilfælde af suppurativ nefrit på grund af kværkeinfektion.

Halsbetændelse og kværkeagtig strengel, anfører *Skar*, Kristianssand, indførtes ved feltmanøvren i det østenfjeldske og fik adskillig udbredelse; den var ikke sjældent af ondartet natur.

Bjørnsen, Kviteseid, beretter om et eiendommeligt tilfælde af kværke. En 4 år gammel hoppe, som et par uger i forveien var købt på marked, fandtes stærkt angrebet af halskatarrh, der senere viste sig at være kværke; der var stærkt udtalte strengelsymptoner. Kjertelhævelser i gulken åbnede sig imidlertid og en stor mængde pus flød ud. Men samtidig kom der på alle ben udsivning af blod fra koden op til haserne og knæerne. Ved mindste strygning med fingrene nedad disse partier pressedes der ud rigelig blod uden at sår kunde opdages. Dyret helbrededes imidlertid.

Flere dyrlæger udtaler, at kværkens udbredelse begunstiges ved den skjødesløshed, der udvises med hensyn til isolation af kværkesyge heste og desinfektion.

11. M u n d s y g e

optrådte i den tørre sommervarme blandt hestene under våbenøvelserne på Gardermoen, idet sygdommen omtrent samtidig konstateredes hos 8 heste af Ullensakerske eskadron, men spredt på forskellige steder i staldene; de syge heste blev afsondrede og spilter m. v. desinficerede, hvorefter sygdommen syntes at skulle ophøre. Men pludselig dukkede sygdommen atter op i ordonnantseskadronen, som intet påviselig samkvem havde haft med den før angrebne afdeling. Nogen tid efter viste sygdommen sig også i Hølandske og Eidsbergske eskadroner, ved hvilken sidste omtrent hvert andet dyr blev angrebet, hvoraf enkelte ganske voldsomt. Også i artilleriet og i Oplandske kavalerikorps, som ikke på nogen måde står i forbindelse med Akershusiske, optrådte sygdommen senere. Smittens opkomst kunde ikke bringes for dagen. (*Hveem*).

12. B l o d u r i n

er som vanlig optrådt med ikke få tilfælde hos koen, ialt 627. *Støverud* (Larvik) anfører, at sygdommen er stationær på mange gårde, og at det særlig er de fra andre distrikter indkjøbte dyr, som angribes.

Ifølge *Krageruds* iagttagelse er der en blodurin, der optræder på fjøset sommer og vinter ca. 14 dage efter kalvningen, og som viser samme symptomer som den, der optræder på havn, men er mere ondartet. Han mener, at dette er en anden sygdom.

Vold (Selbu) har iagttaget et par tilfælde af hudbrand på benene med afstødning af klovene nogle uger efter sygdommen.

13. Smitsom kalvekastning

synes at være i aftagende i distrikter, hvor den før har været slemt herjende, således på Hedemarken. Der optræder dog stadig enkelte tilfælde hist og her på grund af samkvemmet mellem de forskellige gårdes besætninger på fjeldhavnegangen.

Døhlen, Eidsvold, anfører eksempler på, hvorledes sygdommen, efterat den har været ophørt et eller to år pludselig atter dukker op, når der indkøbes nye dyr til besætningen.

Fleischer, Voss, meddeler, at en gårdbruger, i hvis besætning, kastningen stadig optrådte, lod fjøs og lade nedrive og opførte nye huse på en anden tomt, men desuagtet vedblev sygdommen i det nye fjøs.

Kragerud anfører, at en hoppe kastede efter at en kasteko var sat ind på stalden ved siden af hoppen; K. mener, at koen har smittet hoppen.

Smitsom kastning hos gjeten forekom på en gård i Bruviken; 30 gjeter kastede sine kid og flere af moderdyrene døde på grund af børbetændelse (*Fleischer*).

14. Kalvningsfeber.

Den Schmidtske behandling af denne sygdom anvendes af dyrlægerne næsten overalt og resultatet opgives sågodtsom udelukkende at være udmærket.

15. Ringorm.

Ringorm angives at have stor udbredelse i Fåberg, Lesje og Aurdal, hvor næsten hver eneste besætning anføres at være angreben (*Flesvik*, *Noraker*, *Grøholt*). Smitten udbreder sig særlig på sæterhavnegangene.

I Volden, Romsdalen havde sygdommen ikke liden udbredelse i 6 besætninger, hvor budejerne også angrebes; fra disse overførtes sygdommen igjen til gårdens øvrige folk, særlig børn, såat ialt 25 mennesker angaves smittede. Også på andre steder optrådte sygdommen (*Hogstad*).

16. Godartet beskelersyge

optrådte på Stordøen, hvor den tidligere ikke skal have vist sig; den indførtes fra Stavanger amt med en hingst, som efter sigende smittede 8 hopper. Disse kom sig alle uden behandling; hingsten afsøndredes og toges under behandling.

Ligeledes påtraf *Jessen* (Stavanger) 21 tilfælde af denne sygdom; 10 af de angrebne heste hørte hjemme i Søndre Bergenhus amt.

17. Kopper

hos køer optrådte i mange besætninger i Birkedalen i Søndmør; ca. 100 køer viste sig angrebne og i nogle tilfælde kompliceredes sygdommen med jurbetændelse. Endel budeier angrebes samtidig af af kopper (*Hogstad*).

Bruland (Gloppen) anfører, at særlig i en besætning gav sygdommen anledning til større tab, idet budeien hos flere køer, eftersom koppesår dækkede melkekanalens åbning, forsøgte at stikke op kanalen ved hjælp af halmstrå og penneposer, hvorved der kom betændelse i kjertelen med betydelig nedsættelse i melkeydelsen. Budeien og en gut fik udslet på hænder og arme.

Clausen (ytre Namdalen) anfører, at største delen af kørene i Nærø i sommerens løb angrebes af såkaldte uægte kopper (vandblærer på patterne). Clausen behandlede 23 dyr, men mange flere har haft sygdommen. På flere steder skal budeien have fået lignende udslet på hænder og opad armene.

18. Rachitis.

Om denne hyppig optrædende lidelse hos svin anfører *Kvam* (Rissen), at folk før mente, at der var liden hjælp i at behandle den, men at det er bleven anderledes nu, siden han begyndte med fosforbehandling. Efter *Kvams* mening er dette et aldeles udmærket middel, som sjelden slår feil, hvis man får patienterne tidlig under behandling. *Kvam* har på to år behandlet 150 tilfælde og af dem som kom under behandling i første eller anden uge blev alle helbredede.

19. Indigestion efter kalvning.

Denne sygdom er gjentagende omtalt i foregående beretninger.

Amtsdyrlæge *Hjelde*, Værdalen, anfører om sygdommen:

«I vårmånederne, medens kvæget endnu stod på stald optrådte — særlig omkring Værdalsøren — en fordøielsessygdom hos kvæg, almindelig kaldet «Husmandssjuka», da den som oftest forekommer på steder, hvor der kun er en eller ganske få køer, derimod meget sjelden i store besætninger. Sygdommen ytrer sig ved tabt ædelyst, ingen drøvtygning og vommen er i de fleste tilfælde lammet eller fungerer kun i ringe grad; ofte er der også forhøiet temperatur. I begyndelsen afgaar lidt gjødning, der ofte har normal konsistens, men varierer forresten fra ganske løs til tør slimet; — dette er dog delvis afhængig af behandlingen. Dyrene kommer sig som oftest; men sygdommen kan være meget hårdnakket. Blandt andre afføringsmidler har jeg også brugt arecolin, og da dettes virkning i et tilfælde var meget voldsom, skal jeg meddele den her, da det muligens kan have nogen interesse:

En ko med foran nævnte sygdom havde i 6 dage trodset enhver behandling, og jeg var nær ved at opgave håbet. Som sidste middel forsøgte jeg arecolin og indsprøitede subcutant 7 egr. opløst i vand. Koen var middelstor og kraftig, — dog på dette tidspunkt adskillig medtagen. Virkningen udeblev ikke. Ca. 10 minutter efter indsprøitningen begyndte sekretion fra alle mulige åbninger. Der formelig randt ud af munden på den, og nedover kinderne blev den helt våd af sekretion af øinene, tillige flod fra næsen. Der randt næsten til stadighed urin ifra den i rigelig mængde; den afsatte tillige en rigelig mængde af tynd ildelugtende gjødning. Samtidig svedede dyret sterkt, skar tænder, skjalv betydelig og stønnede høit og sårt, som havde den stor smerte. Påfaldende og karakteristisk var desuden rykvise krampagtige sammentrækninger af bugmusklerne, hvilke var så stærke, at koen skjød ryg og rystede voldsomt ved hvert ryk, som gjentog sig med kortere eller længere mellemrum i ca. 20 minutter. Disse ryk lignede nærmest «hikke» og det forekom mig ikke usandsynligt, at der samtidig var krampe i mellemgulvet. Mest foruroligende ved denne voldsomme virkning var dog det langsomme, tunge og dumpe hjerteslag, der gik ned til

under 30 i minuttet; slaget var imidlertid så stærkt, at jeg hørte det flere meter fra koen. Jeg må tilstå, at jeg ventede hvert øieblik, at hjertet skulde briste; men efter godt og vel $\frac{1}{2}$ time var næsten alt over, hjerteslaget hurtigere og mere roligt, men forholdsvis svagt. De krampagtige ryk var ophørt, ligeledes den voldsomme sekretion og ekskrementafgang. Koen stod kun sløv og udeltagende for omgivelserne. Dagen efter drak den kun lidt vand og peristaltiken var endnu kun svag; men de følgende dage skæede der hurtig forandring til det bedre. Senere har jeg flere gange ved samme sygdom — og altid med tilfredsstillende resultat — anvendt arecolin, men aldrig fået så voldsom virkning; dog har midlet været brugt på et tidligere stadium af sygdommen. En anden ko, som havde stået i ca. en uge med lignende symptomer, indspoitede jeg subkutant med 7 cgr. esserin, og mærkelig nok døde koen en halv time efter; men om denne var en ligefrem følge af afkræftelsen eller virkningen var påskyndet ved esserinsprøjtningen formår jeg ikke at sige; dog må bemærkes, at esserindosen var tilsyneladende meget svag.

Amtsdyrlæge *Clausen*, ytre Namdalen, nævner en lignende sygdom hos kvæget og omtaler derpå, hvor store doser af afføringsmidler kvæget under sådanne omstændigheder kan tåle; han anfører således, at en ko først fik 120 dråber krotonolie, fordelt på to gange med 6 timers mellemrum. Den næste dag fik den 150 gram sulf. natric. og 8 gram tart. stib. kalic., men tilstanden blev den samme, uden afføring. Den fik så 80 dråber krotonolie på en gang, hvorefter indtrådte rigelig afføring. Koen havde altså på to døgn fået 200 dråber krotonolie foruden et brækvinstenspulver.

Morseth, Stjørdalen, anfører ligeledes, at der hos kvæget ofte optræder fordøielserforstyrrelser ca. 3 uger efter fødslen; den ytrer sig ved appetitløshed, undertiden lyst til dårligt foder, afmagring og træg afføring; af og til følges sygdommen af nogen feber; den optræder helst på steder, hvor fodringen er primitiv og varer omkring et par uger.

Amtsdyrlæge *Vold*, Selbu, anfører, at fra september og udover angrebes nybære køer 8—14 dage efter fødslen af en kronisk indigestion (bladmaveforstoppelse). «Sygdommen begyndte med aftagende ædelyst, træg slimet afføring i ca. 8—10 dage, efter hvilken tid enten indtrådte forbedring lidt efter lidt, eller der kunde komme stærk diarrhoe, med vandagtige, foderblandede afføringer, fuldstændig appetitløshed, afkræftelse og død efter få dage; sygdommen ledsagedes ofte af høi feber. Enkelte dyr viste gulsotagtig farve. Ved obduktion fandtes bladmavens indhold ganske tørt — og slimhinden syntes flere steder blottet for sit epitel. Løbens og tyndtarmens indhold var vandagtig og slimhinden opsvulmet, hyperæmisk, besat med brunrøde pletter og ecchymoser. Leveren svullen. Årsagen til, at denne sygdom var hyppigere i høst end ellers, må hidrøre fra sen høstbeite på frossen mark, og synes tillige foderet at have været tørrere end almindelig — næringsfattigt.

20. Forskjellige sygdomme.

Smitsom skedekatarrh optrådte blandt kørene i endel besætninger; den ytre sig ved slimet flod af skeden og undertiden krupøse belægninger i den nederste vinkel af kjønsåbningen om clitoris og urinrørsklappen. Sygdommen syntes at opstå efter parring med en bestemt okse, som imidlertid ved under-

søgelsen på et noget sent stadium ikke syntes at feile noget. Sygdommen helbrededes hurtigt ved behandling (*Elmes, Holmestrand*).

Ledrheumatisme (*Polyarthritis rheumatica acuta*) optrådte hos et 3 måneders gammelt føl. Dette var kommet til at gå ude en nat efter at der var faldt sne og blev straks efter pludselig sygt; tre dage efter hentedes dyrlægen. Føllet var da ude af stand til at stå og havde store, hede og ømme ansamlinger i næsten samtlige led på alle fire ben, temp. $40,5^{\circ}$ og åndedrættet 120 ; det døde dagen efter (*Kvam, Gausdal*).

Sukkersyge iagttoges af *Jessen* (*Stavanger*) hos en hund.

Lammesygdom. Amtsagronomen i Jelse meddelte i juli, at der i distriktet herskede en lammesygdom, som i de sidste ti år skulde have forvoldt megen skade. Amtsdyrlæge *Nissen* pålagdes derfor at indhente oplysninger om og undersøge denne sygdom. Denne var imidlertid nu, da amtsdyrlægen foretog sin reise, ophørt, så han ikke fik anledning til at iagttage sygdommen. Den angaves at angribe lam i 1—2 måneders alderen (andre angav tiden til 2—3 måneders alderen) efter at fårene var drevet i marken og det var næsten altid de yngste lam, som angrebes. Af en flok på 20 lam angrebes gjerne 4 á 5 stykker, hvoraf 1 á 2 bukkede under. Dyret begyndte at halte på et eller flere ben samtidig, og der opstod hævelser omkring leddene, oftest omkring knæledet. I begyndelsen af halvheden var benet kun lidet hovent, men meget ømt, såat lammet ikke kunde støtte på det; senere kunde der så gå hul på hævelserne og udtømmes tykt, gult pus. Sygdommen kunde ofte vare et halvt år; enkelte dyr kommer sig. Det skal langt fra være hvert år at sygdommen viser sig; det synes som om det særlig er når veiret er koldt og fugtigt, at sygdommen optræder. Amtsdyrlægen antager, at det er den sædvanlige «lamme-sygdom» (*arthritis pyæmica neonatorum*), det her er tale om, i hvorvel han gør opmærksom på, at denne sygdom sædvanligvis anføres at optræde i en noget tidligere alder.

Lungeemfysem («Engbrystighed, Asthma») anføres at være en forholdsvis hyppig lidelse hos ældre heste i distrikterne omkring Molde; de fleste dyr, som kommer under behandling herfor, lider gjerne samtidig af bronchit, pharyngit eller rhinit —, undertiden endog med dødelig udgang. (*Hogstad*).

Difteroid næse- svælgbetændelse. En kvige angrebes af halsbetændelse; efter 5 dages forløb blev åndedrættet så besværligt, at dyret måtte slagtes. Ved obduktionen viste det sig, at næsehulerne, svælg og strubehovedet var sæde for en difteroid betændelse; skorpen var så tyk at stemmeridsen og næseåbningerne næsten var lukkede (*Borg, Solør*).

Kræft i penis hos en hest. Amtsdyrlæge *Sween* meddeler følgende:

Fra Vaaler i Smaalenene fik jeg under behandling en gammel affældig hest, som havde gaaet med urinrang i en lang tid tilbage, uden at vedkommende eier havde taget nogen synderlig notis heraf. Imidlertid blev patientens tilstand værre og værre for hver dag som gik, og tilslut kunde urinen ikke finde afløb på anden måde end i dråbevis, under symptomer på store lidelser.

Ved nærmere undersøgelse viste det sig, at hesten var angreben af kræft i penis, idet en større svulst havde dannet sig på lemmets midtparti. Dette måtte amputeres.

Den tilsigtede nytte med denne operation opnåedes ikke, da urinen fremdeles ikke fik afløb. Et forsøg med urinkateteret gav samme uheldige resultat, fordi det viste sig umuligt at få kateteret så højt op som til blæren, på grund af forhindringer i selve urinrøret — et godt stykke bagenfor operationsstedet. På grund af sidstnævnte omstændighed, fandt jeg det frugtesløst at foretage nogen videre behandling, hvorfor hesten dræbtes.

Ved obduktion fandtes på den nederste væg af urinrøret flere større og mindre ulcererende partier og de herved opståede fordybninger strakte sig helt ned i det underliggende væv og dannede på denne måde flere hulrum, hvori fandtes ansamlinger af ildelugtende materie. Disse hulrum var det, som gav årsag til, at urinkateteret ikke kunde føres op i blæren. Ved blærehalsen fandtes ligeledes en mindre kræftsvulst med bred basis, derimod iagttoges blæren at være i normal tilstand.

Nymfomani helbrededes i 8 tilfælde ved ovariotomi; hvorefter melkemængden tiltog og dyrene kom sig i huld (*Furuholmen, Lardal*).

Hos en ko, død af trommesyge, fandtes luft og vomindhold at være trængt fra den bristede vom under huden helt ned til hasen og fremover siden til forbenene, så dyret så ud som som en ballon. Vommen var brusten i levende live. (*Elmes, Holmestrand*).

Lyskebrok opstod hos en vallak ved at en stør var trængt op i og havde udvidet lyskekanalen; samtidig var overrevet endel årer i penis, hvorved opstod blødning indvendig i denne. Hesten kom sig fuldstændig efter reposition af tarmene og aulæggelse af bandage.

Brud af lændehvirlerne hos en hest. Dyrlæge *Lund*, Trondhjem, anfører følgende:

Et mærkeligt tilfælde af brud af hvirvelsoilen iagttoges hos en ældre hest. Ved min ankomst laa hesten i staldgangen, hvorhen den var trukket, den så nokså livlig ud, tog af og til lidt foder, reiste sig også op på forparten, men kunde ikke støtte med bagbenene. Fra lænden og bagover var hesten våd af sved, forparten tør. En kvaksalver havde været der før mig og udtalt til eieren, at hesten led af stivkrampe. Jeg tænkte strax, jeg så dyret, på hæmoglobinuri, men da hesten var frisk om natten, idet den havde stået og spist, da en af sønnerne havde været i stalden ved 2 tiden og taget den anden hest for at kjøre til byen, fandt jeg denne diagnose urigtig, hvorfor jeg antog brud af hvirvelsoilen. Ved så at undersøge indredningen i stalden fandt jeg skillevæggen mellem spiltaugene at mangle fra gulvet af og til en høide af ca. $\frac{3}{4}$ meter. Jeg forstod nu, at hesten havde ligget og var kommen påtværs under skillevæggen, og idet den så skulde reise sig, er bruddet skeet. Hesten blev strax dræbt og påvist da bruddet mellem 2den og 3die lændehvirvel.

Fremfald af linsen i det forreste øienkammer iagttoges af *Hjelde* hos to kjoer; hos den ene på begge øine; linsen var løsnet fra sin forbindelse med iris og på grund af forøget tryk af glaslegemet trykket frem i det forreste øienkammer; linsens forreste flade lå i berøring med bagfladen af hornhinden, og fra siden kunde man skimte linsens bagflade. Der var fordunkling både af hornhinden (der var stærkt fremhævet) og af linsen, således at synet var tabt.

Forgiftninger. Arecolinforgiftning hos en middelstor kraftig ko iagttoges efter en dosis af 7 cgr. af stoffet (s. 19).

Forgiftning med padderok (*Eqvisetum arvense*) iagttoges hos tre heste; den ytre sig særlig ved lamhed i bagparten. I foderet fandtes en mængde

padderok. Ved at skifte foder og give daglig strykninindsprøitninger kom dyrene sig trods de var meget medtagne (*Hjelde*, Værdalen). Forgiftning med stryknin, der var udlagt i rævåte, forekom hos 2 får og 1 hund (*Bruland*, Gloppen). Forgiftning med kviksølv blev i flere tilfælde iagttaget hos kjør, efter at eierne havde indgnedet dem med kviksølvsalve. To kjør blev forgiftede med dobbelt kromsurt kali; dyrene drak af en opløsning af stoffet, der henstod i et spand. Det ene dyr døde efter 2 døgn's hårde lidelser med symptomer på mave-tarmbetændelse.

Kastrationer udføres nu mere og mere efter torsionsmetoden.

**C. Bevilgninger til veterinærvæsenet i budgetterminen
1897—98.**

	Bevilget:	Medgået:
1. Amdyrlægers aflønning	kr. 40 000,00	kr. 37 907,89
2. Det veterinær-pathologiske laboratorium, ordinært	» 6 600,00	» 6 600,00
og som efterskudsbevilgning	» 1 000,00	» 1 000,00
3. Kurser for dyrlæger	» 2 200,00	» 2 200,00
4. Tuberkulinundersøgelser af kvægbesæt- ninger	» 18 000,00	» 18 000,00
5. Statsdyrlægen i Bergen	kr. 2 000,00	
do. i Tromsø Stift » 1 500,00	» 1 500,00	
	» 3 500,00	» 3 400,00
6. Reisetipendier	» 3 000,00	» 3 000,00
7. Skyds- og kostudgift	» 25 000,00	» 33 958,59
8. Forskjellige og tilfældige udgifter ved veterinærvæsenet	» 1 500,00	» 15 272,36
9. Bidrag til udgivelse af «Norsk veterinær- tidsskrift»	» 400,00	» 400,00
10. Karantænestationen «Ytre Voulen» ved Stavanger	» 400,00	» 400,00
11. Trykning af veterinærberetning	» 1 200,00	» 1 557,27
	kr. 102 800,00	kr. 123 696,11

D.

Tabeller.

Tabel IV.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Relevé des divers cas de maladie des animaux*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		drebte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	36	-	35	315	3	311	7	-	7
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand») (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	18	-	18	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	7	-	1	16	3	4	-	-	-
Bråsesot (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	75	1	74
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	311	82	89	52	-	1
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	112	-	4	-	-	-	-	-	-
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	87	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteritis (<i>Diphthero-enteritis chronica suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	205	-	1	23	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	80	-	-	18	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	997	6	40	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	3	3	-	1744	905	24	1	1	-
Strålesyge (<i>Actinomyces</i>)	7	-	-	56	11	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	158	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	34	10	19	10	6	2	4	1	3
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Overføres	1646	20	101	2512	1011	448	226	3	85

Norge i 1897, artsvis ordnede.
domestiques, par espèces, en Norvège, en 1897).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
1	-	1	13	-	11	6	-	3	8	1	6	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1)	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	61	2)80	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	116	108	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3)518	61	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	390	21	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	319	32	82	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30	-	-
1	-	1	1161	276	226	325	32	85	8	1	6	31	31	1	1

1) Rensdyr. 2) Endel dræbte på mistanke. 3) 1 tilfælde af hudbrand.

Tabel IV. (Forts.) (Continuation.)

Norge.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	1646	20	101	2512	1011	448	226	3	85
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	371	2	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	1387	3	5	158	-	1	25	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	109	-	9	149	23	22	11	2	1
Fordøielssygdomme (indigestion, mave og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	1737	8	23	3283	100	68	37	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	798	11	46	768	36	14	11	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	34	1	4	234	11	18	2	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	4	-	2	380	17	25	8	2	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	11	-	2	91	16	26	3	-	3
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	156	-	1	-	-	-	5	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	13	13	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	21	4	5	33	10	5	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse ²⁾ (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	32	6	2	4	2	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	164	3	16	627	34	82	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	2	-	-	541	54	8	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	488	-	-	607	1	-	31	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	8	-	-	813	5	-	-	-	-
Skurv (<i>Flavus</i>)	8	-	-	35	-	-	-	-	-
Skab ³⁾ (<i>Scabies</i>)	10	-	-	54	2	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	722	-	-	18689	-	-	125	3	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	24	1	2	823	17	15	37	4	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	26	2	7	1	-	-
Overføres	7364	57	218	30199	1343	739	536	28	90

¹⁾ Arsenik, saltlage, stryknin, fosfor, kviksølv, skovgræs, rottegift, bomuldsfrømel, maling, kogsalt, møjje, muggent hør, lud, ormbid, amerikansk mais, dob. kromsurt kali, melaffald.
²⁾ Spolorm, bendelorm, trådorm, rundorm. ³⁾ Dermatocoptes.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	1	1161	276	226	325	32	85	8	1	6	31	31	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	44	2	4	53	1	1	2	-	-	4	-	-	-
34	-	20	35	8	14	12	4	3	5	1	1	2	1	-	-
5	-	-	117	8	5	71	2	2	7	-	-	4	-	¹⁾ 1	-
5	-	-	50	4	2	7	-	-	-	-	-	-	-	1	-
2	-	-	18	1	1	7	1	2	-	-	-	20	3	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	26	4	9	5	-	4	3	-	3	1	1	-	-
-	-	-	6	-	-	43	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	5	14	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	31	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	218	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	112	-	-	72	1	-	7	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
99	-	-	361	-	-	34	-	-	12	-	-	110	-	-	-
1	-	-	115	8	1	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
157	-	24	2335	350	276	636	42	97	49	2	10	172	36	3	1

1) Elg.

Tabel IV. (Forts.) (Continuation.)

Norge.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	7364	57	218	30199	1843	739	536	28	90
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	3	-	1	182	13	7	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	155	19	4	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	8	-	-	1357	9	20	1	-	-
Kastning ¹⁾ (<i>Abortus</i>)	17	-	-	810	7	2	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	911	234	132	1	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	3	-	-	227	39	27	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	55	-	-	1387	30	3	21	2	1
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	121	4	1	11	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operatio-nes ob kryptorchismum</i>) . . .	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	2048	1	1	49	-	-	397	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) . . .	8	1	3	6	2	1	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	126	-	-	10	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	29	-	-	11	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu-litis et bursitis</i>)	314	10	-	69	6	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contu-siones, abcessus etc.</i>)	1674	12	4	448	26	3	1	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	31	1	1	7	2	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetæn-delse (<i>Pericarditis traumatica</i>)	1	-	-	56	38	5	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	198	-	-	11	1	-	-	-	-
Cerebrospinal-meningitis (<i>Menin-gitis cerebro-spinalis</i>)	-	-	-	7	-	2	-	-	-
Lungeorm (<i>Pneumonia vermi-nosa</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Godartet beskelesyge (<i>Exan-thema genitalium benignum</i>) . . .	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . . .	1681	30	10	1430	87	14	110	21	17
Ialt (<i>total</i>)	13745	116	239	37343	1896	959	1069	51	108

1) Flere besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
157	-	24	2335	350	276	636	42	97	49	2	10	172	36	3	1
-	-	-	17	8	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	2	3	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	18	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	1802	-	-	48	-	-	49	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	38	1	-	41	2	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	9	3	139	16	2	37	1	2	5	-	-	4	-	-	-
268	12	40	4384	380	281	771	46	99	105	2	10	179	36	3	1

Tabel V.

Anmeldte husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	3	1	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	7	2	2	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	235	-	7	-	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteritis (<i>Diphthero-enteritis chronica suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	73	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	2	-	2	8	-	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	10	1	6	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	224	-	1	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	16	-	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	642	1	20	21	3	5	-	-	-

Tabel V. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	642	1	20	21	3	5	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhøe</i>)	75	-	1	22	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica Obstructio</i>)	104	-	7	17	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhøa acuta et dysenteria</i>)	5	-	1	3	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	-	1	1	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	6	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	11	1	2	3	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	45	-	-	1	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	1	-	-	212	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	27	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	18	2	4	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	11	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	7	-	-	-	-	-
Overføres	900	4	32	355	8	11	-	-	-

1) Rottegift. 2) Ascarider, bendelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	105	99	2	100	9	27	4	-	2	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	40	1	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	4	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	21	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	105	99	2	289	15	34	7	-	-	1	-	-	-

Tabel V. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	900	4	32	355	8	11	-	-	-
Forfængthed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	15	4	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	16	-	-	3	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Garcinoma et Sarcoma</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu-</i> <i>litis et bursitis</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontu-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sioner, abces etc.) (<i>Vulnera</i> <i>contusiones, abcessus etc.</i>) . . .	223	-	1	14	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . .	174	-	-	196	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1365	8	34	568	8	11	-	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	105	99	2	239	15	34	7	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	111	99	2	279	17	34	8	-	-	1	-	-	-

Tabel VI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	47	-	47	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema ma- lignum</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	34	6	15	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo-ente- ritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteri (<i>Diphthero- enteritis chronica suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis, Erysi- pelas</i>)	35	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	22	-	-	6	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	80	1	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	2	2	-	200	138	13	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	11	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkampe (<i>Tetanus</i>)	5	1	4	1	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	169	-	-	13	-	-	1	-	-
Overføres	353	4	11	323	146	79	1	-	-

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Overført (transport)	353	4	11	323	146	79	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis) . . .	23	-	3	20	2	1	-	-	-
Fordøielsesygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (Gastritis, Diarrhoë)	289	-	2	491	3	22	1	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica, Obstructio)	75	3	4	126	3	3	4	-	-
Akut diarrhè og blodgang (Diarrhoëa acuta et dysenteria)	7	-	1	28	-	3	-	-	-
Trommesyge (Tympantitis)	-	-	-	80	7	10	1	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	2	-	1	19	3	7	-	-	-
Lutterstald (Diabetes insipidus)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (Helminthiasis)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (Distomatosis)	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	5	-	2	5	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Hydrocephalus chronicus)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	20	1	3	45	1	2	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	82	7	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	88	-	-	86	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	-	-	-	63	-	-	-	-	-
Skurv (Favus)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinæ)	55	-	-	2292	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	4	-	-	153	12	2	2	-	1
Misfostre (Monstra)	-	-	-	5	1	2	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	2	-	1	43	3	1	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	26	6	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placenta)	1	-	-	171	2	3	-	-	-
Overføres	938	8	28	4059	196	135	12	-	1

¹⁾ Kviksølv, salt, møjje, muggent hør. ²⁾ Spolorm, bendelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	200	92	46	27	2	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	3	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	20	3	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	80	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	366	97	48	50	3	7	-	-	-	20	3	-	-

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	938	8	28	4059	196	135	12	-	1
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	91	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	101	31	16	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis</i> . <i>Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	35	6	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	4	-	-	150	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio</i> . <i>Kri-</i> <i>thiasis</i>)	13	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	216	-	1	4	-	-	23	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	6	1	-	1	-	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde (sår, kontu- sioner etc.) (<i>Vulnera et con-</i> <i>tusiones</i>)	183	5	-	63	4	-	-	-	-
Øiesygdomme (<i>Vitia oculorum</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Pattefeil (<i>Vitia papillæ uberis</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>) .	5	-	-	2	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>) . . .	-	-	-	5	5	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	99	-	-	24	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1491	14	29	4548	242	158	35	-	1

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	366	97	48	50	3	7	-	-	-	20	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	209	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	619	99	48	62	3	7	-	-	-	20	3	-	-

Tabel VII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dreøbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreøbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreøbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	17	1	16	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem («Rauschbrand»). - (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	8	-	5	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	12	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	34	-	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	9	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	65	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	327	25	4	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	5	1	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	88	-	-	15	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	-	-	22	4	4	-	-	-
Fordælsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	143	3	3	257	6	7	2	-	-
Overføres	381	8	7	697	37	42	2	-	-

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	381	8	7	697	37	42	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	96	2	3	75	-	-	1	-	-
Akut diarrhø og blodgang (<i>Diarrhœa acuta et dysenteria</i>)	3	-	-	19	2	1	1	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	50	-	-	1	1	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	7	-	5	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	4	-	2	6	2	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	3	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	18	1	2	42	2	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	34	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	56	-	-	33	1	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsu- rans</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	15	-	-	972	-	-	11	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	1	92	3	1	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	26	2	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	16	4	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	121	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	24	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	76	13	6	-	-	-
Overføres	591	11	15	2346	68	59	19	2	-

¹⁾ Maling, kvikselv. ²⁾ Spolorm, bændelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkrae (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et mortis</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
.	.	.	66	2	16	51	.	11	.	.	.	1	1	.	.
.	.	.	2	.	.	2
.	.	.	9	.	.	4	1
.
.	4
.	.	.	4	2
.	.	.	1
.	.	.	26	5	.	4
.
.	.	.	1	.	.	3
.	.	.	18	3
.	.	.	1
.
.	.	.	2
.	.	.	130	12	16	68	1	11	.	.	.	1	1	.	.

Tabel VII. (Forts.) *Continuation.*

Smålenene.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	591	11	15	2346	68	59	19	2	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	18	8	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	157	-	-	2	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	25	1	1	4	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operat-iones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	243	-	-	4	-	-	-	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	8	-	1	4	2	-	-	-	-
Sår (abces, kontusioner etc.) (<i>Vulnera abcessus, kontusio-nes etc.</i>)	306	-	2	60	3	2	-	-	-
Led- og seneskedlidelser (<i>Arti-culitis, bursitis</i>)	27	-	-	6	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk pericarditis (<i>Peri-card. traumatica</i>)	-	-	-	27	20	2	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	53	1	-	58	12	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1279	13	19	2684	113	66	21	2	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	130	12	16	68	1	11	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	141	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	29	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	314	14	17	77	1	11	-	-	-	1	1	-	-

Tabel VIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	14	-	14	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	16	9	-	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	16	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	7	-	-	4	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	40	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	9	3	5	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	93	-	-	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	120	1	8	139	9	3	5	-	-
Overføres	288	2	11	195	21	24	5	-	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	288	2	11	195	21	24	5	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	9	-	-	25	4	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	28	-	2	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	14	8	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	7	5	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	-	-	2	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinaemia. Hæmoglobinaemia</i>)	11	1	2	33	4	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	42	6	2	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	19	-	-	1	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	21	-	-	736	-	-	35	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	49	4	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	61	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	75	18	2	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	5	4	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	71	2	-	-	-	-
Overføres	356	3	14	1399	79	31	40	-	-

¹⁾ Bomuldsfrø, kviksølv, salt, stryknin.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	36	5	11	31	5	1
.
.	.	.	1	.	1	1	.	1
.	.	.	2	1
.
.
.	.	.	21
.	.	.	4	.	.	8
47	.	.	13
.	.	.	7	3
.
.
.
.
47	.	.	84	9	12	40	5	2

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	356	3	14	1399	79	31	40	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kri- thiasis)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Kastrationes) . . .	85	-	-	2	-	-	8	-	-
Mug (Dermatitis pedis)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (Vulnera contu- siones, abcessus etc.)	408	3	-	82	7	-	-	-	-
Traumatisk pericarditis (Peri- carditis traumatica)	-	-	-	10	9	1	-	-	-
Andre sygdomme (Vitæ alia) .	-	-	-	5	2	-	-	-	-
Ialt (total)	871	6	14	1498	97	32	48	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>) dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>) dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
47	-	-	84	9	12	40	5	2	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	95	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	18	-	-	19	2	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	5	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
47	-	-	202	10	12	63	7	2	-	-	-	-	-	-	

Tabel IX.

 De vigtigste husdyrsygdomme i
 (Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	23	-	23	1	-	1
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	5	-	3	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteri (<i>Diphthero- enteritis chronica suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	11	-	-	3	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	21	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	11	11	-	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	1	1	-	1	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	35	-	-	19	-	-	-	-	-
Overføres	82	-	5	72	13	28	1	-	1

Jarlsberg og Larviks amt i 1897.

dans le département de Jarlsberg et Larvik en 1897.

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)			
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte og døde (abattus et morts)	dræbte og døde (abattus et morts)			
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	95	9	19	13	-	2	-	-	-	20	20	-	-	-	-

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og Larvik.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	82	-	5	72	13	28	1	-	1
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia & Pleuritis</i>) . . .	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	67	-	2	259	10	3	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Ob- structio</i>)	77	2	3	84	4	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	2	-	-	4	1	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	10	1	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Autoxicaciones</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter), (<i>Distoma- tosis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	2	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	2	-	-	6	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	-	-	-	101	4	17	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	28	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	69	-	-	12	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	-	-	-	44	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	1	-	29	2	2	19	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	107	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	²⁾ 9	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	98	32	2	-	-	-
Overføres	311	4	10	895	72	54	24	3	1

¹⁾ Lud, rottegift, kviksølv, ormbid. ²⁾ Flere besætninger. ³⁾ Elg.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	95	9	19	13	-	2	-	-	-	20	20	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁹ 1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	5	3	-	2	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	142	18	26	27	-	5	1	-	1	20	20	2	-

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og Larvik.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	311	4	10	895	72	54	24	3	1
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	15	3	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	130	1	1	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operat-iones ob kryptorchismum</i>) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	123	-	-	-	-	-	4	-	-
Udbødninger (<i>Ovariotomie</i>) . . .	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Godartet beskelersyge (<i>Exan-thema genitalium contagiosum benignum</i>)	1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet kalvediarrhè (<i>Diarrhoëa monatorum</i>)	-	-	-	1)	-	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde (sår, kontu-sioner etc.) (<i>Vulnera et con-tusiones</i>)	176	1	-	132	6	1	-	-	-
Tandsygdomme (<i>Vitia dentium</i>)	11	-	-	2	1	-	-	-	-
Pattefeil (<i>Vitia papillæ uberis</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	64	-	1	49	3	5	-	-	-
Ialt (total)	695	5	11	1254	87	61	28	3	1

1) I flere besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	142	18	26	27	-	5	1	-	1	20	20	2	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	82	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	229	22	26	39	-	5	1	-	1	20	20	2	-

Tabel X.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	3	-	3	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	5	-	5	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	25	13	6	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	31	-	3	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	14	-	-	7	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	197	-	7	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	325	232	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	12	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	21	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	40	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	271	1	2	18	-	1	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	19	-	2	25	6	4	8	-	1
Fordøielsesygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diar- rhoe</i>)	307	1	2	441	20	4	10	-	-
Overføres	883	3	21	902	274	23	18	-	1

Hedemarkens amt i 1897.

dans le département de Hedemarken 1897).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	3	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	65	15	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	23	1	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1)10	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	1	5	-	1	2	-	-	4	-	-	-
6	-	-	5	-	-	5	1	1	1	-	-	2	1	-	-
2	-	-	21	-	-	8	1	-	3	-	-	4	-	-	-
8	-	-	199	19	24	41	3	6	7	-	1	20	11	-	-

1) Høns.

Tabel X. (Forts.) (Continuation.)

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		døde (<i>morts</i>)	dræbte (<i>abattus</i>)		døde (<i>morts</i>)	dræbte (<i>abattus</i>)		døde (<i>morts</i>)	
Overført (<i>transport</i>)	883	3	21	902	274	23	18	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	37	-	3	81	1	-	-	-	-
Akut diarrhøe og blodgang (<i>Diarrhœa acuta et dysenteria</i>)	3	1	-	26	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	68	1	8	3	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	9	-	3	1	-	1
Litterstald (<i>Diabetes inspidus</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	3	3	-	16	2	2
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	4	2	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	11	-	3	15	-	2	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	30	5	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	85	-	-	162	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	3	-	-	189	4	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	4	-	-	31	-	-	-	-	-
Skab ³⁾ (<i>Scabies</i>)	21	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	156	-	-	6037	-	-	50	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	85	3	-	3	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	8	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	11	2	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	123	2	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	186	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	70	22	7	1	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	22	5	3	-	-	-
Overføres	1264	7	28	8067	324	48	92	3	4

¹⁾ Sryknin, kviksølv, salt, arsenik, hugormbid. ²⁾ Ascarider, trådom, *T. cucumptina*.
³⁾ Dermatocoptes.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et mortis</i>)
	dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
8	-	-	199	19	24	41	3	6	7	-	1	20	11	-	-
4	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	6	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	9	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	5	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	-	240	-	-	9	-	-	12	-	-	110	-	-	-
1	-	-	16	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	-	580	50	27	66	3	6	25	-	1	133	11	-	-

Tabel X. (Forts.) (Continuation.)

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		døde (<i>morts</i>)	dræbte (<i>abattus</i>)		døde (<i>morts</i>)	dræbte (<i>abattus</i>)		døde (<i>morts</i>)	dræbte (<i>abattus</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1264	7	28	8067	324	48	92	3	4
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	10	-	-	180	12	-	8	1	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	205	-	-	11	-	-	34	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contu- siones, abcessus etc.</i>)	225	-	2	43	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	29	-	-	6	-	-	-	-	-
Øie- og ørelidelser (<i>Vitia ocu- lorum</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	90	3	-	35	4	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Lamhed (<i>Paralysis</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	597	11	2	405	32	3	6	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2445	23	32	8751	373	51	140	4	4

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
33	-	-	530	50	27	66	3	6	25	-	1	133	11	-	-
6	-	-	10	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	238	-	-	9	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	9	-	12	-	-	7	1	-	4	-	-	4	-	-	-
68	9	-	801	51	27	83	4	6	34	-	1	137	11	-	-

Tabel XI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	19	-	19	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	43	18	15	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	14	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knunderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	28	-	1	3	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	268	2	13	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	¹⁾ 651	429	2	1	1	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	13	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	169	-	-	5	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	22	-	2	16	4	2	-	-	-
Fordøielsesygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoe</i>)	220	-	2	291	20	4	-	-	-
Overføres	754	2	19	1044	472	43	15	1	-

¹⁾ De fleste påvist ved tuberkulin.

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	754	2	19	1044	472	43	15	1	-
Kolik, forstoppelse (Colica, Obstructio)	77	-	3	141	14	6	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (Diarrhoëa acuta et dysenteria)	4	-	-	30	2	1	-	-	-
Trommesyge (Tympanitis) . . .	-	-	-	56	5	2	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	1	-	-	7	1	2	-	-	-
Lutterstald (Diabetes insipidus)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (Helminthiasis)	33	-	-	-	-	-	5	-	-
Flyndersyge (ikter) (Distomatosis)	-	-	-	2	2	-	3	-	-
Dreiesyge (Hydrocephalus hydroideus)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	11	-	3	47	11	6	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	27	11	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	38	-	-	26	-	-	1	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	1	-	-	131	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinæ)	297	-	-	4795	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	5	-	-	92	6	2	-	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	26	1	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri) . . .	-	-	-	38	1	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	159	-	1	-	-	-
Kastning ³⁾ (Abortus)	6	-	-	134	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	24	9	1	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puerperalis. Septichæmia puerp.)	1	-	-	43	1	3	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	18	-	-	164	2	1	4	-	-
Overføres	1250	2	25	6990	538	69	29	2	-

¹⁾ Arsenik, saltlage, salt, dobbelt kromsur kali. ²⁾ Rundorm, spolorm. ³⁾ Flere besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
12	-	6	120	19	18	13	-	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	-	-	31	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	-	9	227	27	20	19	-	9	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1250	2	25	6990	538	69	29	2	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . . .	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	554	1	-	20	-	-	27	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	17	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjerteposebetændelse (<i>Pericar- ditis</i>)	1	-	-	8	-	-	-	-	-
Lambed (<i>Paralysis</i>)	3	-	-	6	-	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde (sår, kontu- sioner etc.) (<i>Vulnera et con- tusiones</i>)	83	1	-	19	1	-	-	-	-
Led- og seneskedelidelser (<i>Arti- culitis, bursitis</i>)	52	3	-	10	2	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	57	-	-	2	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	27	-	-	1	-	-	-	-	-
Øiesygdomme (<i>Vitia oculorum</i>)	5	-	-	2	-	-	-	-	-
Lungeorm (<i>Vitia verminosa</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . . .	39	3	1	44	3	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2104	10	26	7104	544	70	56	2	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
43	-	9	227	27	21	19	-	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	157	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	1	13	388	27	20	21	1	6	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XII.

Anmeldte husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Antrax</i>)	1	-	1	24	-	24	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	6	-	-	5	1	-	-	-	-
Ondartet katarralefeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	42	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	19	7	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	1	1	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strængel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	30	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	91	1	1	198	8	6	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica Obstructio</i>)	82	-	7	11	2	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	26	-	1	-	-	-
Overføres	268	2	11	291	21	31	-	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	268	2	11	291	21	31	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæ- moglobinaemia</i>)	14	-	1	17	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	7	-	-	23	-	-	30	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	8	-	-	120	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	1	70	5	4	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	7	-	3	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	165	-	3	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	41	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	84	7	34	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerpe- ralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	91	3	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	65	-	-	-	-	-	9	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sene, seneskede- og slimsek- lidelser (<i>Imdenitis bursitus</i>) . . .	15	-	-	3	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	408	4	13	947	37	75	39	-	-

1) Fosfor.

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	408	4	13	947	37	75	39	-	-
Øiesygdomme (<i>Vitia oculorum</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contusiones, abcessus etc.</i>) . . .	24	1	-	7	-	-	-	-	-
Krupøs tarmbetændelse (<i>Enteritis crouposa</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Pattefeil (<i>Vitia papillæ uberis</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	22	1	1	15	2	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	460	6	14	977	39	75	39	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	138	9	18	40	2	6	2	-	2	-	-	-	-
.
.	3
.
.	.	.	1	1
-	-	-	139	10	18	43	2	6	2	-	2	-	-	-	-

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	13	-	12	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	5	-	4	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	1	2	-	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>))	17	-	-	74	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	24	-	6	7	-	1	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	8	-	2	1	-	-
Indvoldsorme ¹⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	33	-	12	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	79	-	7	151	-	35	1	-	-

1) Bændelorm.

i Nedenes amt i 1897.

dans le département de Nedenes en 1897).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	1	.	.	1
.
.	.	.	32	.	5
.
.	2
.
.	4
.
.	.	.	5
.	.	.	3	.	.	1
.	.	.	4	.	.	2
.	.	.	14	2	6
.
.
.	.	.	59	2	11	10

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	79	-	7	151	-	35	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	6	-	-	5	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus ¹⁾ (<i>Pediculinæ</i>)	1	-	-	24	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	12	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	26	-	-	-	-	-
Kastning ²⁾ (<i>Abortus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	32	14	2	-	-	-
Jurbetændelse ³⁾ (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	50	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasts</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	114	-	9	312	15	37	1	-	-

¹⁾ I 6 besætninger. ²⁾ I 8 besætninger. ³⁾ Her er også medtaget jurkatarrh.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	59	2	11	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	3	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	78	2	11	14	-	-	6	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	35	-	35	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	1	1	2	-	1
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	17	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	1	2	2	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diar- rhoe</i>)	26	-	-	71	-	1	-	-	-
Overføres	98	-	4	125	3	38	2	-	1

Lister og Mandals amt i 1897.
dans le département de Lister et Mandal en 1897).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	20	-	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	1	4	25	-	5	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	98	-	4	125	3	38	2	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	8	-	1	4	-	-	4	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	-	1	2	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	24	-	4	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	11	-	-	6	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	3	-	-	20	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	51	1	1	-	-	-
Børbetændelse og septicæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septicæmia puerp.</i>)	-	-	-	9	1	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	32	2	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Kastrationes</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contusiones, abscessus etc.</i>)	75	1	-	15	5	-	-	-	-
Mug (<i>Dermatitis pedis</i>)	40	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	13	-	-	10	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	282	1	6	365	13	43	6	-	1

Mandal.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	18	1	4	25	-	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	2	4	45	-	5	8	-	-	-	-	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	5	27	2	25	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	14	-	14
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	35	4	21	50	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	43	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	5	4	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	31	-	-	38	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>))	40	-	-	205	1	-	4	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	51	-	2	16	-	1	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	1	-	1	5	-	-	1	-	-
Overføres	192	-	10	339	11	48	69	1	14

i Stavanger amt i 1897.

dans le département de Stavanger en 1897).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1)
-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	15	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	2	6	20	1	2	1	-	-	-	-	1	1

1) Rensdyr.

Tabel XV. (Forts.) (Continuation.)

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	192	-	10	339	11	48	69	1	14
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lutterstald (Diabetes inspidus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (Helminthiasis)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (Hydrocephalus hydratideus)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (Hydrocephalus chronicus)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blødurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	-	-	-	19	-	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	23	-	-	7	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	2	-	-	24	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	29	-	-	244	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	19	1	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	6	-	-	1	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	3	-	-	41	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	64	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	93	31	15	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puerperalis. Septichæmia puerp.)	1	-	-	8	1	2	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	1	-	-	61	-	1	1	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kri-thiasis)	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	86	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Overføres	351	-	11	945	44	71	72	2	14

1) Kogsalt, amerikansk mais. 2) Spolorm, piskeorm, bændelorm.

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	14	2	6	20	1	2	1	-	-	-	-	1	1
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	2	10	35	2	2	2	-	-	-	-	1	1

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	351	-	11	945	44	71	72	2	14
Sår (abcès, kontusioner etc.) (Vulnera abcessus, kontusio- nes etc.)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (Pericarditis traumatica) . . .	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Godartet beskelesyge (Exan- thema genitalium benignum) .	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-meningitis (Menin- gitis cerebro-spinalis)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (Vitæ alia) .	57	1	1	413	5	5	20	-	-
Ialt (total)	444	1	12	1363	50	77	92	2	14

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)			
-	-	-	32	2	10	35	2	2	2	-	-	-	-	-	1	1	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	32	2	10	40	2	2	2	-	-	-	-	1	1		

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	6	67	-	67	5	-	5
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema ma- lignum</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	46	-	46
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	32	5	18	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	94	2	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	9	9	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	3	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	73	2	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	24	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	4	-	1	13	3	4	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	53	-	-	392	7	8	2	-	-
Overføres	202	3	15	593	26	98	53	-	51

i Søndre Bergenhus amt i 1897.
dans le département de Søndre Bergenhus en 1897).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)			
-	-	-	3	-	3	4	-	3	7	1	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	1	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	21	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	2	16	25	3	8	7	1	5	-	-	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	202	3	15	593	26	98	53	-	51
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	60	1	6	6	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	3	-	1	27	2	3	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	1	13	2	4	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	24	-	1	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	25	6	9
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydrotideus</i>)	-	-	-	-	-	-	10	10	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	1	-	4	3	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	5	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	105	9	17	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	132	18	6	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	5	-	-	20	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	60	1	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	26	-	-	402	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	23	1	3	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bøvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	22	3	2	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	102	4	12	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	129	6	2	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	87	15	29	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	21	4	6	-	-	-
Overføres	333	6	24	1764	94	183	88	16	60

1) Melaffald. 2) Spolorm.

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	24	2	16	25	3	8	7	1	5
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
30	.	6	2	2	2	8	1
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
30	-	6	26	2	18	37	4	8	7	1	5	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (transport)	333	6	24	1764	94	183	88	16	60
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	82	4	-	2	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	20	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	43	-	-	-	-	-	2	-	-
Godartet beskelersyge (<i>Exan-</i> <i>thema genitalium contagiosum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebro spinal meningitis (<i>Me-</i> <i>ningitis cerebro-spinalis</i>) . . .	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Ialt (total)	401	7	24	1850	98	185	92	16	60

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
30	-	6	26	2	18	37	4	8	7	1	5	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	-	6	30	2	18	38	4	8	7	1	5	-	-	-	-

Tabel XVII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	10	-	10	7	-	7	1	-	1
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	32	-	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	23	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>))	51	-	2	28	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	57	2	2	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	8	-	5	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	11	-	-	1	-	1
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	192	2	16	60	-	12	3	-	3

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	9	-	9	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand»). (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	3	1	2
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	17	1	13	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	73	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderøsen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	63	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	¹⁾ 108	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	38	-	-	4	-	-	1	-	-
Overføres	120	-	2	172	2	23	77	1	2

¹⁾ Reageret for tuberkulin.

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	120	-	2	172	2	23	77	1	2
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia & Pleuritis</i>) . . .	-	-	-	1	-	1	1	1	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	78	-	-	146	2	3	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	19	-	-	9	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	8	-	-	20	-	2	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	31	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter), (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	6	4	2
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	33	-	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	15	-	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	12	-	-	17	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	97	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	254	-	-	1407	-	-	23	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	9	-	-	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	1	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	31	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	3	-	-	16	-	-	-	-	-
Overføres	532	-	2	1981	5	32	113	7	6

¹⁾ Stryknin. ²⁾ *Asc. megalcephala*, *asc. mystax*, bændelorm.

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	1	12	1	6	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
13	-	13	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	14	31	2	9	16	-	2	1	-	1	-	-	-	-

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	532	-	2	1981	5	32	113	7	6
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puerperalis. Septichæmia puerp.)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	6	-	-	34	-	-	-	-	-
Forfængenhed (Hordeatio. Kri- thiasis)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	66	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Tandsygdomme (Vitia dentium)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Endetarmskrængning (Prolapsus recti)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skedekrængning (Prolapsus vaginæ)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontu- sioner, absces etc.) (Vulnera contusiones, abscessus etc.)	22	-	-	7	-	-	-	-	-
Ledsygdomme (Vitia articularum)	21	-	-	2	-	-	-	-	-
Lungeemfysem (Emfysema pul- monum)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Pattefeil (Vitia papillæ uberis)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (Vitia alia)	40	2	-	12	2	-	3	-	-
Ialt (total)	714	2	2	2056	7	34	117	7	6

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
14	-	14	31	2	9	16	-	2	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	17	58	2	9	20	-	2	1	-	1	-	-	1	1

Tabel XIX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	95	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	14	2	1	1	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Fordøielsessygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>))	7	-	-	4	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	3	-	-	9	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ¹⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	7	1	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	110	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	10	-	-	240	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Overføres	47	2	3	477	1	6	-	-	-

¹⁾ Ascarider.

Tabel XIX. (Forts.) *Continuation.*

Romsdals amt.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>Transport</i>)	47	2	3	477	1	6	-	-	-
Misfostre (<i>Montra</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Ec- lampsia puerperalis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerpe- ralis. Septichæmia puerp.</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	4	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	58	-	-	1	-	-	-	-	-
- - - - -Ialt (<i>total</i>)	109	2	3	489	1	9	-	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>) ²	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>) ⁴	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	28	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XX.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	9	-	9	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	48	10	18	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	11	-	-	5	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	12	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	31	12	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	11	3	-	-	-	-
Sædstringsforhårdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	-	1	1	-	1	1	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	137	-	2	11	-	-	23	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	16	-	-	19	3	1	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diarrhoè</i>)	56	1	1	200	7	2	5	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	52	1	3	41	2	1	2	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhœa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	20	4	2	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	21	-	-	2	1	-
Overføres	306	4	9	439	43	33	33	2	-

Tabel XX. (Forts.) (Continuation.)

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	306	4	9	439	43	33	33	2	
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	11	1	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> . <i>Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	1	51	-	4	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	28	2	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	21	-	-	154	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	1	-	-	95	-	-	-	-	-
Skab ³⁾ (<i>Scabies</i>)	2	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	27	-	-	1070	-	-	6	3	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	82	2	1	5	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	13	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	9	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	84	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	32	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	43	16	5	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis</i> . <i>Septichæmia puerp.</i>)	1	-	-	8	1	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	90	1	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio</i> . <i>Kri-thiasis</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	61	-	-	2	-	-	47	-	-
Overføres	446	6	10	2210	68	46	102	7	1

¹⁾ Saltlage. ²⁾ Ascarider, bændelorm. ³⁾ *Dermatocoptes gattiferus*.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	-	129	13	9	50	15	5	-	-	-	-	-	-	-
.
.
.
.
.	.	.	34	1
.	.	.	7	.	.	12	.	.	2
.	1
12	.	.	31	.	.	2
.	.	.	10	4	.	1
.	.	.	2	1
.
.
.
.
5	.	.	235	.	.	6	.	.	30
19	-	-	448	19	9	81	15	5	32	-	-	-	-	-	-

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	446	6	10	2210	68	46	102	7	1
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	-	-	2	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	18	-	-	1	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Sår (abces, kontusioner etc.) (<i>Vulnera abcessus, kontusiones etc.</i>)	157	1	-	20	-	-	1	-	-
Led- og seneskedelidelser (<i>Articulitis, bursitis</i>)	57	1	-	6	-	-	-	-	-
Traumatisk pericarditis (<i>Pericarditis traumatica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	178	1	1	140	7	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	887	9	11	2381	78	46	103	7	1

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>) dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>) d.ræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
19	-	-	448	19	9	81	15	5	32	-	-	-	-		
.	3		
.	.	.	1		
.	4		
.		
.	.	.	20	4		
19	-	-	469	23	9	88	15	5	32	-	-	-	-		

Fabel XXI.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	33	12	17	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	12	-	-	4	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	40	30	-	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomycosis</i>)	3	-	-	11	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	1	1	-	-	3	-	3
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	39	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	205	-	-	19	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	6	-	-	10	-	2	2	1	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhøe</i>)	111	1	-	254	5	5	4	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica Obstructio</i>)	44	-	3	90	5	2	-	-	-
Overføres	405	2	4	501	52	26	12	1	6

Nordre Trondhjems amt i 1897.

dans le département de Nordre Trondhjem en 1897).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.
.	.	.	54	¹⁾ 4	17
.	.	.	130	8	9
.
.
.
.	11	2	5
.	.	.	1	.	1
.
.	.	.	2	.	1	3
3	.	1	14	2	11
.	.	.	5
.	.	.	17	1	1
3	.	1	228	15	40	14	2	5

¹⁾ 1 tilfælde af hudbrand.

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	405	2	4	501	52	26	12	1	6
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	1	8	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	3	-	1	22	1	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	3	-	-	3	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	8	4	3
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	-	-	3	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	8	-	-	53	2	8	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	96	3	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	38	-	-	47	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	1	-	-	17	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	8	2	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	1	-	-	211	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	73	5	-	3	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	11	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	13	-	2	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	124	-	-	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	32	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	46	17	4	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	18	4	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	130	1	-	3	1	-
Overføres	474	3	6	1418	90	43	27	7	9

1) Skovgræs, kviksolv. 2) Bændelorm.

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation.)

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	474	3	6	1418	90	43	27	7	9
Forfangenhed (<i>Hordeatio, Kri- thiasis</i>)	14	-	-	4	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	170	-	-	5	-	-	242	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contu- siones, abcessus etc.</i>)	175	1	-	7	-	-	1	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	43	-	-	1	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	5	-	-	5	-	-	-	-	-
Hov- og klovsygdomme (<i>Vitia ungvis</i>)	17	-	-	8	-	-	-	-	-
Sygdom i led og sener (<i>Articu- litis tendenitis</i>)	52	3	-	7	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetæn- delse (<i>Pericarditis traumatica</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Krampe (<i>Eclampsia</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	174	6	2	132	10	-	1	1	-
Ialt (<i>total</i>)	1125	13	8	1590	101	44	271	8	9

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	-	1	305	18	40	23	2	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	471	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	1	835	25	45	26	2	5	4	-	-	-	-	-	-

Tabel XXII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	2	1	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	8	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	18	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	28	-	-	50	2	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	7	-	-	4	1	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	8	-	-	9	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	75	-	-	84	12	2	-	-	-

1) Kviksølvsalve. 2) Strongylus.

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	75	-	-	84	12	2	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	10	-	-	25	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	3	1	-	1	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	8	7	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer peralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	18	2	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera tiones ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	111	-	-	149	23	2	1	-	-

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dreæbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, pharyngitis et bronchitis</i>)	13	-	-	1	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	8	-	-	7	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, diarrhoë</i>)	33	-	-	41	-	-	4	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, obstructio</i>)	20	-	-	40	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	8	-	2	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	1	2	-	-	-	-	-
Overføres	93	-	2	112	1	4	12	-	8

1) Rottegift.

i Tromsø amt i 1897.

dans le département de Tromsø en 1897.

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkrae (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	21	-	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	11	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	33	-	3	24	-	9	-	-	1	1	-	-	-

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	93	-	2	112	1	4	12	-	8
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	7	-	-	46	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	11	-	-	2	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	7	1	2	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	32	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	13	-	-	-	-	-	1	-	-
Frøsk	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	82	-	-	38	-	-	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	197	-	2	278	2	7	16	-	8

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	-	33	-	3	24	-	9	-	-	-	1	1	-	-
.
.
.	.	.	4
.	.	.	2	.	1
.
.
.
.
.	.	.	20
.	1
.	.	.	1	.	.	16	.	2	.	.	.	1	.	.	.
2	-	-	60	-	4	44	-	11	2	-	-	2	1	-	-

Tabel XXIV.

Enkelte sygdommes fordeling i de forskjellige amter.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Amter (Départements).	Milibrand (Charbon).	Raslesyge (Charbon symptomatique).	Ondartet katarralefeber (Fièvre catarrhale maligne)	Svinepest (akut). (Pneumo-enteritis con- tagiosa suis).	Kronisk svinedifteritis (Diphthero-enteritis chronica suis).	Lungesyge hos hesten (Pleurpneumonie conta- gieuse du cheval).	Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).	Kværke (Gourme).	Bråset (Gastromycostis ovis).
Kristiania	-	-	-	19	83	-	-	-	-
Akershus	51	1	34	42	19	16	128	80	-
Smålenene	17	6	8	-	-	12	49	65	-
Hedemarken	10	5	25	-	-	31	118	197	-
Kristians	19	-	43	-	-	7	90	268	-
Buskerud	15	2	16	-	-	1	31	40	-
Jarlsberg og Larvik .	27	1	5	-	14	1	66	21	-
Bratsberg	25	-	2	-	-	-	36	42	-
Nedenes	14	-	5	-	-	-	32	1	-
Lister og Mandal . .	37	1	3	-	-	36	14	17	-
Stavanger	37	-	35	-	-	-	9	43	14
Søndre Bergenhus . .	92	1	32	-	-	-	18	94	46
Bergen	18	-	-	-	-	-	-	32	1
Nordre Bergenhus . .	10	1	17	-	-	8	11	63	3
Romsdal	1	-	-	-	-	-	1	2	-
Søndre Trondhjem . .	11	-	48	-	-	-	86	12	-
Nordre Trondhjem . .	-	-	33	-	-	-	184	13	3
Nordland	-	-	3	-	-	-	15	-	-
Tromsø	1	-	2	-	-	-	20	7	8
Ialt	385	18	311	61	116	112	908	997	75

Tabel XXV.

Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1898.

(Nombre de vétérinaires diplômés au 1er janvier 1898).

Amt (Départements).	Autoriserede dyrlæger (Vétérinaires diplômés).	Deraf (dont)		
		amtsdyrlæger (délégés).	privat praktiserende (exerçants non délégués).	ikke praktiserende (non exerçants).
Kristiania	19	1	17	1
Akershus	11	10	-	1
Smålenene	10	5	5	-
Buskerud	7	5	2	-
Jarlsberg og Larvik	6	4	2	-
Hedemarken	14	10	3	1
Kristians	16	12	4	-
Bratsberg	6	2	4	-
Nedenes	2	1	1	-
Lister og Mandal	2	1	1	-
Stavanger	6	4	2	-
Søndre Bergenhus	3	3	-	-
Bergen	2	-	2	-
Nordre Bergenhus	5	3	-	2
Romsdal	2	1	1	-
Søndre Trondhjem	11	9	1	1
Nordre Trondhjem	10	8	-	2
Nordland	3	2	-	1
Tromsø	2	1	1	-
Uopgivet bopæl (domicile non nommé)	2	-	-	-
Riget (le royaume)	139	82	46	9

E. Udførsel og indførsel af husdyr.

1. Udførsel.

Den 1ste januar 1897 trådte i kraft den engelske lov: «the diseases animals act 1896», hvorved udførsel til Storbritannien af kvæg, får, geder og andre drøvtyggere samt svin blev forbudt fra nævnte dato også for Norges vedkommende.

Ifølge Norges officielle statistik «Norges handel i året 1897» er der udført i nævnte år

af heste: til Sverige pr. jernbane	241 stk.
— landværts ellers	361 -
— søværts —	10 -
til Danmark	188 -
- Tyskland	7 -
- Storbritannien og Irland	7 -
	<hr/>
	ialt 814 stk.

af hornkvæg: til Sverige pr. jernbane	27 stk.
— landværts ellers	6 -
til Danmark	2 -
	<hr/>
	ialt 35 stk.

af får: til Sverige pr. jernbane	21 stk.
— landværts ellers	11 -
	<hr/>
	ialt 32 stk.

Udførselen fordeler sig med hensyn til toldstederne således, fra

	Heste.	Hornkvæg.	Får.
Fredrikshald	1	—	—
Moss	5	—	—
Kristiania	110	—	—
Kongsvinger	118	3	—
Larvik	27	2	—
Arendal	5	—	—
Kristianssand	92	—	—
Stavanger	2	—	—
Bergen	5	—	—
Trondhjem	292	27	21
Røros	37	—	—
Levanger	88	—	—
Stenkjær	10	—	—
Namsos	7	3	11
Mosjøen	15	—	—
	<hr/>		
ialt	814	35	32

2. Indførsel.

Ifølge «Norges handel i året 1897» (Norges officielle statistik) er der til Norge i 1897 fra de forskjellige udenrigske steder indført af levende dyr

Heste: fra Sverige pr. jernbane	216	stk.
— landværts ellers	12	-
— søværts	139	-
- Danmark	234	-
- Island	10	-
- Rusland	1	-
- Tyskland	7	-
- Storbritannien og Irland	71	-
- Frankrige	1	-
	<hr/>	
ialt	691	stk.

Hornkvæg: fra Sverige pr. jernbane	11 349	stk.
— landværts ellers	704	-
— søværts	2 508	-
- Danmark	5	-
- Rusland	34	-
	<hr/>	
ialt	14 600	stk.

F å r : fra Sverige pr. jernbane	372	stk.
— landværts ellers	289	-
— søværts	1 232	-
- Island	5	-
- Rusland	137	-
- Storbritannien og Irland	2	-
	<hr/>	
	ialt	2 037 stk.

S v i n : fra Sverige pr. jernbane	1 320	stk.
— landværts	3	-
- Danmark	31	-
- Rusland	3	-
- Storbritannien og Irland	1	-
- Forenede Stater	2	-
	<hr/>	
	ialt	1 360 stk.

Til Fredrikshald og Kristiania toldsteder er heraf indført

	Fredrikshald.	Kristiania.
Heste	131	445
Hornkvæg	6 873	7 653
Får	1 020	843
Svin	658	513

og resten til Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Kongsvinger, Horten, Tønsberg, Larvik, Østerrisør, Arendal, Kristianssand, Mandal, Stavanger, Bergen, Trondhjem, Røros, Stenkjær, Namsos, Vadsø og Vardø.

Ifølge plakat af 23de november 1895 er det bestemt, at indførsel af hornkvæg (storfæ), får, geder og svin fra Sverige kun skal finde sted over Fredrikshald og Kristiania på nærmere fastsatte betingelser. Ved plakat af 27de februar 1897 bestemtes yderligere foranstaltninger med hensyn til denne indførsel gående ud på tuberkulinundersøgelse og mærking af de indførte dyr. Denne plakat trådte ikraft den 15de juli samme år og fra nævnte dato til årets udgang tuberkulinundersøgtes på de nævnte steder følgende antal kvæg:

	Antal undersøgte dyr.	Tuberkulose.
Fredrikshald	453	29
Kristiania	329	22
	<hr/>	
	ialt	782
		51

Ved plakat af 3die december 1897 bestemtes den forandring i husdyrindførselen fra Sverige, at denne indtil videre — på grund af udbrud af mund- og klovsyge i Sverige — skulde være forbudt fra Stockholms stad, samt Stóckholms, Upsala, Södermanlands og Vestmanlands len. Forbudet trådte straks ikraft.

II.

Om kjødkontrollen.

A. Almindelige bemærkninger.

I 1897 har kjødkontrollen virket i alt væsentligt som det foregående år. Ved lov af 6te august 1897 fik dog kjødkontrollovens § 2 første passus den tilføjelse, at kongen kan bestemme, at kjød, som er undersøgt og stemplet i en kommune, kan fritages for sådan undersøgelse og stempning i de kommuner, hvortil kjødet indføres. I henhold hertil blev ved kongelig resolution af 19de august 1897 det i Stavanger by undersøgte og stemplede kjød fritaget for fornyet undersøgelse i Kristiania, når det indføres dertil. Foranledningen til denne resolution var, at der fra fåreksportørerne i Stavanger fremkom sterke anker over, at de følte sig brøstholdne over ikke at få sit kjød bragt tidnok tiltorvs i Kristiania, når omstempning skulde finde sted her. Ved plakat af 3die august 1897 fik § 19 i kjødkontrolreglerne den tilføjelse, at «kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i udsalg for kjødvarer bliver at anse som falbydelse». Bestemmelsen foranledigedes ved en meddomsrets frikjendelse af en person, der havde bragt ustemplede kjødvarer tiltorvs, idet retten antog, at det ikke dermed var bevist, at han virkelig havde falbudt sine varer.

B. De enkelte byer.

1. Aalesund.

Kontrollen udførtes som foregående år af dyrlæge *Sackjær*, der anfører følgende i sin beretning:

«Kontrollen har i det forløbne år, ligesom de foregående, været åben for stempning fra kl. 8—11 formiddag. Før eller efter denne tid har kontrolløren foretaget stempning i slagterierne og efterseet butikkerne. Med hensyn til den mængde kjød, som er indført til byen står det omtrent på siden af de foregående år, dog har der været tilført en større mængde får. Savnet af et lokale til ophængning af kjød føles meget og navnlig under den store fåretilførsel om høsten.»

Tabel I. (Aalesund).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	-	106	73	5	14 ¹ / ₂	5	203 ¹ / ₂
Februar	2	97	113	6	5	27	250
Marts	1	62	140	12	3	12	230
April	1	138	73	34	22 ¹ / ₂	7	275 ¹ / ₂
Mai	-	117	28	16	12	12	185
Juni	-	104	36	33	9	10	192
Juli	-	98	61	33	3 ¹ / ₂	85	280 ¹ / ₂
August	3	102	27	10	1	578	721
September	3	97	69	7	5 ¹ / ₂	492	673 ¹ / ₂
Oktober	4	200	142	9	16 ¹ / ₂	2934	3305 ¹ / ₂
November	-	140	75	4	50	301	570
December	1	168	94	14	78	101	456
Tilsammen	15	1429	921	183	220 ¹ / ₂	4564	7342 ¹ / ₂

Tabel II.

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	-	4	53	-	1 ¹ / ₂	1	-	-	-	-	-	-	-
Februar	1	-	63	-	-	-	-	1	2	-	-	-	100
Marts	-	2	56	-	-	-	1	-	1	-	-	-	169
April	-	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mai	-	1	9	-	-	-	-	-	-	1	1	-	80
Juni	-	5	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	65
Juli	-	1	14	-	-	-	-	1	-	1	-	-	85
August	-	1	8	-	-	-	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	1	185
September	-	3	34	-	2	11	-	-	1	-	-	-	9
Oktober	-	2 ¹ / ₂	42	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-
November	-	2 ¹ / ₂	18	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
December	-	1	24	-	-	-	-	-	1	-	-	-	10
Tilsammen	1	27	335	-	3 ¹ / ₂	25	1	5 ¹ / ₄	5	1	1	2	703

Tabel III.

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret										
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	
Pyæmi	1
Blodpis	1
Perikardit	1
Jurbetændelse	1
Rachitis	1
Kalvningsfeber	1
Hæmoglobinuri	1
Selvdøde	2
Bedærvede	1
Diarrhoe	1
Benbrud	9
Tilsammen	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-	1	-	5	-	3	-	1	-	-	-	

2. Arendal.

Kontrolbestyreren, dyrlæge *Egeberg*, meddeler, at kødforbruget i 1897 har været omtrent det samme som foregående år; der er stemplet ca. 100 okser mere, men derimod 100 svin og 600 får mindre. Tolden synes ikke at have haft nogen betydning på indførselen af dansk kød.

Kontrolstationen, der består af 2 rum, 1 for undersøgelse af slagtet og 1 til kontor, holdes åben hver dag fra kl. 8—10 form. Udenfor denne tid vil der være adgang til ved betimelig henvendelse til kontrolløren at få undersøgelsen foretaget udenfor kontrolstationen mod et honorar af kr. 1,00 for hver tilkaldelse.

Kontrollørens årlige løn er kr. 600,00. Der er tillige ansat 1 assistent med løn kr. 300,00.

Tabel IV. (Arendal).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spæd- og gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	4	143 ¹ / ₂	186 ¹ / ₂	55	13	402
Februar	-	118 ¹ / ₂	203 ¹ / ₂	35 ¹ / ₂	5	362 ¹ / ₂
Marts	1	136	164	48	12	361
April	2	158 ¹ / ₂	234	73 ¹ / ₂	13 ¹ / ₂	481 ¹ / ₂
Mai	-	120	163	39	13	335
Juni	-	119 ¹ / ₂	225 ¹ / ₂	26	132	503
Juli	-	117 ¹ / ₂	140 ¹ / ₂	6	401	665
August	-	129 ¹ / ₄	128	9	725	991 ¹ / ₄
September	2	141 ¹ / ₂	101 ¹ / ₂	21	435	701
Oktober	3	169 ¹ / ₂	162	35	924	1293 ¹ / ₂
November	5 ¹ / ₂	133 ¹ / ₂	165	85	151	540
December	1	203	169 ¹ / ₂	90	95	558 ¹ / ₂
Tilsammen	18 ¹ / ₂	1690 ¹ / ₄	2043	523	2919 ¹ / ₂	7194 ¹ / ₄

Tabel V.

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den kl.					Konfiskeret.					Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spæd- og gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spæd- og gjødkalv	Svin	Får	
Januar	1	-	3	-	-	-	1 ¹ / ₄	2	-	-	62.5
Februar	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	6
Marts	-	4 ¹ / ₂	1	-	-	-	-	2	-	-	121
April	-	5 ¹ / ₂	1	1	-	-	-	-	1	-	58
Mai	-	1 ¹ / ₂	1	-	-	-	-	-	-	-	8
Juni	-	-	4	-	-	-	1	1	-	-	170
Juli	-	1 ¹ / ₂	3	-	2	-	1 ¹ / ₄	-	-	-	50
August	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-	15 *)
September	-	2	1	-	6	-	-	-	1	1	68
Oktober	1	3	1	2	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	56
November	1 ¹ / ₂	2	1	-	1	-	-	1	-	-	52
December	1	2 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	48 *)
Tilsammen	4 ¹ / ₂	25 ¹ / ₂	23 ¹ / ₂	4 ¹ / ₄	13	-	2	6	2	1	714.5

*) Organer.

Tabel VI.

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut bughindebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Lokal brysthindebetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magerhed	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Akut hjernebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Kontusioner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/4	-	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	-	-	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1/4	6	-	2	-	1	-

3. Bergen.

Bestyreren, statsdyrlæge *Nielsen* meddeler følgende: «Der er i år tilført stationen et ikke ubetydeligt større kødkvantum end det foregående år. Hosstående tabel viser forskjellen i tilførselen i de 4 år kødkontrollen har virket:

	Hest.	Oxe.	Spedkalv.	Gjødkalv.	Faar.	Svin.	Buk.	Skrotter i alt.
1894	180	13278	7674	1843	22690	2647	1534	49846
1895	152	13775	8784	1939	24520	4002	2128	55300
1896	133 ^{1/2}	14272	9415 ^{1/2}	1573	23590	4220	1072	54278
1897	141	15353	10315	2200	26453	3854	1601	59918

Omstående tabel VII viser tilførselen i de forskellige måneder, og tabel VIII kødtilførselens vægt i kg. Beregnet efter et indbyggerantal af 63000, bliver kødforbruget pr. individ 41.72 kg.

Som sædvanlig har kødtilførselen i de forskellige måneder været meget ujevn, og ca. 37 pCt. af den hele tilførsel falder på de tre måneder september, oktober og november. Mertilførselen i disse måneder skyldes særlig faare- og svinekjød. Priserne har derfor også, som tabel IX viser, holdt sig lave i disse måneder, særlig på okse- og fårekjød. Tabel X viser hvad der i årets løb er konfiskeret, stemplet 2den kl. og nægtet stemping.

Der er i år i det til stationen indbragte oxekjød forefundet et ualmindeligt stort antal tinter, og særlig i kreaturer, som indbragtes fra byens nærmeste omegn. Kun undtagelsesvis fandtes tinterne i kreaturer fra fjernere distrikter, og da hyppigst fra steder, hvor der bortleies til byfolk. Når man tager hensyn til de genetiske forhold, er disse kjendsgjerninger jo let forklarlige; thi byfolkene, som dem, der spiser mest kød, må også antages hyppigst at huse *taenia mediocanellata*.

Tinten er hyppigst fundet i hjertet, igjennem hvilket der altid lægges flere snit, og i mange tilfælde kun her. Men som regel findes den tillige i tyggemusklerne, og når der ikke er for få, tillige i kjødet, hvor de særlig søges i mellemgulvets muskulatur. I sidste halvdel af året er udtaget omtrent 30 skrotter som tintebefængte. Samtlige er nedsaltede og udleverede eierne efter 14 dages forløb.

Et forhold, som i høj grad bidrager til at forringe kjødets kvalitet, er dyrenes nedslagtning umiddelbart efter en stærk muskelanstrengelse. På landet må kreaturerne jo ofte drives lange strækninger for at nå slagtestedet ved søen,

og i byen hænder det meget ofte, at de slagtes umiddelbart efter en meget anstrængende reise, hvor de har stået tæt sammenstuede i et lidet rum med slet luft. Grunden til en sådan lidet fagmæssig fremgangsmåde, der i høi grad forringer kjødets kvalitet, må dels søges i de slette opstaldningsforhold, dels deri, at kjødets detaillering hos os mere foregår ved kjødhandlere, end ved egentlig fagmæssig uddannede slagtere, der selv detalierer sit kjød.

Det hænder hyppigt, at betydelige dele af kjødet må bortskjæres og konfiskeres af denne grund, og ikke sjeldent finder man, at størsteparten af det i byen slagtede kjød enten ikke stivner eller stivner meget ufuldstændig, og at det i hjertet indeholdte blod kun danner løse, bløde koagler. Medens man på andre steder vilde påsætte kjød af en sådan beskaffenhed 2den classes stempel, har vi her hidtil af praktiske grunde ikke turdet gå så vidt. Men med tiden bør der på en eller anden måde søges rettet på disse forhold.

Tuberkulose har kun en gang foranlediget total kassation. Traumatisk peritonit og pericardit forekommer forholdsvis hyppigt, ligeså putride infektioner mest som følge af efterbyrdens tilbageholdelse. På grund af kankrøse lidelser er 5 kreaturer totalt kasserede.

Fra fisketorvet er jevnlig indbragt fisk i en så bedærvet tilstand, at den har måttet konfiskeres. 18 halvtønder ansjovis blev som uanvendelig til menneskeføde konfiskeret.

Der er undersøgt 334 kjødudsalg og slagteværksteder, uden at der har været noget særligt at bemærke. Derimod er forholdene i Skudeviken slette, og det synes at være umuligt her at få gennemført et tilfredsstillende stel med de lokaliteter, som nu må benyttes der.

Der er foretaget 293 prøver af handelsmelk, dels hos bønder, dels i ud-salgene, hvorved der to gange er påtruffet forfalskninger med vand. En fra en privatmand indleveret melkeprøve, som i to familier, der fik melk fra samme leverandør, havde fremkaldt heftige diarrhoer, viste sig ved mikroskopisk undersøgelse at indeholde pus og streptokokker.

Tabel VII. (Bergen).

Tilført stationen:

Måned	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Bukke	Skotter ialt
Januar	14	1206 $\frac{1}{2}$	851 $\frac{1}{2}$	122	272	392	4	2862
Februar	12	1138 $\frac{3}{4}$	978	150	224 $\frac{1}{2}$	242	16	2761 $\frac{1}{4}$
Marts	9	1199 $\frac{3}{4}$	1334	226	305 $\frac{1}{2}$	233	-	3307 $\frac{1}{4}$
April	3	1341	742 $\frac{1}{2}$	307 $\frac{1}{2}$	351 $\frac{3}{4}$	202	16	2963 $\frac{3}{4}$
Mai	8	1199	494 $\frac{1}{2}$	337	281 $\frac{3}{4}$	215	-	2535 $\frac{1}{4}$
Juni	8	1107	454	242	297 $\frac{3}{4}$	530	-	2638 $\frac{3}{4}$
Juli	2	1111 $\frac{1}{2}$	640	138	196	1111	65	3263 $\frac{1}{2}$
August	3	1217	570	101	188	2497	596	5172
September . . .	14	1488 $\frac{3}{4}$	977	50	180 $\frac{3}{4}$	3738 $\frac{1}{2}$	200	6649
Oktober	27	1406	1303	70	341 $\frac{1}{4}$	11175	126	14448 $\frac{1}{4}$
November	24 $\frac{1}{2}$	1418 $\frac{1}{4}$	1000 $\frac{1}{2}$	130	474 $\frac{3}{4}$	4999	363	8410
December	17	1319 $\frac{1}{2}$	970	327	740 $\frac{1}{4}$	1118 $\frac{1}{2}$	215	4907 $\frac{1}{4}$
Tilsammen	141 $\frac{1}{2}$	15353	10315	2200 $\frac{1}{2}$	3854 $\frac{1}{4}$	26453	1601	59918 $\frac{1}{4}$

Tabel VIII.

Det undersøgte kjødkvantum er i kilogram:

Måned	Heste à 170 kg.	Okser à 100 kg.	Spædkalve à 10 kg.	Gjødkalve à 30 kg.	Svin à 90 kg.	Får à 20 kg.	Bukke à 15 kg.	For hver måned kg.
Januar	2380	120650	8515	3660	24480.0	7840	60	167585.0
Februar	2040	113865	9780	4500	20205.0	4840	240	155480.0
Marts	1530	119975	13340	6780	27495.0	4660	-	173780.0
April	510	134100	7425	9225	31657.5	4040	240	187197.5
Mai	1360	119900	4945	10110	25357.5	4300	-	165972.5
Juni	1360	110700	4540	7260	26797.5	10600	-	161257.5
Juli	340	111150	6400	4140	17640.0	22220	975	162865.0
August	510	121700	5700	3030	16920.0	49940	8940	206740.0
September . . .	2380	148875	9770	1500	16267.5	74770	3000	256562.5
Oktober	4590	140600	13030	2100	30712.5	223500	1890	416422.5
November	4165	141825	10005	3900	42727.5	99980	5445	308047.5
December	2890	151950	9700	9710	66622.5	22370	3225	266467.5
Tilsammen	24055	1535300	103150	65915	346882.5	529060	24015	2628377.5

Tabel IX.

Kjødpriser i øre pr. kilogram i kjødkontrollens engrosforhandlingslokale 1897:

Måned	Okse			Svin			Gjødkalv			Får		
	Minimum	Middel	Maximum	Minimum	Middel	Maximum	Minimum	Middel	Maximum	Minimum	Middel	Maximum
Januar	56—60	56—61	56—64	60—62	61—66	66—70	72—74	72—76	72— 78	68—72	68—72	68—72
Februar	50—56	54—60	56—64	60—62	60—69	64—70	72—76	72—76	72— 76	64—70	66—71	68—72
Marts	50—58	55—61	60—64	56—60	60—65	66—70	72—76	72—76	72— 76	68—72	68—72	68—72
April	50—60	56—63	60—64	60—65	63—67	66—70	72—76	72—76	72— 76	68—72	69—75	70—80
Mai	52—60	55—63	56—64	60—62	60—65	64—68	68—70	68—71	70— 74	75—80	75— 80	75—80
Juni	50—56	54—60	60—67	48—50	59—66	56—64	65—68	66—69	68— 74	75—80	75— 70	75—80
Juli	50—62	61—69	68—75	52—60	59—65	64—70	70—76	79—86	80— 90	60—70	69—78	70—80
August	30—50	52—65	64—73	60—62	60—65	60—65	80—85	83—90	90—100	45—50	57—64	60—72
September . . .	32—50	35—53	40—54	60—64	62—68	64—70	76—80	77—83	80— 85	45—50	48—52	50—54
Oktober	30—48	34—51	40—56	60—65	61—66	64—68	80—85	80—85	80— 85	45—48	45—49	45—52
November	35—48	41—52	50—56	60—65	62—65	64—67	65—70	68—73	75— 80	48—50	49—55	50—56
December	47—54	49—55	56—64	64—66	67—71	72—78	68—72	69—72	72— 74	50—56	58—65	60—68
Årets middelpri	44—52	50—59.5	56—64	58—61	61—67	64—69	72—76	73—78	75— 81	59—64	62—68	63—69

Tabel X.

Måned.	Konfiskeret							Stemplet 2den Klasse.							Negtet Stempling						
	Hest	Oxe	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Faar	Lever og andre Organer	Hest	Oxe	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Faar	Gjed	Hest	Oxe	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Faar	Gjed
Januar . . .	-	298.0	292.0	-	-	-	1500.0	92.0	352.0	-	-	9.5	-	-	-	36.0	31.0	-	31.0	-	-
Februar . . .	-	67.5	291.0	-	-	-	1430.0	65.5	375.5	-	67.5	-	-	-	-	415.5	-	-	38.0	-	-
Marts . . .	-	53.0	492.5	-	-	-	1456.0	123.0	755.0	-	134.5	-	-	-	-	864.0	143.5	-	54.0	-	-
April . . .	-	282.0	191.5	-	20.5	-	1660.0	192.0	401.5	-	121.5	8.0	-	-	-	230.0	83.0	-	-	31.0	-
Mai	211.0	323.0	242.0	-	-	14.0	1510.0	222.0	187.0	-	-	-	-	-	-	217.0	-	-	-	-	-
Juni	246.0	276.0	84.5	22	-	15.0	1271.0	130.0	248.0	-	-	-	-	-	-	411.0	27.0	-	66.0	-	-
Juli	175.0	208.0	249.0	-	-	-	1338.0	370.0	122.0	-	-	19.0	-	-	-	403.5	35.5	-	-	-	-
August . . .	-	352.5	142.5	-	-	-	1494.0	437.0	66.5	25.0	-	10.0	6.5	-	-	900.5	-	-	-	12.0	-
September . .	-	144.5	70.5	-	-	34.5	1644.0	161.0	102.5	22.0	-	12.5	-	-	-	574.0	-	-	-	83.5	-
Oktober . . .	-	625.0	139.5	-	42.5	-	1511.0	625.0	139.5	-	42.5	-	-	110.0	-	456.0	-	-	-	82.0	55.0
November . .	169.0	117.0	209.5	-	-	49.0	1550.0	100.0	113.5	-	56.5	-	-	-	-	986.0	-	-	112.0	89.0	-
December . .	187.0	212.2	247.5	-	-	-	1690.0	14.0	204.0	-	65.0	-	-	-	-	1130.0	-	24.0	222.0	-	-
Ialt	988.0	2958.7	2652.0	22	63.0	112.0	18054.0	2531.5	3067.0	47.0	487.5	59.0	6.5	110.0	6623.5	320.0	24.0	523.0	297.5	55.0	-

4. Drammen.

Dyrlæge *Elvestad* anfører:

«Kjødkontrollen har i 1897 været drevet på samme sted og under samme vilkår som forrige år. Tilførselen har sidste år været 181 skrotter større end forrige år, hvilken forøgelse falder helt på storfæet, hvorimod tilførselen af får og svin sees at have været mindre. Prisen på fleksholdt sig som følge deraf usædvanlig høi hele høsten udover. I de første dage efter mellemrigslovens ophævelse gik prisen på oksekjød betydelig op, men denne stigning var rent forbigaaende. Kjødets har været af jevn god kvalitet og behandlingen ulastelig.»*)

5. Fredrikshald.

Personalet ved kontrolstationen består af kommunedyrlæge *C. A. Nielsen* og en assistent. Kontrollørens løn var fra begyndelsen kr. 1 400,00, men efterat afgifterne ved kontrollen var besluttet ophævede, reguleredes gagen til kr. 1 000,00 pr. år. Assistentens løn er kr. 600,00.

*) Tabellerne for Drammen, tab. XI—XIII, findes på næste side.

Tabel XI. (Drammen.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- og gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	14	237	296	62	15	624
Februar	15	276	262	100	33	686
Marts	11	331	255	100	22	729
April	2	356	388	88	45	879
Mai	8 ¹ / ₂	342 ¹ / ₂	323	28	22	724
Juni	5	258	380	27	45	715
Juli	13	313	320	13	117	876
August	13	340	221	17	206	797
September	13	397 ¹ / ₂	252	30	666	1358 ¹ / ₂
Oktober	33	507 ¹ / ₂	348	73	673	1634 ¹ / ₂
November	42	495	256	195	195	1183
December	21	567	323	635	97	1643
Tilsammen	190 ¹ / ₂	4420 ¹ / ₂	3624	1363	2136	11849

Tabel XII. (Drammen.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2. kl.					Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spæd- og gjødkalve	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg. ¹⁾
Januar	-	9	9	1	2	-	-	-	-	-	-	54,4
Februar	-	6	6	8	-	-	-	1	-	-	-	76,1
Marts	-	12	10	1	-	-	-	1	-	-	-	120,4
April	-	15	6	2	-	-	-	-	-	-	-	205,1
Mai	-	15	10	1	-	-	1	-	-	-	-	209,9
Juni	1	11	11	1	-	-	-	3	-	1	-	270,7
Juli	-	9	9	-	3	1	-	1	-	-	-	320
August	2	13	5	1	1	-	3	-	-	1	-	513,7
September	1	10	8	2	12	-	1	-	-	-	-	225
Oktober	2	20	9	2	28	-	2	1	-	-	-	237
November	-	17	6	7	6	-	-	4	-	1	-	162
December	-	13	7	4	1	-	1	-	-	1	-	287
Tilsammen	6	150	96	30	53	1	8	11	-	4	-	2681,3

1) I vektangivelsen er medtaget vægten af kasserede organer og mindre dele.

Tabel XIII. (Drammen.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Afmagring	2	-	76	-	13	-	5	-	32	-	-	-	2	17	-	-	-	-	-	-
Benbrud	2	-	9	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	17	-	-	-	-	-	-
Abnorm lugt	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-
Tympanitis	-	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	18	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	73	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	4	-	145	-	76	-	17	-	33	-	1	-	9	135	11	-	-	-	-	-

Tabel XIV. (Fredrikshald.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	3	185	248	28	112	49	622
Februar	3	192 ¹ / ₂	204	37	129 ¹ / ₂	42	607
Marts	4	273	242	46	166 ¹ / ₄	31	715 ¹ / ₄
April	5	156 ¹ / ₂	249	60	102 ³ / ₄	38	697
Mai	-	161 ¹ / ₂	249	124	56	25	492 ¹ / ₄
Juni	-	182 ³ / ₄	146	68	21 ¹ / ₂	76	518 ¹ / ₂
Juli	2	175 ¹ / ₂	157	94	19 ¹ / ₂	190	532 ¹ / ₄
August	6	191 ¹ / ₄	113	42	29 ¹ / ₂	351	664
September	8 ¹ / ₂	287	70	17	48	451	799 ¹ / ₄
Oktober	34 ¹ / ₄	281	175	4	112	372	920 ¹ / ₄
November	46 ¹ / ₄	311 ³ / ₄	185	12	175	371	1007 ¹ / ₄
December	21 ¹ / ₂	226 ¹ / ₂	151	17	40 ¹ / ₂	183	853
Tilsammen	133 ¹ / ₂	2623 ¹ / ₄	2362	549	1017 ¹ / ₂	2149	8433

Tabel XV. (Fredrikshald.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.					Konfiskeret.							
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1	1 ¹ / ₂	Alle stemplet med 2den kl.	-	2	-	-	1	2	-	2	-	344
Februar	-	6 ¹ / ₂		-	3	2	-	-	3	-	1	-	116
Marts	1	11 ¹ / ₄		-	1	-	-	2	4	-	-	-	368
April	2	8 ³ / ₄		-	-	2	-	4	-	-	-	-	640
Mai	-	7		-	-	6	-	-	3	-	-	-	36
Juni	-	7 ¹ / ₄		1	-	11	-	1	1	-	-	-	172
Juli	-	5		2	1	10	1	2	2	-	-	1	561
August	3 ¹ / ₂	7		4	2	15	-	1	-	-	-	1	177
September	4	6 ¹ / ₂		1	3	6	3	1	-	-	-	1	477
Oktober	13	8 ¹ / ₄		-	5	18	2	2	1	-	1	-	749
November	18	8		-	4	5	2	2	2	-	1	-	761
December	3	10		-	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	45 ¹ / ₂	87		8	24	67	8	16	18	-	5	3	4401

Tabel XVI. (Fredrikshald.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Peritonit	4	2	4	-	-	-	3	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Begynd. septikæmi	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	4	-	-	
Pleurit	2	2	6	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hæmoglobinuri	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	
Ikterisk	-	-	18	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vattersot	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
Rørsyge	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Eklampsi	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diverse kakektiske tilstande	-	-	6	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Børbetændelse	-	-	3	2	-	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
Ukstreret	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Magerhed	16	-	6	-	8	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Abcess	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Benbrud	-	3	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bedærvet og tilsølet	8	2	5	-	-	-	-	-	8	-	3	2	3	1	-	-	1	2	-	
Tilsammen	35	9	68	14	8	-	18	-	69	-	6	2	12	3	-	-	5	3	6	

6. Fredriksstad.

Der er kontrolleret noget færre kroppe end foregående år, idet der i 1896 undersøgtes 12 004 og i 1897 11 693³/₄ skrotter; antal af heste- og storfæslagt er tiltaget noget, saaledes at formindskelsen i kjødtilgangen skyldes småfæslagt og særlig svineslagt fra Sverige.

7. Hamar.

Dyrlæge *Lange* meddeler:

Kontrollen har, som før, lejet lokale i bazarbygningen ved torvet og er åben hver søgnedag fra kl. 7¹/₂ fm. til kl. 11¹/₂ fm.

Personalet består af dyrlæge *Lange* som kontrollør, løn kr. 1 000,00 og en assistent med løn kr. 400,00; denne fungerer tillige som stadsveier.

Kvaliteten af det fremførte kjød bedres; rigtig simpelt kjød er meget sjeldent. Dog siger det sig selv, at der i et så stærkt melkeproducerende distrikt udrangeres endel gamle udmelkede køer; men hullet er dog i regelen nogenlunde godt; 2den klasses varer er meget lidet afsættelige her på stedet, hvorfor den slags helst blir benyttet i husene hjemme. Gjødkalve er nu som før meget sjeldne, da melken så godt som overalt leveres på fabrikker eller mejerier. Spædkalvene er snarere noget bedre, end før, idet det blir mere almindeligt at lade dem leve mange dage, inden de slagtes.

Her i byen slagtes nu forholdsvis lidet. Den store mængde af kjødet kommer til byen i slagtet tilstand, dels direkte fra producenterne, dels fra mellemænd — landsslagtere, som har stadig leverance til byens kjødudsalg.

Det forløbne år viser en ikke ubetydelig stigning i kjødtilførslen, idet kontrollen i 1897 har behandlet ca. 2 000 kroppe mere end i 1896.

I Sommeren 1897 sendtes her fra byen kjød til militært brug til Jørstadmoen og Terningmoen, men hvormeget kan jeg ikke oplyse, da intet af det blev vejet her. Hvad der forøvrigt er udført af kjød her fra kommunen i årets løb, kan jeg heller ikke give oplysninger om, da ingen af stedets kjødhandlere har rede på det selv. Af svin går ikke få til Kristiania.

Kjødet behandles som regel renligt og slagtingen er ligeledes upåklagelig.

Den antagne gjennemsnittsvægt er vanskelig at opgive, da paa langt nær ikke alt kjød vejes her. Men efter et skjøn kan det stille sig omtrent således:

Okse	130—140 kgr.
Hest	200—220 —
Svin	70—80 —
Får	12—18 —
Spædkalv	12—20 —
Gjødkalv	25—35 —

Tabel XVII. (Fredriksstad).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	25	294	262	14	111 ³ / ₄	49	755 ³ / ₄
Februar	26	317	292 ¹ / ₂	38 ¹ / ₂	98 ³ / ₄	29	801 ³ / ₄
Marts	17 ³ / ₄	321 ³ / ₄	311 ¹ / ₂	42	118	38	849
April	10	346 ¹ / ₄	533 ¹ / ₂	65 ¹ / ₂	119	39	1113 ¹ / ₄
Mai	3	296 ³ / ₄	370 ¹ / ₂	82	89 ³ / ₄	31	872 ³ / ₄
Juni	5	284	216	96 ¹ / ₂	56 ³ / ₄	61	719
Juli	6	304 ³ / ₄	166 ¹ / ₂	84	52 ³ / ₄	133	746 ³ / ₄
August	10	363 ³ / ₄	88 ¹ / ₂	28	42	259	791 ¹ / ₄
September	19 ³ / ₄	373	138 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	61 ¹ / ₄	377	985
Oktober	46	527	323 ¹ / ₂	17 ¹ / ₂	82 ³ / ₄	379	1375 ² / ₄
November	53 ¹ / ₄	489 ¹ / ₄	284 ¹ / ₂	10	115 ³ / ₄	303	1255 ³ / ₄
December	46	538	277	29 ¹ / ₂	286 ³ / ₄	251	1428
Tilsammen	267 ³ / ₄	4455 ¹ / ₄	3264 ¹ / ₂	523	1234 ¹ / ₄	1949	11693 ³ / ₄

Tabel XVIII. (Fredriksstad).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	4	5 ² / ₄	183	-	1	-	-	-	3	-	1	-	156
Februar	1	16 ² / ₄	202	-	-	-	-	-	1	-	-	-	12
Marts	2	14	228 ¹ / ₂	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
April	1	14 ² / ₄	430	-	-	-	-	1	4	-	1	1	383
Mai	1	7	282 ¹ / ₂	-	2	-	-	1 ³ / ₄	1	1	-	-	402
Juni	-	8 ¹ / ₄	133 ¹ / ₂	¹ / ₂	1	-	-	2 ¹ / ₄	1	-	-	2	492
Juli	3	3	98	6	-	-	-	1	1 ¹ / ₄	-	-	-	215
August	-	11	58	-	-	-	-	1	1	-	-	-	212
September	1	27	100 ¹ / ₂	-	3	6	-	1	1	1	-	1	267
Oktober	1	30 ¹ / ₄	247	-	-	-	¹ / ₄	1	1	-	-	-	282
November	1	14 ¹ / ₄	236	-	3	6	-	³ / ₄	-	-	-	-	150
December	4	5 ³ / ₄	225 ¹ / ₂	-	1	1	-	2 ¹ / ₄	2	-	-	-	124
Tilsammen	19	157	2424 ¹ / ₂	6 ¹ / ₂	13	13	¹ / ₄	10 ¹ / ₄	16 ¹ / ₄	2	2	4	2695

Tabel XIX. (Fredriksstad).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Magerhed	11	-	111	3	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slet behandling	5	-	3	$\frac{2}{4}$	5	-	1	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Forstoppelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stemplet udenbys	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	1	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tuberkulose	-	-	-	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselstrang	-	-	4	$\frac{2}{4}$	-	-	1	-	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodpis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Råne	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Nyre- og hjertefeil	-	-	2	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og Brystbetændelse	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Slagtet syg og bedærvet	-	-	1	$\frac{2}{4}$	-	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	4	-	13	-	-	-	3	-
Leversyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Abcess	-	-	-	$\frac{1}{4}$	-	-	1	-	-	-	-	-	2	$\frac{1}{4}$	-	-	1	-	-	-
Kontusion	2	-	6	$\frac{2}{4}$	-	-	4	-	-	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-
Krampe	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	19	-	146	11	6	$\frac{2}{4}$	13	-	13	-	-	$\frac{1}{4}$	8	$\frac{2}{4}$	18	$\frac{1}{4}$	2	-	4	-

Tabel XX. (Hamar).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	7	100 ³ / ₄	227	-	95 ³ / ₄	154	584 ² / ₄
Februar	10	114	250 ² / ₄	-	108 ¹ / ₄	151	633 ³ / ₄
Marts	3	146 ¹ / ₄	335 ² / ₄	-	149 ¹ / ₂	140	774 ¹ / ₄
April	5	124 ³ / ₄	434 ² / ₄	-	147 ¹ / ₂	276 ¹ / ₂	988 ¹ / ₄
Mai	1	150	237 ² / ₄	-	61	109	558 ² / ₄
Juni	-	174 ¹ / ₄	206 ² / ₄	-	45 ¹ / ₂	171 ¹ / ₂	597 ³ / ₄
Juli	1	145 ³ / ₄	152	-	46	322 ¹ / ₂	667 ¹ / ₄
August	-	145 ¹ / ₄	51	4	34	394	628 ¹ / ₄
September	7 ³ / ₄	193 ¹ / ₄	48	4	55 ² / ₄	414	722 ² / ₄
Oktober	22	241 ² / ₄	174	3	89 ² / ₄	571	1101
November	43 ² / ₄	201	271 ² / ₄	1	129 ² / ₄	816	1462 ² / ₄
December	14	169 ³ / ₄	264 ² / ₄	1	384 ² / ₄	459	1292 ³ / ₄
Tilsammen	114 ¹ / ₄	1906 ² / ₄	2652 ¹ / ₂	13	1346 ² / ₄	3978 ² / ₄	10064 ¹ / ₄

Desuden 49 smågrise og 4 gjeder.

Tabel XXI. (Hamar).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marts	-	5 ¹ / ₄	3	-	-	2	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	50
April	1	3 ² / ₄	2	-	2	-	1	1	-	-	-	-	91
Mai	-	2	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Juni	-	2 ¹ / ₄	3	-	3	1	-	-	-	1	-	-	22
Juli	-	3 ¹ / ₄	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
August	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
September	1	3 ² / ₄	-	-	3 ² / ₄	-	-	-	-	-	-	-	-
Oktober	-	2 ² / ₄	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	354
November	-	3 ³ / ₄	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
December	-	-	-	-	6 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	1	70
Tilsammen	2	38	15	-	25 ¹ / ₄	6	-	2 ² / ₄	1	1	1	1	587*

*) Hvortil kommer organer og mindre dele kg. 526.

Tabel XXII. (Hamar).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation, og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Ledbetændelse	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61	-	-	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	4	4	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-
Fødselstrang	-	-	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Råner	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Surt og dårlig behandlet	-	-	1	-	7	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner	-	-	-	4	3	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gammelt og magert	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	1	1	9	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarmslyngning	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mave- og Tarmbetændelse	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	2	-	31	17	19	-	27	1	4	-	-	-	3	66	-	-	-	1	3	-

Tabel XXIII. (Haugesund).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	-	88 ¹ / ₄	191	-	9 ¹ / ₂	48	336 ³ / ₄
Februar	-	100	217	-	11 ¹ / ₂	49	377 ² / ₄
Marts	-	122 ³ / ₄	220	-	9 ¹ / ₄	26	378
April	-	125 ¹ / ₄	180	4	16 ³ / ₄	11	338
Mai	1	94 ¹ / ₂	110	1	6 ¹ / ₂	20	233
Juni	-	64	126	-	14 ¹ / ₂	94	298 ² / ₄
Juli	-	57 ¹ / ₂	124	1	5	360	547 ² / ₄
August	-	45	76	-	3	530	654
September	-	59 ¹ / ₂	97	1	9 ¹ / ₂	836 ¹ / ₂	1003 ² / ₄
Oktober	4	73 ¹ / ₄	178	-	18 ¹ / ₂	1058	1322
November	5	68	144	-	29 ¹ / ₄	682	928 ² / ₄
December	2	103 ¹ / ₄	156	-	35 ³ / ₄	190	487
Tilsammen	12	1002 ¹ / ₄	1823	7	169	3904 ¹ / ₂	6914 ¹ / ₄

Tabel XXIV. (Haugesund.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet med 2. kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	5	9	-	1	2	-	85,0	-	-	-	10,0	95,0
Februar	-	7	10	-	2	3	-	135,6	-	-	4,0	6,0	145,6
Marts	-	17	14	-	-	-	-	353,5	-	-	2,0	5,5	361,0
April	-	10	17	-	1	-	-	169,5	10,8	-	-	1,0	181,3
Mai	-	4	7	-	-	-	-	203,0	12,0	-	2,0	-	217,0
Juni	-	5	8	-	1	1	-	131,0	-	-	-	1,5	132,5
Juli	-	7	8	-	2	9	-	117,5	12,0	-	-	7,3	136,8
August	-	5	2	-	-	14	-	58,5	-	-	-	58,7	117,2
September	-	6	3	-	-	6	-	187,5	6,0	-	-	64,3	257,8
Oktober	-	4	13	-	-	12	4,0	73,5	-	-	2,0	83,5	163,0
November	2	1	5	-	-	4	7,0	94,0	12,0	-	-	18,5	131,5
December	-	2	7	-	-	4	-	118,5	5,5	-	-	1,0	125,0
Tilsammen	2	73	93	-	7	55	11,0	1727,1	53,3	-	10,0	257,3	2063,7

Tabel XXV. (Haugesund.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Ste mplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	85	-	-	-	-	-	-
Kræft	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Infektios kalvediarrhoe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Føtus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Bedærvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rakitis	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mislig behandling	-	-	-	-	-	-	5	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungeorm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Vattersot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Magerhed	-	-	38	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
Tilsammen	-	-	72	-	73	-	7	-	47	-	-	-	3	85	7	1	-	4	1	2

9. Horten.

Dyrlæge *Davidson* anfører:

«Kontrolstationen er beliggende i midten af bazaren, der på to sider indeluttrer torvet.

Stationen består af et undersøgelsesrum, hvori en disk og en zinkkasse samt et mindre rum for kontorarbejde og mikroskopi.

Personalet består af kontrolløren, der oppebær en årlig gage af kr. 1600.00 og en assistent med en årlig gage af kr. 100.00.

Eftersyn af slagterier og pøsemagerier foregår i regelen hver 14de dag og hos alle kjødhandlere hver måned; af slagterier er der her 3 stk., af pøsemagerier 4 stk.; tillige påhviler det kontrolløren at have tilsyn med fisketilførselen. I 1897 er der således 3 gange konfiskeret bedærvet makrel.

Tilgangen på kjød er betydelig tiltaget i de senere år. Tabel XXVI viser hvormeget der er indført fra Moss, Tønsberg samt Sverige.

Der findes ingen fabrikker for hermetik hersteds, så hovedforbruget udelukkende foregår her. Til marinen medgår 12 à 14 000 kg. kjød, til landet ca. 5 à 600 kg.

Af sygdomme som er påtruffet her, kan anføres: miltbrand, tuberkulose, rødsyge, rosen, melkefeber, vattersot, nyrebetændelse og benbrud. Derhos har der været fremstillet 4 selvdøde kalve, 2 kalve blev kasserede paa grund af dårlig behandling.»

Tabel XXVI. (Horten.)

Indført her til stedet fra andre byer og Sverige.

	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Ialt skrotter
Moss	3 ¹ / ₂	347 ¹ / ₄	73	69	3 ¹ / ₄	68	564
Kristiania	-	19 ¹ / ₂	3	4	2	60	88 ¹ / ₂
Tønsberg	1 ³ / ₄	38 ³ / ₄	5	2	14 ³ / ₄	-	62 ¹ / ₄
Egersund	-	-	-	-	-	52	52
Sverige	1	27	4	1	-	-	33
Tilsammen	6 ¹ / ₄	482 ¹ / ₂	85	76	20	180	769 ³ / ₄

Tabel XXVII. (Horten.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	2 ^{1/2}	109 ^{1/2}	126	3	19	8	268
Februar	5	119 ^{3/4}	105	5	18 ^{1/2}	3	256 ^{1/4}
Marts	1 ^{1/2}	129 ^{1/4}	81	10	13 ^{1/4}	2	237
April	1	145 ^{3/4}	107	40	35 ^{1/4}	8	337
Mai	-	110 ^{3/4}	84	23	15	7	239 ^{3/4}
Juni	-	85 ^{1/2}	99	34	5	1	224 ^{1/2}
Juli	-	88 ^{1/2}	43	30	2	34	197 ^{1/2}
August	-	126 ^{3/4}	61	7	5	76	277 ^{3/4}
September	-	158	94	8	5	106	371
Oktober	9	248	198	15	11	163	644
November	14	210 ^{1/2}	124	9	31 ^{3/4}	80	473 ^{1/4}
December	15 ^{1/2}	217	94	32	244 ^{3/4}	53	656 ^{1/4}
Tilsammen	52 ^{1/2}	1759 ^{1/4}	1206	216	405 ^{1/2}	543	4182 ^{1/4}

Tabel XXVIII. (Drammen.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2. kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	1 ^{1/2}	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	-	2	-	-	-	-	1	3	-	-	-	210
Marts	-	2 ^{1/4}	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	140
April	-	1 ^{1/2}	4	-	-	1	-	1	3	-	-	-	191
Mai	-	3 ^{3/4}	3	-	-	-	-	1 ^{1/4}	-	-	-	-	150
Juni	-	3	2	-	-	-	-	3 ^{3/4}	-	-	-	-	90
Juli	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	160
August	-	1	1	-	1 ^{1/2}	6	-	-	3	1	1 ^{1/2}	-	126
September	-	4	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	156
Oktober	-	6	7	-	-	-	-	-	1	-	1 ^{1/4}	-	140
November	-	4 ^{1/2}	5	-	1 ^{1/2}	1	-	1 ^{2/4}	2	-	-	-	272
December	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	27	33	-	1	10	-	8 ^{3/4}	12	1	1 ^{3/4}	-	1635

Tabel XXIX. (Horten.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.										
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	
Miltbrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	1	-	-	-
Tuberkulose	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Rosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme	-	-	10	4	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	18	10	20	-	-	2	-	-	-	-	5	7	4	-	1	1	-	-	

Tabel XXX. (Kongsberg).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	6	34	59	47	6	4	156
Februar	4 ^{1/2}	71 ^{3/4}	82	55	17 ^{3/4}	14	245
Marts	2	47 ^{1/2}	77	48 ^{1/2}	9 ^{1/2}	7	191 ^{1/2}
April	3 ^{1/2}	62 ^{1/2}	68	68	16 ^{1/2}	17	235 ^{1/2}
Mai	1	46 ^{1/2}	40	47 ^{3/4}	7	8	150 ^{1/4}
Juni	2	55	54 ^{1/2}	71 ^{1/2}	4	51	238
Juli	1	63	44	35 ^{1/2}	3	94	240 ^{1/2}
August	2	66	25	24	7	137	261
September	4	86 ^{1/2}	36	30	15 ^{3/4}	135	307 ^{1/4}
Oktober	7	230 ^{1/2}	71	72	20 ^{3/4}	274	675 ^{1/4}
November	12	157	57 ^{1/2}	74	93	65	458 ^{1/2}
December	5	87 ^{1/2}	84 ^{1/2}	64	117 ^{1/4}	48	406 ^{1/4}
Tilsammen	50	1007 ^{3/4}	698 ^{1/2}	637 ^{1/4}	317 ^{1/2}	854	3565

Tabel XXXI. (Kongsberg).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1	5 ^{1/2}	59	-	-	-	-	1	-	-	-	-	6
Februar	1	5	89	-	-	-	-	1	2	-	-	-	33
Marts	-	3	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
April	1	3	67	1	-	1	-	4	1	-	-	-	27 ^{1/2}
Mai	-	3	40	-	-	-	-	3	1	-	-	-	16
Juni	1	3 ^{3/4}	54 ^{1/2}	2	-	2	-	3	-	1	-	-	24
Juli	-	2	43	1	-	1	-	7	1	-	-	-	43
August	1	1	25	-	-	3	-	4	-	-	-	-	56
September	-	1	36	-	-	-	-	4	-	-	-	-	13
Oktober	-	3 ^{3/4}	71	1	-	1	-	2	-	-	-	-	49
November	-	1 ^{1/2}	57 ^{1/2}	-	-	-	-	1	-	-	-	-	8
December	-	4	84 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5	36 ^{1/2}	704 ^{1/2}	5	-	8	-	30	5	1	-	-	275 ^{1/2}

Tabel XXXII. (Kragør).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	-	49 ¹ / ₂	56 ¹ / ₂	5	13 ¹ / ₂	3	127
Februar	4	42 ¹ / ₂	39 ¹ / ₂	5	8 ¹ / ₂	6	105 ¹ / ₂
Marts	3	38 ¹ / ₂	62 ¹ / ₂	5	12 ¹ / ₂	6	127 ¹ / ₂
April	5	49	65 ¹ / ₂	1	10	4	134 ¹ / ₂
Mai	3	36	31	2	3	5	80
Juni	-	42	54	3	-	48 ¹ / ₂	148
Juli	-	36	49	6	-	165	256
August	-	41	23 ¹ / ₂	5	-	172 ¹ / ₂	242
September	2 ¹ / ₂	55 ¹ / ₄	22	4	1 ¹ / ₂	165	250 ¹ / ₄
Oktober	2 ¹ / ₂	46 ³ / ₄	34 ¹ / ₂	6	6 ¹ / ₂	125	221 ¹ / ₄
November	4 ³ / ₄	54 ¹ / ₂	38	2 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂	81	190
December	5	67 ¹ / ₂	54 ¹ / ₂	3	59	59	248
Tilsammen	29 ³ / ₄	558 ¹ / ₂	530 ³ / ₄	47 ¹ / ₂	124	840	2130

Tabel XXXIII. (Kragør).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	4	1	-	1 ¹ / ₂	-	-	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	26 ¹ / ₄
Marts	-	5	5 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38 ¹ / ₂
April	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
Mai	-	2	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juni	-	1 ¹ / ₂	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	37
Juli	-	3 ³ / ₄	6	-	-	8	-	3 ³ / ₄	-	-	-	-	81
August	-	1 ¹ / ₂	5	-	1 ¹ / ₂	13	-	1 ¹ / ₂	2	1	-	2	163
September	-	1	4	6	-	-	-	2	-	-	-	1	94
Oktober	-	2	-	-	1	7	-	-	2	-	-	1	43
November	-	5 ¹ / ₂	8	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
December	-	3	5	-	3 ³ / ₄	3	-	-	-	1	-	-	26 ¹ / ₂
Tilsammen	-	29 ¹ / ₄	52 ¹ / ₂	7	2 ³ / ₄	40	-	1 ¹ / ₂	6	2	-	4	536 ¹ / ₄

2 rensdyr konfiskeret i april 96 kg.

Tabel XXXIV. (Kragerø).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.										
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	
Kakektisk	-	-	5	-	7	-	-	-	-	9	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	1	-	-	-	-	-	-
Blodpis	-	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lever sygdom	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afmagring	-	-	9	-	11	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodigt, styg behandling	-	-	15	-	13	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet	-	-	5	-	16	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Abnorm Lugt	-	-	7	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
Benbrud	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	-	-	58	3	48	4	-	-	-	25	-	-	4	6	8	5	-	-	-	4	1

12. Kristiania.

Kontrolbestyrer *A. Lo* anfører følgende i sin beretning :

Ligesom i de foregående år har der ved kontrollen været ansat en bestyrer, 3 kontrollører og 8 stemplere, der samtlige lønnes af kommunen. Foran de store høitider og om høsten udover til jul benyttes også extrahjælp såvel af kontrollører som af stemplere, og et reservelokale, som findes lige ved kontrolstationen, holdes åbent helt fra september måned til jul samt foran høitiderne.

Forbruget af ferskt kød er fremdeles lige stort her i byen, og tilførselen stiger i forhold til folkemængden, dog kan man ikke gå ud fra, at alt kød, som passerer kødkontrolstationen, forbruges her i byen; thi foruden at en mængde kød konsumeres i de nærmest byen liggende distrikter, bruges store mængder i de herværende pølsemagerier, der igjen udfører kødet i form af pølser.

Tiltrods for at vore landmænd nu i lange tider har sendt ferskt kød til Kristiania og godt ved, hvor stor økonomisk fordel de har af, at varen kommer til salgsstedet i friskest mulig tilstand og med et udseende, som tiltaler køberne, er dog disse forhold med hensyn til kødtransporten lidet tilfredsstillende.

Man ser liden forbedring på dette område fra det ene år til det andet; det er forøvrigt ikke bedre med de varer, som kommer fra Sverige, idet indpakningsklæderne ofte bærer tydelige mærker af at være brugt mange gange uden at være vasket. Noget bedre synes det at være med de varer, der kommer fra Danmark, idet indpakningstøiet her som regel er rent og kødet har et appetitligere udseende.

Behandlingen såvel under som efter slagtingen har særdeles stor indflydelse på kødets udseende og værdi. Slagtes der raskt og hænges slagtet op under afhudningen samt lader man det hænge så længe, at det er fuldstændig gjennemstivnet og tørt, holder det sig mindst et døgn længere og tåler bedre transporten selv i den varme årstid. Det vilde være en landsgavnlig gjerning, om en kyndig mand engageredes til at lære landsfolk, hvorledes de skal slagte sine dyr og behandle det kød, som skal sendes lange veie i fersk tilstand. Vel behandlet kød er fordelagtigere at bruge ogsaa i den hjemlige husholdning. Det er især sørgeligt at se meget af det vestlandske fårekjød, som kommer hid i en ofte meget stærkt medtaget tilstand, hvilket som regel skyldes en uhenigtsmæssig behandling, idet fåreskrotterne forsendes pakket så mange og så tæt på hinanden som vel mulig i store kasser; særligt skadeligt er det, at kødet øiensynlig ikke er tilstrækkelig afkjølet og tørt, før det pakkes. Om man ikke vilde gjøre andet end at bruge passende store kasser og lægge en trærist mellem hvert lag fåreskrotter, så luften kunde få adgang, vilde meget være vundet. Kristiania er et godt marked for fårekjød, så kommissionærerne til enhver tid kan være sikre på at få afsat endog store partier til meget gode priser, og alle kvaliteter er her brug for.

Kunde forholdene ordnes således, at forsendingen kunde foregå mere jævnt hele året rundt og de periodiske store nedslagtinger om høsten indskrænkes, så ikke alt fårekjødet kom her i løbet af et par måneder, vilde Kristiania vistnok være et marked fuldt tilfredsstillende for salgsbehovet. Helst bør man jo for alle slagtedyrs vedkommende, og da især for fårenes, sende dem levende til byen. Det viser sig nemlig i driftetiden, at en hel del Hallingdøler, som driver sine får til byen og slagter ned efterhånden, opnår en ikke ubetydelig bedre betaling end der fåes for dyr, som kommer slagtet fra Vestlandet; der er ofte en forskjel i prisen af en krone eller mere pr. 6 kilo.

Jeg nævnte i min forrige indberetning, at kjødet fik en meget mangelfuld behandling også efter at det kom til byen. Dette forhold har ikke forbedret sig, kjødet håndteres på torvet af alt andet end rene hænder og transporten foregår gennem byen på åbne vogne, hvor en eller flere slagtergutter sidder eller ligger på det utildækkede kjød med sine tilsølede og urene klæder. På torvet står kjødet i timevis udsat for veir og vind.

Importen af ferskt kjød stiger stadig her i byen. I 1897 undersøgtes ved Kristiania kjødkontrolstation: 50 991 okser, 1 345 heste, 19 885 svin, 48 839 får og 52 639 kalve — hvilket er omtrent 4 000 okser mere end i 1896. Derimod tilførtes der byen i 1897 ca. 5 000 svin og 17 000 får mindre end i 1896. Af det hele antal er 23 676 oksekropper byslagtet, eller knapt halvdelen af de her i byen undersøgte køer. Det viser sig at blive mere almindeligt at føre slagtedyrene levende til byen end tidligere. Grunden til den mindre fåretilførsel til kontrollen iaar beror paa den tilladelse, der er givet importørerne fra Stavanger, at fårekjød, der er stemplet i den by ikke behøver fornyet stempeling her. Men antallet af får, der indføres her til byen, er vistnok ikke mindre end før. Af svenskt kjød indførtes der noget mindre i dette år end i det foregående, dog er fremdeles en trediedel af alt det her i byen forbrugte kjød slagtet i Sverige.

Gaaes der ud fra en gennemsnitsvegt af: okse 120 kg., hest 200 kg., svin 60 kg., får 17 kg., kalv 20 kg., bliver vegten af alt det undersøgte kjød i 1897: 9 419 793 kg. Folkemængden var i 1897: 203 337 individer; forbruget bliver da kg. 46,32 pr. individ, heri altså ikke iberegnet den mængde fårekjød, der er indført fra Stavanger.

Tabel XXXV. (Kristiania).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	80	3951	4066		1961	1431	11489
Februar	99	3640	4003		1675	1099	10516
Marts	75	4147	5280		1876	1099	12477
April	66	4279 ^{1/2}	7820		1743 ^{1/2}	1448	15357
Mai	37	3439 ^{1/2}	6423		878	808	11585 ^{1/2}
Juni	52	2703 ^{1/2}	5356		594 ^{1/2}	1527	10233
Juli	43	3074 ^{1/2}	4646		496	3917	12176 ^{1/2}
August	82 ^{1/2}	3775 ^{1/2}	2590		825 ^{1/2}	8137	15410 ^{1/2}
September	98	4875	2695		831 ^{1/2}	10404	18903 ^{1/2}
Oktober	228 ^{1/2}	5868 ^{1/2}	2938		1192	8717	18944
November	316	5619 ^{1/2}	2999		1954 ^{1/2}	7182	18071
December	168 ^{1/2}	5617 ^{1/2}	3823		5158	3070	17837
Tilsammen	1345 ^{1/2}	50991	52639		19185 ^{1/2}	48839	173000

Tabel XXXVI. (Kristiania).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2. kl.					Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får
Januar	13	117 ^{1/2}	77	100	13	-	14 ^{1/2}	28	7	1	5340	
Februar	13	123	114	86 ^{1/2}	15	2	12	32	2	6	4839	
Marts	15	130 ^{1/2}	114	100	17	-	16	64	5	11	6206	
April	9	118 ^{1/2}	128	67 ^{1/2}	9	3	12	72	5 ^{1/2}	19	6400	
Mai	5	118 ^{1/2}	105	49	4	3	26	60	13	-	9439	
Juni	11	86	96	41	18	1	24 ^{1/2}	145	7	5	9850	
Juli	6	82 ^{1/2}	84	28	30	2	19 ^{1/2}	95	9	5	8172	
August	11	80 ^{1/2}	52	38	214	2	17	48	11 ^{1/2}	20	7786	
September	8	89 ^{1/2}	50	29 ^{1/2}	130	-	20 ^{1/2}	36	7	15	7692	
Oktober	21	74 ^{1/2}	68	58	51	3	11	41	7	25	6502	
November	46 ^{1/2}	98 ^{1/2}	92	58 ^{1/2}	51	2	17 ^{1/2}	37	3	5	7912	
December	30 ^{1/2}	155 ^{1/2}	99	122 ^{1/2}	27	3 ^{1/2}	13 ^{1/2}	43	3	3	7429	
Tilsammen	189	1274 ^{1/2}	1079	778 ^{1/2}	579	21 ^{1/2}	204	701	80	115	87567	

Tabel XXXVII. (Kristiania.)

Vægt af det kasserede kjød.

1897.	Kasseret vægt i kg.							
	M å n e d.	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Orga- ner	Affald
Januar	2024	-	178	-	464	2155	519	5340
Februar	1719	520	176	37	445	1538	404	4839
Marts	2131	-	317	48	1015	2120	575	6206
April	1592	406	467	46	1084	2190	615	6400
Mai	4093	536	764	-	926	2510	610	9439
Juni	3334	182	625	95	2624	2085	505	9850
Juli	2307	472	520	35	1676	2540	622	8172
August	2221	388	661	258	868	2600	790	7786
September	2697	172	324	95	564	2940	900	7692
Oktober	1390	670	422	258	642	2870	250	6502
November	2303	414	623	44	423	3880	225	7912
December	1735	549	304	33	648	3940	220	7424
Sum	27546	4309	5381	949	11379	31368	6635	87567

Tabel XXXVIII. (Kristiania).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Afmagring, kakeksi	14	-	466	-	95	-	9	-	36	-	2	-	42 ¹ / ₂	-	5	-	-	-	2	-
Bedærvet og tilsølet	6	-	78	-	546	-	107	-	354	-	8 ¹ / ₂	-	18	-	286	-	25 ¹ / ₂	-	81	-
Benbrud	10	-	46	-	-	-	8	-	-	-	2	-	11	-	3	-	2 ¹ / ₂	-	-	-
Fordøielleslidelser, diarrhoe	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	198	-	-	-	-	-
Fødselstrang	-	-	9	-	-	-	18	-	8	-	1	-	5	-	-	-	3	-	5	-
Kastekalv, umodne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76	-	-	-	-	-
Ledbetændelse	1	-	8	-	4	-	10	-	-	-	-	-	3	-	5	-	-	-	-	-
Melkefeber	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Navlevenerbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	-	-	8	-	-	-	1	-	-	-	1	-	3	-	-	-	1	-	-	-
Perikarditis, traumat.	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	-	-	48	-	5	-	1	-	-	-	1	-	9	-	2	-	2	-	-	-
Pleuritis	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 ¹ / ₂	-	-	-	1	-	1	-
Pyelonephritis	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	147	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-
Septikæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11 ¹ / ₂	-	2	-	1	-	-	-
Svinedifteritis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-
Tinter	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	324	-	1	-	255	-	-	-	-	-	38 ¹ / ₂	-	-	-	13	-	-	-
Andre lidelser	158	-	198 ¹ / ₂	-	428	-	221 ¹ / ₂	-	181	-	6	-	32	-	48	-	5	-	26	-
Tilsammen	189	-	1274 ¹ / ₂	-	1079	-	778 ¹ / ₂	-	579	-	21 ¹ / ₂	-	204	-	701	-	80	-	115	-

Tabel XXXIX. (Kristiania.)

De væsentligste årsager til 2den kl. stempning.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.														
	Norsk					Svensk					Dansk				
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv
Afmagret	272	9	3	23	65	163	5	6	13	30	31	-	-	-	-
Bedørvet, ringe grad . .	21	3	28	274	154	55	3	74	80	392	2	-	5	-	-
Benbrud	34	6	5	-	1	11	4	3	-	-	1	-	-	-	-
Bremsearver	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekzem	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Fordrivning	10	-	-	-	-	6	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Fødselstrang	4	-	11	5	-	5	-	7	3	-	-	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	8	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Kontusion	26	-	2	6	3	14	1	-	1	11	-	-	-	-	-
Ledbetændelse	5	1	5	-	2	3	-	5	-	2	-	-	-	-	-
Melanose	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber	15	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	7	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagt	12	1	3	8	6	2	-	2	1	6	-	-	-	-	-
Perikardit, traumat. . . .	24	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonit, lokal	45	-	1	-	1	3	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Pleurit, lokal	27	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyelonephrit	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Råne	-	-	55	-	-	-	-	67	-	-	-	-	8	-	-
Rachit	-	-	78	-	-	-	-	65	-	-	-	-	4	-	-
Tinter (oksetinter)	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, byslagt . . .	192	-	48	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, landsslagt . .	16	-	81	-	-	82	-	119	-	-	34	-	7	-	-
Ufuldstændig attest	-	57	-	-	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	6	-	2	44	1	1	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Andre lidelser	60 ^{1/2}	22	30	78	143	55	16	35 ^{1/2}	32	257	2	-	1	-	-
Tilsammen	788 ^{1/2}	112	361	438	377	415	77	392 ^{1/2}	141	702	71	-	25	-	-

Tabel XL. (Kristiania.)

De væsentligste årsager til konfiskation.

Sygdomme.	Konfiskeret.														
	Norsk					Svensk					Dansk				
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv
Afmagret, kakeksi	23	1	-	2	5	18 ^{1/2}	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet og tilsølet	9	5	6 ^{1/2}	66	75	8	3 ^{1/2}	16 ^{1/2}	15	2	11	1	-	2 ^{1/2}	-
Benbrud	5 ^{1/2}	1	2 ^{1/2}	-	2	5 ^{1/2}	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Blodpis	3	-	-	-	-	5 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	98	-	-	-	-
Forgiftning	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselstrang	5	-	2	2	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-
Kastekalv, umoden	-	-	-	-	39	-	-	-	-	-	37	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kræft	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledbetændelse	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Melanose	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navlevenebetændelse	-	-	-	-	34	-	-	-	-	-	42	-	-	-	-
Nyrebetændelse	1	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagt	6	3	2	2	12	7	-	1	-	17	-	-	-	-	-
Opblæst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Perikardit, traumat.	12	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonit	6	1	1	-	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-
Pleurit	3	-	1	-	-	1 ^{1/2}	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Pyelonephrit	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	12	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Selvdød	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Septikæmi	8 ^{1/2}	-	1	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinedifteritis	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, byslagt	30	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, landslagt	4	-	4	-	-	3	-	3	-	1 ^{1/2}	-	5	-	-	
Vatersot	4 ^{1/2}	-	-	18	9	2 ^{1/2}	-	-	6	6	-	-	-	-	
Tilsammen	134 ^{1/2}	15	42	90	284	65 ^{1/2}	6 ^{1/2}	30 ^{1/2}	25	417	4 ^{1/2}	-	7 ^{1/2}	-	

Tabel XLI.

Oversigt

over tilførsel af norsk, svensk og dansk kjød ved Kristiania kjødkontrolstation 1897.

Norsk					Svensk					Dansk					Totalsum.
Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	
37117	1093 ¹ / ₂	11508 ¹ / ₂	30416	27322	12755	246	7331	18067	24658	1119	6346	356	659	173000	

13. Kristiansand.

Kontrolløren, dyrlæge *Juell*, lønnes med kr. 1500.00. Af det tilførte kjød antages ca. ⁴/₅ at benyttes i byen, medens resten atter udføres.

14. Kristiansund.

Dyrlæge *Nordli* anfører i sin indberetning:

«Fra 20de september 1897 har jeg været ansat som kjødkontrollør hersteds. Indtil denne tid udførtes kontrolleringen af en forhenværende slagter her af byen; han havde tidligere været assistent ved kontrollen. Fra årets begyndelse og til 20de september finder man, ved at sammenligne tabel I med II, at et stort procenttal af det til stationen tilførte småfæ (får og kalve), er stemplet med 2den klasse uden at derfor er anført nogen grund.

Det, som tidligere vistnok hyppigst gav anledning til 2den kl.s stempling var, at får og kalve efter afblødningen i kortere eller længere tid havde været henlagt runde (uaabnede); disse bliver nu helt eller delvis kasseret og i sidste tilfælde det igjenværende oftest stemplet med 1ste kl. Slet slagting og slet behandling af kjød er ikke sjældent.

Slet forsendelse af kjød på dampskibene såes ofte i begyndelsen af min tid her; men nu er der nogen bedring, efter at kassation helt eller delvis og negtelse af stempling i sådanne tilfælde er blevet anvendt; ved forsendelse bliver får og kalve, ofte uden emballage, ophængt eller henlagt forud under «bakken», hvor det kommer i berøring med forskellige mindre appetitlige ting, befølt og undersøgt af uvedkommende personer, hvilket kjødet ikke sjelden bærer tydelige mærker efter.

Kjødkontrolstationen har siden marts 1897 havt sine lokaler i en søbod på vågekaien; stationen består af 3 større og et mindre rum; heraf skulde de 2 være ophængnings- og udsalgslokaler for kjød, som af bønder føres til byen, men da der for ophængningen afkræves en afgift af 15 øre pr. okse, hest,

Tabel XLII. (Kristiansand).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Gjed	Kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	6	257 ^{1/4}	1	396	83	40	783 ^{1/4}
Februar	3 ^{1/2}	212 ^{1/2}	4	380	72 ^{3/4}	16 ^{1/2}	689 ^{1/4}
Marts	5	255 ^{1/2}	4	479	118 ^{1/4}	7	863 ^{1/4}
April	1	257 ^{1/4}	5	458 ^{1/2}	107 ^{1/4}	26	855
Mai	3	261 ^{1/4}	-	538	77 ^{1/4}	36	912
Juni	2	225	2	495	54	147	925
Juli	1	213 ^{3/4}	51	525	30	337	1157 ^{3/4}
August	1	241 ^{1/2}	104	297	23	662	1328 ^{1/2}
September	3	308	265	305	45 ^{1/2}	690	1616 ^{1/2}
Oktober	4	276	135	342	74 ^{3/4}	766	1597 ^{3/4}
November	14	258 ^{1/2}	85	324	98	360	1139 ^{1/2}
December	9	307	8	403	133 ^{1/2}	142	1002 ^{1/2}
Tilsammen	52 ^{1/2}	3073 ^{1/2}	664	4939 ^{1/2} ¹⁾	912 ^{1/4}	3229 ^{1/2}	12871 ^{1/4}

1) 1/4 af de opførte kalve er gjødkalve.

Tabel XLIII. (Kristiansand).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjed	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	3	60	-	4 ^{1/2}	-	-	2	1	-	5	-	526
Februar	-	1 ^{1/2}	25	-	1	-	1	-	1	-	-	-	178
Marts	-	1	28	-	1	-	-	-	-	-	-	-	14
April	-	3	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1 ^{1/2}
Mai	-	3	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	95
Juni	-	5	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	118
Juli	-	3	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	134
August	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	23
September	-	3	-	-	-	6	-	2	-	-	-	-	213
Oktober	-	3	3	-	1	15	-	1	1	-	1	-	207
November	-	-	4	2	-	3	-	-	3	-	-	-	52 ^{1/2}
December	-	2	10	-	2	-	-	2	1	-	-	-	226
Tilsammen	-	27 ^{1/2}	152	4	10 ^{1/2}	25	1	9	8	-	6	-	1788

Tabel XLIV (Kristianssand).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Kalvniugsfeber	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Dødfødt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodudtrædning ved fordrivning osv. . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	1	1	9	19	8	-	6	-	-	-

svin og 5 for får og kalv, foretrækker bønderne at forhandle sit kød paa dampskibsexpeditionerne eller gå omkring og forhandle i detail på gader og stræder og i private huse.»

15. Larvik.

Dyrlæge *Støverud* meddeler:

«Kontrollen har været drevet på samme måde som forrige år. Som kontrolstation er, siden kontrollen tog sin begyndelse 1ste januar 1894, benyttet en ved torvet (Lilletorvet) beliggende hjørnebutik med tilstødende kontorer. Lokalet er lyst og rummeligt og gulvet belagt med stenfliser, men da varerne må bæres over fortaugene ind og ud af lokalet medfører dette et betydeligt slæb for det torvførende publikum og ikke liden tidsspilde og dette forhold har også fremavlet stærk misnøje, ligesom der er skeet henvendelse til byens formandskab om en forandring til det bedre, men uden det tilsigtede resultat. Fra 1ste jan. 1894 ansattes ved stationen en kontrollør med årlig løn kr. 1 400,00 og en assistent med løn kr. 600,00. Dette vedvarede indtil plakat af 5te novbr. 1895 trådte i kraft, hvorefter assistentposten ophævedes. Lønnen for kontrolløren blev dog bibeholdt uforandret, dog med den forskjel, at kødkontrolløren antog navnet «kommunedyrlæge» og fik sig tillagt en del forpligtelser forøvrigt, såsom tilsynet med slagterier, pøsemagerier, melkeudsalg o. s. v.

Med hensyn til kødtilførselen til Larvik har den i 1897 været adskillig mindre end i 1896. Medens der i sidstnævnte år tilførtes 8 691 kødkroppe, tilførtes i sidstforløbne år kun 7 527.

Af sygdomme af særlig betydning ved kontrollen kan nævnes rhachitis hos svinet og melkefeber hos kvæget. Forøvrigt har der været enkelte tilfælde af fordøielssygdomme af lettere natur, pericarditis traumatica, traumatisk peritonit samt afmagring, der har givet anledning til 2den kl. stempning. Kassationen har for kalvenes vedkommende været begrundet i peritonitis, diarrhoe og pyæmisk ledbetændelse. For de øvrige dyrekroppes vedkommende har det været sygdomme af forskjellig natur.

Med hensyn til stempning af spædkalve har det her ved stationen hele tiden været praxis at benytte 2den kl.s mærke indtil 3. ugers alder.

Tabel XLV. (Kristiansund.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	5	103	192	-	7 ¹ / ₂	67	374 ¹ / ₂
Februar	-	116 ¹ / ₂	232	-	16	39	403 ¹ / ₂
Marts	1	111	174	-	12 ¹ / ₂	25	323 ¹ / ₂
April	-	135 ¹ / ₂	85	-	15	20	255 ¹ / ₂
Mai	-	118	32	-	4 ¹ / ₂	23	177 ¹ / ₂
Juni	-	105	42	-	8	98	253
Juli	-	62	80	-	-	135	277
August	-	75	50	-	1	138	254
September	-	109	38	-	4	456	607
Oktober	10	55	140	-	19	1736	1960
November	7	149 ¹ / ₂	121	-	48 ¹ / ₂	1193	1519
December	2	154 ¹ / ₂	225	-	75	348	804
Tilsammen	25	1294	1411	-	211	4278	7209

Tabel XLVI. (Kristiansund.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	4	-	92	-	1 ¹ / ₂	21	-	-	2	-	-	-	20
Februar	-	7 ¹ / ₂	120	-	-	3	-	-	1	-	-	-	12
Marts	1	6	61	-	-	5	-	-	2	-	-	-	24
April	-	3	26	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Mai	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juni	-	2 ¹ / ₂	10	-	-	4	-	-	2	-	-	-	68
Juli	-	1	13	-	-	18	-	-	-	-	-	-	9
August	-	6	23	-	1	87	-	-	1	-	-	1	37
September	-	1	7	-	1	119	-	1	-	-	-	3	124
Oktober	9	8	12	-	3	20	-	1	6	-	1 ¹ / ₂	5	394
November	3	1 ¹ / ₂	8	-	2	15	-	1	4	-	-	1	217.5
December	1	5 ¹ / ₂	19	-	1 ¹ / ₂	13	-	1	5	-	-	-	242.5
Tilsammen	18	46	396	-	10	306	-	4	23	-	1 ¹ / ₂	10	1138

Tabel XLVII. (Larvik.)

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	5	164 ³ / ₄	107	66	89 ¹ / ₄	21	453
Februar	6	140 ¹ / ₄	100	59	66 ¹ / ₄	17	388 ¹ / ₂
Marts	2	158 ¹ / ₂	106	56 ¹ / ₂	56	5	384
April	2	170	183	133 ¹ / ₂	76 ³ / ₄	17	582 ¹ / ₄
Mai	-	115 ¹ / ₂	81	75	30 ¹ / ₄	9	310 ³ / ₄
Juni	1	95 ¹ / ₄	77 ¹ / ₂	129	12	89	403 ³ / ₄
Juli	-	108 ¹ / ₂	45	83	-	326	562 ¹ / ₂
August	2	164 ¹ / ₄	15	49	5	487 ¹ / ₂	722 ³ / ₄
September	1	174 ¹ / ₄	34	20	14 ¹ / ₄	503	746 ¹ / ₂
Oktober	9	360	111	45	44 ¹ / ₂	601	1170 ¹ / ₂
November	31	305 ³ / ₄	171 ¹ / ₂	41	111 ³ / ₄	283	944
December	11	273	120	36 ¹ / ₂	292 ³ / ₄	125 ¹ / ₂	858 ³ / ₄
Tilsammen	70	2230	1151	793 ¹ / ₂	798 ³ / ₄	2484	7527 ¹ / ₄

Tabel XLVIII. (Larvik.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2. kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1	4 ³ / ₄	107	-	24	-	-	-	5	-	1 ¹ / ₄	-	73
Februar	-	11	100	-	11 ¹ / ₄	-	-	-	2	-	-	-	23
Marts	-	7 ³ / ₄	106	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
April	1	15 ¹ / ₄	183	-	2 ¹ / ₂	-	-	1 ¹ / ₄	1	-	-	-	45
Mai	-	5 ¹ / ₂	81	-	2	1	-	-	1	-	-	-	17
Juni	1	8	77 ¹ / ₂	-	1	-	-	-	1	-	-	-	14
Juli	-	7 ¹ / ₂	45	-	-	2	-	1 ¹ / ₄	1	-	-	-	168
August	1	9 ¹ / ₄	15	-	1	3	-	2	1	-	1	-	267
September	-	5	34	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Oktober	-	18	111	-	2 ¹ / ₄	1	-	1 ¹ / ₄	-	-	2	-	258
November	4	12 ¹ / ₂	171 ¹ / ₂	-	4 ¹ / ₄	1	-	-	-	-	-	-	-
December	1	3 ³ / ₄	120	-	6	-	-	-	1	-	1 ¹ / ₄	-	38
Tilsammen	9	108 ¹ / ₄	1151	-	58 ¹ / ₄	8	-	4 ³ / ₄	13	-	3 ¹ / ₂	-	903

Tabel XLIX. (Larvik.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Abuminuri	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Eklampsi	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indigestin	-	-	23	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Pericarditis traumatica	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rhachitis	-	-	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Nymphamori	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-
Vatersot	3	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmisk ledbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5	-	52	-	-	-	46	-	-	-	-	-	4	-	13	-	3	-	-	-

16. Moss.

Af dyrlæge *Schmidts* indberetning hidsættes:

«De i beretningsåret i drift holdte slagterier var ialt 12 indenfor bygrænsen og har ved 5 af disse tillige været drevet pøsemageri og køjduksalg, hvilket sidste også har været kombineret med de øvrige slagterier samt de fleste kolonialvarehandleres forretninger.

Kjødpriserne har gennemgående været for:

Oksekjød . . . ca. kr. 0,62 pr. kg.	Spædkalv . . . ca. kr. 0,32 pr. kg.
Hestekjød . . . » » 0,30 - —	Flesk » » 0,80 - —
Gjødkalv . . . » » 0,80 - —	Får » » 0,80 - —

Kjødforbrugets samlede kvantum har ifølge de månedlig til magistraten afgivne beretninger, der dog for det udførte kjøds vedkommende må hvile på skjøn, udgjort ifølge tabel II 431 026 kg., men sandheden nærmere vil vistnok 450 000 kg. — ja endog noget derover — være. Efter det af magistraten opgivne folketal i Moss, 8 400, vil altså forbruget pr. individ på det nærmeste udgjøre 54 kg.

Bestillinger på kjødpreserver til arme og marine synes at have forøget de herværende to preservering-fabrikkers virksomhed ikke ubetydelig.

Kjødkontrolstationens virksomhed har været drevet uforandret med hensyn til kontortid, personale og lønninger som i forrige års beretning beskrevet, ligesom fremdeles hoveder, tunger, brystindvolde og leverer, frembudte til salg, er undersøgte og stemplede. Kjødkontrol udenfor stationen er i beretningsåret foregået i 456 tilfælde; den derfor kjødkontrolløren tilståede kr. 1.00 pr. besøg er dog oftere undladt indkasseret. Overdrifts forekomst som årsag til kassation hører nu til de yderste sjeldenheder, ligesom antallet af umodne spædkalve er i aftagende. Inspektion af slagterier og pøsemagerier har i det hele taget ikke nødvendiggjort ekstraordinære forføininger, såsom anmeldelser e. l., ligesom tilstanden i denne henseende kan betegnes som upåklagelig. Mikroskop for kjødkontrollen er beklageligvis endnu ikke anskaffet.

Tabel L. (Moss).

Kjødforbruget inden byen i året 1897.

Måned.	Undersøgt og stemplet ved kjødkontrollen	Antageligt forbrug udenfor byen	Kasseret	Byens antagelige forbrug
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
Januar	45027	10000	456.6	34570.4
Februar	46576	15000	265.1	31310.9
Marts	58793	19000	451.3	39341.7
April	55085	8000	103.5	46981.5
Mai	41305	12000	201.5	29103.5
Juni	33731	5000	177.5	28554.0
Juli	39021	9000	84.5	29936.5
August	43769	9000	202.3	34566.7
September	43598	8000	50.7	35547.3
Oktober	61529	23000	1021.5	37507.5
November	75261	31221	372.7	43667.3
December	83926	43745	242.0	39939.0
Tilsammen	627621	192966	3628.7	431026.3

Tabel LI. (Moss).

Tilførsel af slagtet kød til Moss i året 1897.

Måned.	Norsk					Svensk					Dansk					Ialt kg.			
	Antal kroppe					Vegt kg.	Antal kroppe					Vegt kg.	Antal kroppe					Vegt kg.	
	Hest	Okse	Kalve	Svin	Får		Hest	Okse	Kalve	Svin	Får		Hest	Okse	Kalve		Svin		Får
Januar	1	40	56	34	17 ¹ / ₂	11586	-	-	-	-	-	-	1	66	-	20	-	9700	21768
Februar	1	34	59	33 ³ / ₄	8	10936	-	-	-	-	-	-	-	82	-	20 ¹ / ₂	-	13940	24876
Marts	-	49 ¹ / ₄	67	26 ³ / ₄	6	12259	-	-	-	-	-	-	3	113	-	11 ¹ / ₂	-	17800	30059
April	-	71 ¹ / ₄	117	46 ¹ / ₄	11	18559	-	-	-	-	-	-	-	22 ¹ / ₄	-	7	-	4059	22618
Mai	-	54	135 ¹ / ₂	21	4	14370	-	-	-	-	-	-	-	2	-	9	-	1360	15730
Juni	-	47 ¹ / ₂	134	15	18	13366	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13360
Juli	-	19	92 ¹ / ₂	17	43	8443	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8443
August	1	71 ¹ / ₄	44	15	76	14509	-	-	-	8	120	-	-	-	-	-	-	-	14629
September	-	50 ¹ / ₂	26 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	107 ¹ / ₂	11383	-	5 ¹ / ₂	-	-	52	1540	-	1	-	2	-	380	13303
Oktober	4	131	43 ¹ / ₂	23	244	54616	-	11 ¹ / ₂	-	2 ¹ / ₂	18	2180	-	-	-	5	-	600	57396
November	14	176 ¹ / ₂	61	55	130	37516	3	-	-	1	-	720	-	-	-	2	-	240	38476
December	12	136 ¹ / ₄	62	160 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂	42933	1	24	1	-	2	3500	-	4	-	2	-	800	47233
Tilsammen	33	880 ¹ / ₂	898	462 ³ / ₄	835 ¹ / ₂	250458	4	41	1	3 ¹ / ₂	80	8060	4	290 ¹ / ₄	-	79	-	48879	307397

Tabel LII. (Moss).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	8	232 ¹ / ₄	128 ¹ / ₂	26	80	27 ¹ / ₂	502 ¹ / ₄
Februar	6	228 ³ / ₄	134	46	83 ³ / ₄	13	511 ¹ / ₂
Marts	8	318 ³ / ₄	114	51	76 ¹ / ₂	8	576 ¹ / ₄
April	3	178	202 ¹ / ₂	80 ¹ / ₂	81	13	558
Mai	5	200 ¹ / ₄	174 ¹ / ₂	84	55	14	532 ³ / ₄
Juni	3	157 ¹ / ₂	158	123 ¹ / ₂	32 ¹ / ₂	23	497 ¹ / ₂
Juli	3	192	105 ¹ / ₂	99	33	157	589 ¹ / ₂
August	3	246 ³ / ₄	78	51	29	144 ¹ / ₂	552 ³ / ₄
September	7	244	77 ¹ / ₂	19	28 ¹ / ₂	178 ¹ / ₂	554 ¹ / ₂
Oktober	29	322 ³ / ₄	88	21	45 ¹ / ₂	296	802 ¹ / ₄
November	49 ¹ / ₂	367	153 ¹ / ₂	24	75	146	815
December	32	336	131 ¹ / ₂	33	223 ¹ / ₂	96 ¹ / ₂	852 ¹ / ₂
Tilsammen	156 ¹ / ₂	3024	1545 ¹ / ₂	658	843 ¹ / ₄	1117	7344 ¹ / ₂

Tabel LIII. (Moss.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2. kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	2	8	-	¹ / ₆	-	1	1	-	1	1 ¹ / ₆	-	456 ³ / ₆
Februar	1	1 ¹ / ₆	3	-	2	-	⁵ / ₈	1 ¹ / ₂	-	-	1	-	265 ¹ / ₁₀
Marts	-	4 ³ / ₁₀	7	-	-	-	1 ² / ₃	1	1	-	-	-	451 ¹ / ₃
April	-	3	9	-	¹ / ₂	-	1	-	1	-	-	-	103 ¹ / ₂
Mai	1	1 ² / ₃	5	-	¹ / ₄	-	-	1 ³ / ₈	3 ¹ / ₄	-	-	-	201 ¹ / ₂
Juni	-	7 ¹ / ₆	7	-	1	-	-	1 ¹ / ₈	1	-	-	-	177
Juli	-	1 ¹ / ₃	5	-	-	-	-	¹ / ₆	5	-	-	1	84 ¹ / ₂
August	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	202 ¹ / ₄
September	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	50 ⁷ / ₁₀
Oktober	1	¹ / ₂	3	-	-	-	2	1	-	-	4	11	1021 ⁵ / ₁₀
November	-	2 ³ / ₄	3	-	-	-	1	2 ¹ / ₂₀	-	-	-	-	372 ⁷ / ₁₀
December	-	-	5	-	¹ / ₂	-	1	-	1	-	2	-	242
Tilsammen	3	24 ⁵ / ₆	58	-	4 ⁵ / ₁₂	-	8 ⁵ / ₂₄	11 ¹ / ₄	13 ¹ / ₄	1	8 ¹ / ₆	12	3628,7

Tabel LIV. (Moss.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	3	9	1	-	-	5	-	-	-	-	7	23	-	2	2	7	-	-
Gastriske sygdomme	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Umoden (fortidlig slagtning)	-	-	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Magerhed (Kakeksi)	5	1	2	-	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kræft	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner og benbrud	-	-	-	10	3	1	-	-	-	-	-	1	11	7	1	1	-	-	-	1
Nødslagtning	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Traumat. perikardit.	-	-	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-
Leverhyperæmi	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-
Uterinbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ikke fuldbårne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Selvdød	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forrådnelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-	2
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge, flekfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	6	1	7	25	56	1	2	7	-	-	7	1	32	67	8	7	6	7	2	1

17. Porsgrund.

Kjødkontrollen i Porsgrund er også dette år udøvet af en ikke-veterinær, der har indsendt efterfølgende tabellariske oversigt over kontrollens virksomhed (se følgende side).

18. Sandefjord.

Kjødkontrollør *Lekven* anfører:

«Ved kjødkontrolstationen hersteds har i 1897 tilførselen af slagt øget, tiltrods for den store nedslagtning i 1896, grundet det dårlige foderår. Desuden har den fremførte vare gennemgående været af en bedre kvalitet, på samme tid som behandlingen af samme har bedret sig betydeligt. Dog er endda i sidstnævnte retning adskillig tilbage at ønske.

Som det vil sees af vedlagte udfyldte schema, er tuberkulose den sygdom, der hyppigst har givet anledning til konfiskation og klassifikation.

I 1895 blev jeg opmærksom på, at særlig de såkaldte svenske kreaturer hyppigst viste sig at være tuberkuløse, hvilket fremdeles er tilfælde.

Sommeren 1897 indførtes en del slagt fra Danmark. Kjødets var altid ledsaget af den lovbeftalede attest og mærker, men desuagtet forefandtes i flere tilfælde tuberkulose.

Griser fra kystegnene mærkes ofte at være fodrede med fisk; flesket har da ofte et uappetitligt udseende og en eiendommelig farvetone samt ikke sjelden en lugt af tran.»

19. Skien.

Dyrlæge *Viborg* meddeler:

«Kjødkontrollen holdes åben alle hverdage, om sommeren fra klokken 7 til 11, om vinteren fra klokken 8 til 11 formiddag. Kjødkontrollen er anbragt på torvet i to små rum, hvoraf et til kontor. Assistent haves ikke længere, da den stilling ophævedes for to år siden; kjødkontrolløren må stemple og tillige fungere som stadsveier, hvilket på torvdage forårsager meget bryderi. Mikroskop er nu anbragt på kjødkontrollen. Af dansk kjød indføres en del, da her er en dansk slagter, som næsten handler udelukkende med dansk kjød; han erholder ca. 4 kjer om ugen, ialt ca. 200 kjer om året. Den anden her-værende slagter bruger kun norskt kjød. Ca. halvparten af det paa kjødkontrollen indbragte fårekjød kommer fra Bø, Næs, Saude om høsten, og bønderne selv forhandler det i byen, hvor de går rundt i husene; thi de får noget høiere pris for kjødet hos private folk.

Tabel LV. (Porsgrund.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	1	64	85	7	34	20	211
Februar	2	71 ¹ / ₂	96	12	37	9	227 ¹ / ₂
Marts	2	106	120	14	49	3	294
April	3	97	111	26	50	29	316
Mai	2	83	77	12	38	19	231 ¹ / ₂
Juni	1	62 ¹ / ₂	38	17	10	37	165 ¹ / ₂
Juli	—	70 ¹ / ₂	43	35	6	84	238
August	—	77	46	23	5	99	250
September	—	99	83	14	17	152	365
Oktober	3	122	88	4	41	262	520
November	11	119 ¹ / ₂	140	4	68	109	451 ¹ / ₂
December	4	106	106	15	62	31	324
Tilsammen	29	1078	1033	183	417	854	3594

Tabel LVI. (Porsgrund.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.					
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får
Januar	—	6	10	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Februar	—	5	15	—	1	1	—	—	1	—	—	—
Marts	—	7	13	—	1	—	—	2	1	—	—	—
April	—	6	9	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Mai	—	7	4	—	1	—	—	—	2	—	—	—
Juni	1	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Juli	—	4	2	—	—	3	—	1	—	—	—	—
August	—	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
September	—	4	6	—	—	21	—	1	1	—	1	—
Oktober	—	5	8	—	2	10	—	—	2	—	1	2
November	1	8	9	—	2	2	—	—	2	—	1	—
December	1	7	8	—	2	3	—	—	1	—	1	—
Tilsammen	3	69	91	—	12	40	—	5	11	—	5	2

Tabel LVII. (Sandefjord.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	1	71	63	10	16	3	164
Februar	—	79	46	10	18	3	156
Marts	—	86	36	8	14	3	147
April	—	76	100	22	22	7	227
Mai	—	58	82	14	10	2	166
Juni	—	62	53	35	4	37	191
Juli	—	72	54	43	3	75	247
August	1	109	26	30	1	126	293
September	—	103	22	3	4	115	247
Oktober	—	122	69	6	8	180	385
November	2	115	82	9	28	89	325
December	—	120	62	6	128	21	337
Tilsammen	4	1073	695	196	661	256	2885

Tabel LVIII. (Sandefjord.)

Stemplet med 2. klasse og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vegt i kg.
Januar	—	3 ^{1/2}	15	1	2	1	—	3	1	—	—	1	148
Februar	—	2	7 ^{1/2}	1	—	—	—	1	3	1	—	—	62
Marts	—	5 ^{1/4}	3	3/4	2	—	—	4	—	2	—	—	46
April	—	1 ^{1/4}	12	—	3	—	—	2	4	—	—	—	57
Mai	—	3	10	—	—	—	—	1	1	—	1	—	121
Juni	—	3/4	5	—	—	2	—	1	2	—	—	1	51
Juli	—	4	4	—	—	2	—	1	—	—	—	—	6
August	—	6 ^{1/2}	3	2	—	13	—	2	—	1	—	2	143
September	—	4 ^{1/2}	6	1	1	7	—	3	1	—	1	2	152
Oktober	—	4 ^{1/2}	17	1	—	15	—	5	3	—	1	3	121
November	1	4	12	2	2	11	—	4	4	1	2	—	97
December	—	3	7	1	5	—	—	3	2	1	3	—	101
Tilsammen	1	42	101 ^{1/2}	9 ^{3/4}	15	51	—	30	21	6	8	9	1105

Tabel LIX. (Sandefjord.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Kalvningsfeber	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulose	—	—	—	21	—	—	—	5	—	—	—	—	1	21	—	1	—	5	—	—
Trommesyge	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peritonit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1
Pleurit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Nephrit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	2
Diarrhoe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
Hæmoglobinuri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Knuderosen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Betændelser	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Brud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Slet behandling	1	—	2	2	11	—	—	—	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ufuldbåret	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Lugt af medicin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Umoden	—	—	—	—	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Sildefodret	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Overdrift	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Bedærvet	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	2	3
Tilsammen	1	—	6	31	80	4	9	6	44	3	—	—	2	28	25	1	2	7	7	3

Gjennemsniitsprisen for fårekjød var kr. 4.00 pr. 6 kilo.

—»—	» oksekjød	» - 3.30	» - —
—»—	» svin	» - 4.00	» - —
—»—	» spædkalv	» - 2.00	» - —
—»—	» gjødkalv	» - 4.50	» - —

Gjennemsniitsvegten for okser ca. 125 kilo, svin ca. 100 kilo, får ca. 14 kilo, kalv 16 kilo, gjødkalv 25 kilo.»

20. Stavanger..

Kommunedyrlæge *Smith* meddeler følgende :

«Kjødkontrollens lokale, lønningsforhold og hele ordning har været som i 1896, hvorfor kan henvises til dette års indberetning.

Tilgangen til kontrollen var noget større på kreaturer og mindre på svin end foregående år, men særlig større på får, da Kristiania-kjødet ved kgl. resolution af 19de august blev fritaget for omstempling i Kristiania.

Af den samlede mængde blev 5 731 kreaturer, 245 gjødkalve, 9 018 spædkalve, 45 261 får, 424 svin og 66 heste slagtede i byen, 538 kreaturer, 27 gjødkalve, 2 234 spædkalve, 5 169 får, 899 svin og 6 heste indførte fra landet, og 95 kreaturer indførte fra Danmark. Der afvistes 8 fald kjød (1 børslyngning, 6 kalvningsfeber, 1 afmagring), 2 kalve, 3 får og 2 svin (ubestemte baglivssygdomme). Foruden det her kontrollerede blev før resolutionen af 19de august afsendt til Kristiania 1¹/₂ tusind af de her i byen slagtede får.

Tuberkulose har kun været set som ostet-forkalkede tuberkler i en bronchialkirtel af en ko fra gården Ullenhaug. Lunger og tarme kasseredes, men kjødet gaves I klasse, da intet andet kunde påvises. Et lignende tilfælde af ubetydelig lokaltuberkulose er forøvrigt tidligere iagttaget hos en ko på samme gård.

Oksetinten har som sædvanlig været påtruffet. I 7 tilfælde, hvor der ved opskjæring af tyggemusklér, hjerte, mellemgulv og mellemgulvspiller og nøiagtig besigtigelse af alle kjødflader, kun kunde påvises en enkelt degenereret eller udviklet tinte, gaves kjødet 1ste klasse, medens det i 8 andre tilfælde gaves 2den klasse. I 3 af disse 8 tilfælde blev kjødet nedsaltet på kontrolstationen til 3 ugers henstand. 2 af de dyr, hvis kjød måtte saltés, havde i længere tid stået hos en slagter, der havde bendelorm, men i andre tilfælde kunde smitteilden ikke findes. De fleste tintede dyr kommer dog fra «bystykkene», der jo mindst et par gange om året påkjøres «byhævd», men enkelte vides også bestemt at være komne fra Haugesundskanten og fra de indre fjorde. Haugesundsmarkerne drives vel også på samme måde, som omkring Stavanger, og de indre fjorde kan jo let tænkes tilført bendelormled gennem turisttrafiken.

Tabel LX. (Skien.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	—	101	91	10	35	25	262
Februar	2	116	112	30	63	13	336
Marts	—	129	127	32	78	10	376 ¹ / ₂
April	—	141	133	44	72 ¹ / ₂	28	418 ¹ / ₂
Mai	—	160	144	52	50 ¹ / ₂	33	539 ¹ / ₂
Juni	1	129	109	59	33	123	454
Juli	—	153	57	42	9 ¹ / ₂	271	532 ¹ / ₂
August	1	142 ¹ / ₂	39	41	9	372	604 ¹ / ₂
September	—	140 ¹ / ₂	54	20	16	501	731 ¹ / ₂
Oktober	3	167	144	41	38	906	1299
November	7	157	238	49	90 ¹ / ₄	226	767 ¹ / ₄
December	2	178 ¹ / ₂	139	50	132	76	577 ¹ / ₂
Tilsammen	16	1715	1387	470	627 ¹ / ₄	2584	6798 ³ / ₄

Tabel LXI. (Skien.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	2	5	1	—	—	—	¹ / ₄	2	—	—	—	48
Februar	—	¹ / ₂	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	14
Marts	—	4	4	—	—	—	—	¹ / ₂	—	—	1	—	128
April	—	3	2	—	—	—	—	¹ / ₄	2	—	1	—	140
Mai	—	3	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	53
Juni	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	1	—	79
Juli	—	—	—	—	—	—	—	¹ / ₂	—	1	—	—	75
August	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	137
September	—	3	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—
Oktober	—	2	—	—	1	11	—	¹ / ₄	—	—	1	3 ¹ / ₂	187
November	—	1	4	—	—	2	—	—	3	—	—	1	101
December	—	—	5	—	—	—	—	1	1	—	—	1	112 ¹ / ₂
Tilsammen	—	18 ¹ / ₂	28	1	2	39	—	3 ³ / ₄	14	1	5	6 ¹ / ₂	1074 ¹ / ₂

Tabel LXII. (Skien.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet med 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalv		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Eklampsi	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Mavekatarrh	—	—	2	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Stygt behandlet	—	—	3	—	16	—	1	—	26	—	—	—	1/4	—	—	—	1/2	—	—	1/2
Umoden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Kalvediarrhoe	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Hjernesygdom	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyresygdom	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1/2	—	—	—	—	—	—	—
Rødsyge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Ledbetændelse	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1/4	—	—	—	—	1/4	—	—
Tuberkulose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—
Traum. pericarditis	—	—	—	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	1/2	—	—	—	—	—	—	—
Pleuritis	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1/4	—	—	—	—	—	—	—
Dårlig afblødning	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	1/4	—	—
Blæreorm	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Magerhed	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Rådden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—
Tilsammen	—	—	18	1/2	29	—	2	—	39	—	—	—	2	1 ³ / ₄	15	—	4	1	5	1 ¹ / ₂

Stavanger kommune har i 1897 indkjøbt et af de gamle slagtehuse til nedrivning, og der er grund til at antage, at flere af de andre vil komme til at forsvinde i en nær fremtid.

Kjødpriserne holdt sig gennemgående lidt høiere end foregående år, og særlig var priserne betydelig høiere på flek.»

21. Trondhjem.

Dyrlæge *Bang* indberetter :

«Kjødtillørselen til kontrollen har i år været større end de foregående år — ca. 60 hestekroppe, 1 000 hornkvæg, 600 spædkalve, 200 gjødkalve samt 4 000 får mere end i året 1896, medens tillørselen af svin har været omtrent den samme. Kjødudførselen til andre byer har ikke været ubetydelig, men den går i regelen kjødkontrollen her forbi. Kjødtillørselen til kontrolstationen sker væsentlig fra begge trondhjemske amter og udover høsten tilføres der en del både fra Nordlands og Tromsø amter, hvilke tilførsler ofte fremkommer hertil i mere eller mindre mislig og bedærvet tilstand som følge af den lange transport og tildels ukyndig behandling ved forsendelsesmåden.

De væsentligste årsager til kjødets stempling med 2den klasse og tildels konfiskation har i de fleste tilfælde været urenslig behandling og bedærvethed under transporten.

Efter en antagen slagtevegt af 180 kg. pr. hest, 140 pr. okse, 90 pr. svin, 40 pr. gjødkalv, 15 pr. spædkalv og 16 pr. får skulde den samlede vægt af alt kjød, som i årets løb er tilført kontrollen beløbe sig til 1 699 363 kg.

Den samlede udgift ved kjødkontrollen har været kr. 3 415,69, hvoraf indbefattet leie af stationslokale .kr. 1 000,00, som formentlig må ansees noget høi.

Tabel LXIII. (Stavanger.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	4	630	936	10	142	137	1859
Februar	4	574	981	14	92	109	1774
Marts	5	638	1736	17	97	87	2580
April	3	633	1149	61	113	59	2018
Mai	4	467	793	59	98	240	1661
Juni	4	349	945	38	89	1574	2999
Juli	4	237	770	26	35	3916	4988
August	2	262	358	15	25	6406	7068
September	5	391	661	6	63	13766	14892
Oktober	8	696	1052	7	104	13426	15293
November	19	761	929	5	213	9083	11010
December	10	726	942	14	252	1640	3584
Tilsammen	72	6364	11252	272	1323	50443	69726

Tabel LXIV. (Stavanger.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	4	35	—	4	4	—	—	3	—	—	—	39.0
Februar	—	5	69	—	3	—	—	1	1	—	1	—	231.4
Marts	—	4	103	—	—	—	—	—	3	—	—	—	64.6
April	—	3	103	1	3	1	—	—	2	1	—	—	58.9
Mai	—	—	46	1	—	1	—	1	2	—	—	—	160.3
Juni	1	8	58	—	2	18	—	2	2	—	1	—	469.9
Juli	1	9	69	1	2	36	—	—	1	—	—	1	61.0
August	1	3	25	—	2	31	—	2	—	—	—	2	168.2
September	2	12	25	—	—	174	—	3	3	—	—	1	451.3
Oktober	2	22	29	—	3	264	—	1	—	—	—	7	251.7
November	3	4	17	—	7	75	—	—	2	—	—	1	66.7
December	—	6	32	—	3	9	—	—	2	—	—	1	46.1
Tilsammen	10	80	611	3	29	613	—	10	21	1	2	13	2069.1

Tabel LXV. (Stavanger.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2. kl.										Konfiskeret.											
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får			
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis		
Malignt ødem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Abces og pyæmi	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	6
Septikæmie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
Kahexi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	1	—	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Sygdom i hjerne og rygmær	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sygdom i brystorganer	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Sygdom i baglivsorganer	1	—	2	—	73	—	3	—	4	—	—	—	2	4	2	6	2	—	—	3	7	
Fordrivning, vattersot	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	
Alm. afmagring	2	—	10	—	—	—	2	—	359	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	
Sygdom fremkaldt ved ydre vold	—	—	—	—	6	—	—	—	28	—	—	—	4	—	15	1	2	—	—	5	1	
Oksetinter	—	—	8*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Selvdød	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Foster	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Råne (halvråne), gravæder	—	—	—	—	—	—	11	—	144	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uudviklet	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Behandlingsfeil	1	—	—	9	415	—	10	—	21	—	—	—	1	7	2	73	—	—	—	—	—	1
Tilsammen	4	—	54	9	527	—	30	—	572	—	—	—	5	8	28	22	81	2	5	13	74	

*) Hvoraf 3 nedsaltede på kontrolstationen.

Tabel LXVI. (Trondhjem.)

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	23	483 ¹ / ₂	631 ¹ / ₂	16	159 ³ / ₄	314	1627 ¹ / ₂
Februar	11 ³ / ₄	544 ¹ / ₂	640	26	150 ³ / ₄	302	1674 ¹ / ₂
Marts	13	605	1087	58	195 ³ / ₄	657	2615 ³ / ₄
April	7	584 ¹ / ₄	946 ¹ / ₂	51	223 ¹ / ₄	754	2565
Mai	10	549 ¹ / ₂	617 ¹ / ₂	86	117 ³ / ₄	239	1669 ³ / ₄
Juni	12	668 ¹ / ₂	720 ¹ / ₂	144	79 ¹ / ₂	436	2010 ¹ / ₂
Juli	3	683 ¹ / ₂	542 ¹ / ₂	164	61 ¹ / ₂	917 ¹ / ₂	3372
August	9	584 ³ / ₄	356	77	62 ¹ / ₂	1558	2647 ¹ / ₄
September	10	639 ¹ / ₄	431 ¹ / ₂	26	105 ¹ / ₂	2061 ¹ / ₂	3273 ³ / ₄
Oktober	35 ³ / ₄	845 ¹ / ₂	533 ¹ / ₂	18	118	4659	6209 ³ / ₄
November	59 ¹ / ₂	686 ¹ / ₄	697	20	177 ³ / ₄	3258	4898 ¹ / ₂
December	40 ¹ / ₄	712 ¹ / ₂	648	23	630 ¹ / ₄	1147	3201
Tilsammen	234 ¹ / ₄	7587	7851	709	2081 ³ / ₄	16353	34816

Tabel LXVII. (Trondhjem.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						Vægt i kg
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	1	6 ¹ / ₄	3	—	1	7	—	1	2	—	1	18	352
Februar	1	8 ³ / ₄	2	—	¹ / ₂	2	—	1 ³ / ₄	5	—	—	29	365.5
Marts	—	8 ³ / ₄	9	—	—	1	—	1	7	—	—	5	239
April	³ / ₄	10 ¹ / ₄	9	—	2	4	1 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂	12	—	—	4	561
Mai	1	8 ³ / ₄	6	—	3 ¹ / ₂	1	1	3	7	—	—	1	613.5
Juni	1	8	7	—	2	—	1	1	15	—	—	4	418
Juli	1	7 ¹ / ₂	5	1	—	—	—	¹ / ₂	9	—	—	—	202
August	—	10	7	—	1	4	—	2 ¹ / ₄	6	—	—	1	378.5
September	—	7 ³ / ₄	4	—	1	14	—	³ / ₄	4	—	—	—	130.5
Oktober	—	16 ¹ / ₄	2	—	1	55	—	1 ¹ / ₂	5	—	—	29	874.5
November	—	10 ¹ / ₂	4	—	¹ / ₂	6	¹ / ₂	1	1	—	—	1	191.5
December	¹ / ₄	11 ³ / ₄	3	—	1	1	—	¹ / ₄	2	—	—	—	75
Tilsammen	6	114 ¹ / ₂	61	1	13 ¹ / ₂	95	3 ³ / ₄	15	75	—	1	92	4451

Tabel LXVIII. (Trondhjem.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	—	—	2	3	—	—	—	1	1	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Eklampsi	—	—	15	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Knunderosen	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stivkrampe	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fordøielseslidelser	1	—	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	8	—	—	—	—	—
Benbrud	—	1	10	15	—	—	—	—	—	—	—	1	—	12	1	—	—	—	—	—
Brysthindebetændelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bughindebetændelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—	1
Jurbetændelse	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lungeemphysem	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyresygdom	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trommesyge	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vattersot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Ondartet katarrhalfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Slagtet umiddelbart efter fødslen	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fødselstrang	—	—	3	3	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lungebetændelse	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	2	1	44	27	2	—	2	1	11	—	1	1	6	17	14	—	—	—	—	5

22. Tromsø.

Af dyrlæge *Tellefsens* indberetning hidsættes:

«Kontortid for den lysere årstid er fra 7—11 formiddag, 5—7 eftermiddag; i månederne november—marts 8.30—12.30 formiddag; eftermiddagstimerne er som før. I en nær fremtid vil der ved stationen blive indlagt elektrisk lys. Inspektioner har oftere fundet sted hos byens 4 slagtere, der efter kontrollens indførelse har fået sine lokaler i mere eller mindre grad tidsmæssigt indrettet. Fra byen foregår ikke særlig export af kødvarer; den indskrænker sig nærmest til leverance til rute- og turistskibe på byens havn; alt i alt fraføres byen ca. 25 000 kg. af diverse sorter kød. Hermetiske fabrikker findes ikke. Den gennemsnitlige slagtevegt for okse 160 kg., for får og geder 18 kg., for svin 100 kg., for gjeokalve 20 kg. (som oftest blot 3—4 uger gamle og mindre godt holdte) og for spædkalve 10 kg. Tilførsel af oksekød til kontrollen er øget betydeligt det sidste år, i mindre grad for får og kalve. Svin stemples i forholdsvis lidet antal; de indføres hyppigst fra Trøndelagen. Konfiskation forekommer meget sjældent. En række tilbagevisninger af for små dele har fundet sted i høstmånederne, da disse medbragtes ofte som supplementer til fåre-skrotterne eller ved tilbageholden af resten til husbrug i «slagtetiden». De forekomne tilfælde af sygdomme giver ikke anledning til særlig omtale udenfor det tabellariske. Foruden det på listen anførte er konfiskeret endel organer med ekinokokker; stempeling af organer finder forøvrigt ikke sted.»

23. Tønsberg.

Dyrlæge *Kragerud* meddeler:

«Kontrolstationen og dens personale har været det samme som foregående år. Tilgangen på kød fra landdistrikterne heromkring har været lidt mindre end foregående år og særlig for fleskets vedkommende, 408 svin mindre end i ifjor. Denne nedgang skriver sig fra de tidligere lave fleskepriser, hvorfor landmændene har opdrættet et mindre antal svin dette år. Flesket har som sædvanligt været af ca. 7—8 måneder gamle svin.

Kjødet har gennemgående havt god kvalitet og været pent behandlet; som regel har det været indpakket i rene lagener når det tilføres kontrolstationen. Kalvekjødet har dog været noget ungt, hvilket har sin grund i, at landmændene heromkring leverer sin melk på meierierne og ysterierne, hvor de får den bedre betalt. Jeg har ikke været anmodet om at undersøge og stemple i slagterierne, da slagterne her fremfører alt sit kød til kontrolstationen.

Da jeg behandler de fleste sygdomstilfælde, som forekommer hos dyrene heromkring, er dette grunden til, at der forekommer forholdsvis få og mindre kassationer; jeg fraråder nemlig folk at møde frem ved kontrollen med sådant kød, som antages at ville blive konfiskeret.

Tabel LXIX. (Tromsø.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	—	64	83 ¹ / ₂	—	5 ¹ / ₂	61	214
Februar	—	53 ¹ / ₄	132	—	5	40	230 ¹ / ₄
Marts	—	62 ³ / ₄	239	—	7 ¹ / ₂	59	368 ¹ / ₄
April	—	80 ³ / ₄	238 ¹ / ₂	1	2	85 ¹ / ₂	407 ³ / ₄
Mai	1	86	92	54 ¹ / ₂	¹ / ₂	51	285
Juni	—	93 ³ / ₄	73	85	3	111	365 ³ / ₄
Juli	—	85 ³ / ₄	61	71	2	460 ¹ / ₂	680 ¹ / ₄
August	—	60	10 ³ / ₄	35	4	514	623 ³ / ₄
September	—	80 ¹ / ₂	9	16 ¹ / ₂	3	622 ³ / ₄	731 ³ / ₄
Oktober	—	134 ³ / ₄	19	14 ¹ / ₂	5 ¹ / ₄	1526	1699 ¹ / ₂
November	—	132	34	2	10 ¹ / ₂	902	1080 ¹ / ₂
December	—	79 ³ / ₄	62	6	19 ¹ / ₄	254	419
Tilsammen	1	1013 ¹ / ₄	1053 ³ / ₄	285 ¹ / ₂	65 ¹ / ₂	4686 ³ / ₄	7105 ³ / ₄

Tabel LXX. (Tromsø.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	2 ¹ / ₄	63 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Februar	—	—	100	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—
Marts	—	¹ / ₂	174	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—
April	—	1 ³ / ₄	119 ¹ / ₂	—	—	1 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	1	—
Mai	—	2	30	2	¹ / ₂	4	—	—	1	—	—	1	—
Juni	—	—	24 ¹ / ₂	4	—	4	—	—	1	—	—	2	—
Juli	—	1	11	1	—	9	—	—	1	—	—	1	—
August	—	—	1 ³ / ₄	1	—	13 ¹ / ₂	—	—	1	1	—	—	—
September	—	6	3	—	—	23 ³ / ₄	—	¹ / ₄	—	—	—	—	¹ / ₄
Oktober	—	11 ¹ / ₄	10	4 ¹ / ₂	—	30	—	—	—	—	—	1	—
November	—	7 ³ / ₄	18	—	2 ¹ / ₂	21	—	—	—	—	—	—	—
December	—	3 ³ / ₄	42	—	3 ¹ / ₄	2	—	—	1	—	—	—	—
Tilsammen	—	36 ¹ / ₄	597 ¹ / ₄	12 ¹ / ₂	6 ¹ / ₄	111 ³ / ₄	—	¹ / ₄	8	1	—	7 ¹ / ₄	—

Tabel LXXI. (Tromsø.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.										
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	
Kollaberet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—
Kontusioner	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Benbrud	—	—	—	3/4	—	—	—	—	—	3/4	—	—	—	1/4	—	—	—	—	—	—	1/4
Lungeemfysem	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lungeabsces	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyreaffektioner	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lungeødem	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalvingsfeber	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mavekatarrh	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjernerkestion	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Traumatiske lidelser	—	—	3/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hæmorrhagi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tilsammen	—	—	4 3/4	3/4	2	—	—	—	—	5	3/4	—	—	—	1/4	7	—	—	—	—	1 1/4

Tabel LXXII. (Tønsberg.)

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	2 ¹ / ₂	111 ¹ / ₂	125	19	46	6	310
Februar	6	146 ¹ / ₂	141	36 ¹ / ₂	46	12	388
Marts	6	149	136	41 ¹ / ₂	25	11	368 ¹ / ₂
April	3	146	213	83	38	13	496
Mai	3	129 ¹ / ₂	150	67 ¹ / ₂	20	7	377
Juni	1 ¹ / ₂	117	155	86	20 ¹ / ₂	13	393
Juli	1	136	120	73	14	144	488
August	1	173	77	38	5	176	470
September	6	199	192	12	16 ¹ / ₂	245	670 ¹ / ₂
Oktober	11 ¹ / ₂	293 ¹ / ₂	332	25	19	324	1005
November	18	337 ¹ / ₂	239	16	39	51	700 ¹ / ₂
December	14	258	209	25	647	48	1201
Tilsammen	73 ¹ / ₂	2196 ¹ / ₂	2089	522 ¹ / ₂	936	1050	6867 ¹ / ₂

Tabel LXXIII. (Tønsberg.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	1 ¹ / ₂	1	—	1 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—
Februar	—	11	3	—	—	1	—	2	2	—	—	—	229
Marts	1	10	3	—	1	1	—	—	1	—	—	—	20
April	—	7	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mai	—	13	4	—	—	—	—	2	2	—	—	—	43
Juni	—	13	5	1	1	—	—	5	1	—	—	—	132
Juli	—	8	3	1	2	—	—	6	—	—	—	1	134
August	—	6	—	2	2	3	1	4	2	1	—	1	385
September	—	3	1	—	2	4	—	1	—	—	1	—	105
Oktober	—	5	2	—	3	—	—	—	2	—	—	—	35
November	—	7	4	—	2	—	—	1	—	—	—	—	100
December	—	4	2	—	7	—	—	—	2	—	—	—	32
Tilsammen	1	88 ¹ / ₂	33	6	21 ¹ / ₂	9	1	21	12	1	1	2	1215

Tabel LXXIV. (Tønsberg.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Septichæmi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hæmoglobinuri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Rygmarvsbetændelse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aktinomykose	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Børbetændelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Umoden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjernebetændelse	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kakeksi	2	—	30	—	15	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kontusioner og forvridninger	—	—	3	2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Traum. pericardit	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Diarrhoe	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—
Benbrud	—	—	11	3	1	1	—	10	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—
Nyresygdomme	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Forstoppelse	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sygdom i leveren, gulsot	—	—	1	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Slet behandlet	—	—	2	—	3	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre sygdomme	—	—	19	—	3	—	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Tilsammen	2	—	87	7	36	2	12	10	11	—	1	—	6	13	12	—	—	—	—	1

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kjødkontrollen.

A. Offentlige foranstaltninger vedrørende veterinærvæsenet i 1897.

Rundskrivelse af 9de februar fra indredepartementet.

Da departementet har bragt i erfaring, at der i de Trondhjemske grænsedistrikter undertiden overføres hornkvæg (storfæ) fra Sverige uden dertil erhvervet tilladelse, skal man henlede opmærksomheden på, at sådan indførsel er forbudt ved plakat af 23de november 1895, der bestemmer, at indførsel af hornkvæg (storfæ), får og geder fra Sverige kun skal finde sted over Fredrikshald og Kristiania på nærmere fastsatte betingelser.

Idet nævnte indførselsforbud således indskjærpes, skal man tilføje, at vedkommende, der måtte ønske sådanne dyr indført, efter derom til departementet indsendt andragende for hver gang vil indtil videre kunne vente tilladelse given på nærmere fastsatte betingelser, hvoriblandt særlig skal fremhæves tuberkulinundersøgelse af det til livdyr bestemte kvæg samt merkning af samtlige indførte dyr.

Undersøgelserne bliver at foretage på importørens bekostning.

Meddelelse af 20de februar fra indredepartementet.

Departementet har fra de forenede rigers generalkonsulat i Antwerpen modtaget et exemplar af en under 22de januar d. a. udfærdiget kgl. forordning angående forandringer i de nugældende bestemmelser om indførsel af levende hornkvæg, får og svin til Belgien.

I anledning af forordningen har generalkonsulen meddelt følgende:

«Ved denne forordning, der væsentligt tager sigte på indførselen af levende dyr fra Nordamerika og La Plata, og som vistnok er at betragte som en indrømmelse til de belgiske agrarer, er det bestemt, at levende dyr af ovennævnte slags, kommende til Belgien fra oversøiske lande, skal landsættes i en af de tre havne: Antwerpen, Gand og Ostende, samt føres direkte til slagterierne og slagtes inden 3 dage.

Samme slags dyr kommende søværts fra andre lande (f. ex. Norge) skal om de indføres til ovennævnte havne, behandles på samme måde.

Da det imidlertid kun er i ovennævnte havne, at der findes oprettet de nødvendige inspektionsstationer, med videre, for søværts indførsel af levende kvæg, vil de nye bestemmelser praktisk talt i sin helhed blive at anvende på alle sådanne søværts indførte dyr, uanseet hvilket land de kommer fra.

En meget vigtig undtagelse er imidlertid gjort for fårs vedkommende; altså for de levende dyr, som har interesse for vort landbrug og vore eksportører. Ifølge sidste passus i art. 1 kan nemlig agerbrugsministeren meddele foreløbig tilladelse til indførsel af får, som er bestemte til at skulle undergå fedning, inden de slagtes (*animaux de l'espèce ovine introduits dans un but d'élevage*). Denne undtagelse er gjort for at imødekomme eierne af de ikke ubetydelige græsgange i det sydlige og østlige Belgien. Efter de undersøgelser, som jeg har anstillet derom i det belgiske agerbrugsministerium, har jeg grund til at tro, at denne tilladelse vil blive meddelt meget liberalt for fåreimporten fra Norge, sålænge man hos os notorisk er så fri for sygdomme blandt får som hidtil. Der er ikke og vil neppe heller blive givet faste regler for beskaffenheden eller vegten af får, som i tilfælde angives indførte for «fedning» og heller ikke for fedningstidens varighed; men det tør vistnok forudsættes, at man i så henseende neppe har at befrygte synderlige vanskeligheder for norske får.

Anderledes tør derimod forholdet stille sig ligeoverfor indførslen af får fra f. ex. Argentina, som nu er bleven det største exportland af levende får hertil og altså vor farligste konkurrent. Som forordningens præmisser udtrykkeligt udtaler, har man fundet de omhandlede bestemmelser påkrævede netop på grund af de vanskeligheder, som vedkommende belgiske autoriteter har for altid at holde sig exakt underrettet om sundhedstilstanden hos husdyr fra oversøiske (o: in casu Nord- og Syd-Amerikanske) Lande. Bestemmelserne tør derfor formentlig blive anvendte med langt større strengthed samt undtagelser vanskeligere gjort for får kommende fra sidstnævnte lande. Det ligger derfor neppe heller fjernet at antage, at indførslen af levende får fra Argentina, som hidtil i meget høi grad har trykket fårepriserne på det belgiske marked, herefter vil komme til at formindskes og vanskeliggøres såmeget, at en ikke ubetydelig prisstigning tør ventes. De partier, som kommer fra Argentina, er nemlig så betydelige — som oftest flere tusinde stykker ad gangen —, at det vilde blive forbundet med meget stor risiko at måtte slagte et helt sådant parti på engang. Det belgiske marked er, som før meddelt, vistnok meget forbrugende og elastisk; men en sådan massetilførsel af slagtet ferskt fårekjød, som vilde resultere heraf, vil ikke kunne finde sted uden et voldsomt øieblikkeligt prisfald.

Det er således heller ikke uantageligt, at de nye indførselsbestemmelser i virkeligheden vil komme til at vise sig at blive gavnlige for den norske fåreexport til Belgien. Da det imidlertid vilde være forhastet allerede nu på forhånd at slutte noget med bestemthed om følgerne af de nye restriktioner, skal jeg, så snart man i denne henseende har høstet praktisk erfaring eller så snart andet pålideligt materiale foreligger, have den ære at afgive fornyet indberetning om sagen.

Jeg vil sluttelig tilføie, at man i det belgiske agerbrugsministerium oplyste mig om, at den omhandlede forordning formentlig ikke i nogen henseende vil hindre transitimporten til Frankrig.

Af et parti norske får, som eventuelt måtte blive skibet til Antwerpen, vilde man derfor kanske finde det regningssvarende at lade den del, som måtte bestå af forholdsvis federe dyr, strax gå videre til Frankrig og de mindre fede dyr deklarerer for «*élevage*» og sendes til græsgangene i det indre af landet.»

Rundskrivelse af 1ste juni fra indredepartementet.

Under 27de februar d. a. er der udfærdiget en kgl. plak at af følgende indhold:

«I kraft af lov om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 § 17 bestemmes herved følgende yderligere foranstaltninger i anledning af indførsel af hornkvæg fra Sverige:

- 1) hornkvæg (storfæ), der indføres fra Sverige, og som agtes benyttet til livdyr, skal, førend det slippes ud i fri handel, undersøges ved tuberkulin af vedkommende kommunale kontroldyrlæge;
- 2) hornkvæg, der indføres for at anvendes til slagt, skal på venstre lår i huden merkes med et indbrændt S (o: slagt);
- 3) hornkvæg, der ved den efter indførslen foretagne tuberkulinundersøgelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, skal på højre lår i huden merkes med et indbrændt T (o: tuberkuløs) og må, forsåvidt det ikke af importøren føres tilbage til Sverige, kun afhændes til umiddelbar nedslagning;
- 4) hornkvæg, der ved undersøgelsen findes fri for tuberkulose, skal merkes i øret med et metalmerke, hvorpå er indstempet ordet «Sund» og årstallet for den stedfundne undersøgelse;
- 5) den her påbudne tuberkulinundersøgelse skal foretages i et dertil af vedkommende kommune indrettet fjøs så snart ske kan, efterat dyret er kommen til ro på fjøset, og der må til undersøgelsen ikke medgå længere tid end 48 timer, regnet fra ankomsten, helligdag ikke iberegnet.

Den almindelige sundhedsundersøgelse og den for slagtedyrene foreskrevne brændemerkning skal foretages snarest muligt efter dyrets ankomst til kommunens kvægtorv.

- 6) som erstatning for de med heromhandlede undersøgelse, merkning, opstaldning og fodring af dyrene samt anskaffelse af tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger skal vedkommende kommune være berettiget til at afkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af departementet for det indre godkendt afgift for hvert dyr.
- 7) departementet for det indre bemyndiges til forøvrigt at fastsætte nærmere bestemmelser angående den heromhandlede undersøgelses ordning samt foretage de forandringer, som måtte findes hensigtsmæssige med hensyn til den her fastsatte merkning af dyrene.

Denne plak at træder i kraft den 15de juli 1897.

Hvorefter alle vedkommende sig underdanigst have at rette.»

Rundskrivelse af 4de mai fra direktøren for det civile veterinærvæsen.

For at forebygge, at miltbrand blandt de på Lørenskogen og tilstødende havnestrækning græssende husdyr i løbet af sommeren skal vinde farsotmæssig udbredelse, skal man indskjærpe nødvendigheden af, at dyreiere, hvis dyr græsser på nævnte havnegang, fører et nøie opsyn med sin buskap. Denne bør hver aften bringes sammen og, hvis noget dyr mangler, må grunden hertil snarest muligt bringes på det rene. Hvis noget dyr findes sygt eller kan mistænkes for at lide af indvortes sygdom, bør det straks føres hjem til gården, afsondres der og dyrlæge tilkaldes. Skulde dyret være så sygt, at det ikke kan føres hjem, bør det afsondres i et hus eller bindes på havnegangen og dyrlæge hentes derhen. Der bør ligeledes føres nøie opsyn med, hvorvidt kadavere af hunde

og katte eller af vilde dyr, såsom elgsdyr, ræve og harer, skulde henligge nogetsteds på havnegangen. Hvis sådanne findes, bør de uopholdelig tildækkes med jord eller granbar samt stene, således at de blive utilgængelige for andre dyr og insekter, indtil de snarest muligt kan opbrændes eller tilfredsstillende nedgraves.

Forøvrigt skal man, foruden hvad foran er påbudt, henlede opmærksomheden på, at ifølge lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme og de i henhold til denne lov givne forskrifter, særskilt cirkulære af 28de september 1891 angående miltbrand, må miltbrandssyge dyr eller for miltbrand mistænkte dyr ikke dræbes uden på det sted, hvor dyret agtes nedgravet eller brændt eller hvor nøiagtig desinfektion kan finde sted; under transporten derhen må der sørges for, at afsondringer fra det syge dyr ikke giver anledning til smitteudbredning. Ved dyrets nedslagtning bør det særlig undgås, at blodet spildes omkring.

Da blodet af miltbrandssyge er særlig smittefarligt, må åreladning eller andre blodige operationer ikke foretages på sådanne dyr uden af autoriseret dyrlæge og isåfald under iagttagelse af behørig forsigtighedsregler.

Hunde og katte bør såvidt mulig holdes indespærrede på gårdene og hindres i at streife om i skog og mark.

Da miltbrand er en til mennesket let overførbart og livsfarlig sygdom, bør alle, som har med miltbrandssyge eller døde dyr og smittebefængte gjenstande at gøre, iagttage den yderste forsigtighed og i tilfælde rense alle sine klæder ved kogning eller desinfektion i en desinfektionsovn samt på det omhyggeligste vaske og rense sin person; skotøj, der har været benyttet på steder, hvor miltbrandssmitte kan antages at være tilstede, bør vaskes og børstes med sæbevand og 3 pct. karbolvand. Ingen, der har sår, rifter eller hudløsheder, må komme i berøring med miltbrandsdyr eller smittebefængte gjenstande.

Hvis nogen efter at have stelt med miltbrandsdyr får blemmer eller finner på huden, bør han snarest muligt henvende sig til læge.

Melk af dyr, der mistænkes for eller lider af miltbrand, må ikke tilblandes melk fra andre dyr eller overhovedet anvendes. Sådanne dyrs melk bør i tilfælde melkes i egne kar, der senere grundigt må vaskes med kogende opløsning af lud. Melken kan koges og derefter anvendes.

Hvis der i en besætning er indtruffet et tilfælde af miltbrand, må de andre dyr i denne besætning nøie undersøges af dyrlæge, og hvis de findes ubetinget sunde, kan melken fra disse dyr uden fare benyttes.

Rundskrivelse af 5te mai fra direktøren for det civile veterinærvæsen.

Foranlediget ved et nylig indtruffet tilfælde af dræbende forgiftning, forårsaget ved forveksling af karbolsyre med anden medicin, må jeg anmode hr. amtmanden om at henlede de i deres embedsdistrikt praktiserende dyrlægers opmærksomhed på vigtigheden af ikke at udlevere karbolsyre (*acidum phenylicum sive carbolicum*) eller lignende farlige stoffer uden at forsyne flasken med giftmerke samt gjøre vedkommende opmærksom på stoffets giftighed og tilråde midlets opbevaring under lås og lukke.

Rundskrivelse af 28de mai fra direktøren for det civile veterinærvæsen.

Efter derom af indredepartementet truffen bestemmelse skal alt kvæg, der ved de på offentlig bekostning foretagne undersøgelser findes lidende af tuberkulose eller mistænkes derfor, m e r k e s på høre lår i huden med et indbrændt T (tuberkuløs).

Departementet har bestemt, at dette påbud skal gjælde fra 15de juli 1897.

I henhold hertil tør jeg bede de i hr. amtmandens embedsdistrikt praktiserende dyrlæger, der har påtaget sig nævnte undersøgelser, gjort bekendt med ovenstående og anmodet om inden anførte frist at anskaffe på egen bekostning brændjern til indbrænding af bogstavet T.

Rundskrivelse af 24de juni fra direktøren for det civile veterinærvæsen.

Da det for expeditionen af dyrlægenes skyds- og kostregninger er ønskeligt, at regningerne indsendes regelmæssigt og for bestemte tidsrum, tør jeg bede de i hr. amtmandens embedsdistrikt praktiserende dyrlæger anmodet om så snart som muligt efter hvert kvartals udløb at indsende samtidig skydsregning og skyds- og kostregning i anledning af tuberkulinundersøgelserne. Særlig skal jeg for de sidstnævnte regningers vedkommende bede dyrlægerne anmodet om, forsåvidt angår årets 2det kvartal (budgetårets 4de), at sende regningerne i 1ste halvdel af juli måned, forat honorarerne for de i budgetåret foretagne tuberkulinundersøgelser så snart som muligt kan bestemmes og anvises.

Rundskrivelse af 5te august fra indredepartementet.

Under 3die d. m. er der udfærdiget en nådigst plakat af følgende indhold:
 «I kraft af lov om kommunale slagtehus, kødkontrol m. v. af 27de juni 1892, § 6, bestemmes herved den forandring i plakat af 5te november 1895, indeholdende nærmere forskrifter til gennemførelse af den ved nævnte lov og lov af 27de juli 1895 omhandlede kødkontrol, at plakatens § 19 herefter skal lyde således:

§ 19. I bykommuner, hvor kødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov af 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøgelse er givet, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det af vedkommende bys kommunale kødkontrollør er undersøgt og stemplet.

I landkommuner, hvor kødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det af vedkommende kommunes kontrollør er undersøgt og stemplet.

Kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i udsalg for kødvarer bliver at anse som falbydelse.

Denne plakat træder straks i kraft.

Hvorefter alle vedkommende sig underdanigst have at rette.»

Kongelig resolution af 19de august:

I henhold til § 2 i lov af 27de juni 1892 om kommunale slagtehus kødkontrol m. v., jvfr. lov af 27de juli 1895 og lov af 6te august 1897 bestemmes det nådigst, at kød, der er undersøgt og stemplet af den kommunale kødkontrollør i Stavanger og derfra udført til Kristiania, skal være fritaget for sådan kontrol på sidstnævnte sted.

Rundskrivelse af 4de december fra indredepartementet.

Under 3die ds. er der udfærdiget en nådigst plakat af følgende indhold:

«I kraft af lov om smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 § 17 bestemmes herved, at der fra den ved plakat af 6te juni 1894, jfr. plakat af 26de november 1895 givne tilladelse til på visse betingelser at indføre hornkvæg (storfæ), får og geder fra Sverige undtages indførsel af nævnte husdyr, der hører hjemme i Stockholms stad samt i Stockholms, Upsala, Södermanlands og Vestmanlands län, fra hvilke distrikter sådan indførsel indtil videre skal være forbudt.

Denne plakat træder straks i kraft.

Hvorefter alle vedkommende sig underdanigst have at rette.»

Bilag 1.

B. Gjældende love og bestemmelser.

LOV

af 14de juli 1894, cfr. lov af 26de mai 1899 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sygdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed ligeartede sygdomme;

hundegalskab;

snive;

specifik mund- og klovsyge;

ondartet lungesyge og ondartet katarrahæfeber hos hornkvæget;

kopper og skab hos fåret;

svinpest og rødsyge hos svinet;

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr antage en smitsom eller ondartet karakter eller større udbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondartet eller vinde udbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan kongen udvide bestemmelserne i denne paragraf til også at omfatte disse sygdomme.

Ligeledes kan kongen, når dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hidtil har været gjenstand for det offentliges indgriben efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstående kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død af en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighed for, at så er tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måde har i besiddelse sådant dyr, snarest muligt tilkalde en autoriseret dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uophødelig skal ske til en autoriseret dyrlæge.

Dyret bliver, indtil dyrlæge kommer tilstede, såvidt omstændighederne tillader det, at holde afsondret eller indespærret.

Når kvægpest er udbrudt, skal enhver indenfor en af amtmanden nærmere bestemt afstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uden ophold anmelde ethvert tilfælde af indvortes sygdom, som måtte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter af dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der modtager meddelelse om eller under sin praksis påtræffer et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest muligt på stedet undersøge tilfældets beskaffenhed og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, såsom afsondring og indespærring af syge og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgørelse af døde dyr og smitteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foretage undersøgelse, når tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, når han har undersøgt et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest muligt til øvrigheden indgive beretning om det ved undersøgelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretaget eller anordnet for at modarbejde sygdommen og hindre dens udbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter modtagen anmeldelse afslår at foretage undersøgelse, skal snarest muligt oversende anmeldelse til øvrigheden.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse givet pålæg; forsåvidt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet lade det fornødne udføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrigt forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, når han modtager underretning om noget tilfælde af de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighederne må ansees påkrævede for at hindre sygdommens udbredelse; finder han det fornødent, kan han lade den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentligt tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Sålænge en besætning er under offentligt tilsyn, kan amtmanden

- a) påbyde eftersyn af vedkommende besætning ved dyrlæge, så ofte som omstændighederne kræver det;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendigt samkvem mellem smittede og smittefrie dele af distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde af kvægpest, kvæggets ondartede lungesyge, mund- og klovsyge, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han lade optage fortegnelse over og mærke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse af beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;

- e) under særlige omstændigheder påbyde optagning og fornyelse af gulve, vægge og lignende i rum, hvor smittede dyr har stået, samt tilintetgørelse af smittebefængte gjenstande, såsom hø, halm, redskaber og lignende,
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhed hundegalskab forekommer, ved offentlig bekjendtgørelse påbyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynet med mundkurv af nærmere angivet beskaffenhed, eller under særlige omstændigheder blot kunne føres på offentlig vei eller gade i bånd af voksen person, selv om hunden er forsynet med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større udbredelse, ved dyrlæge lade foretage almindelig undersøgelse af besætninger i den udstrækning, som måtte findes nødvendig;
- h) pålægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingssteder, som er til offentlig afbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der udkræves til forebyggelse af smitte, såvel i sin almindelighed som ved de enkelte sygdomme, samt afgive bestemmelser for dyrlægernes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) give forskrifter til forebyggelse af smitte blandt husdyr ved dyrskuer markeder og lignende samt ved transport af dyr inden landet;
- c) give bestemmelse angående benyttelse af produkter af syge dyr.

Departementet kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde afholdelse af markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil afhængig af sådanne forsigtighedsregler, som måtte ansees fornødne for at hindre overførelse af smitte;
- f) ved udbrud af hundegalskab påbyde, at for større eller mindre dele af landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i bånd;
- g) ved udbrud af kvægpest påbyde afspærring af det af sygdommen angrebne distrikt;
- h) ved udbrud af kvægpest, kvægets ondartede lungesygge, mund- og klovsyge og svinepest påbyde nedslagtning af hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination af besætning mod nogen smitsom sygdom må ikke finde sted uden tilladelse af vedkommende regjeringsdepartement.

Når det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påbyde vaccination af de for smitte udsatte besætninger samt fastsætte en godtgørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pligtig til at lade ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til brug i sådant øiemed

skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en af vedkommende regjeringsdepartement godkendt indretning eller nedgravningsplads. Også ladesteder med særskilt kommunestyre såvelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan af kongen pålægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan af kommunen efter tilladelse meddelt af kongen fordres afgivet mod erstatning, der i mangel af overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor sådan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfældet ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves på eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — på anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruger kan foregå. Er ved foranstaltningen nogen ulempe forårsaget grundens eier eller bruger, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel af overenskomst bestemmes ved skjøn afholdt efter de i lov om veivæsenet af 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagting og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller svinepest kan amtmanden påbyde nedslagting af indtil tre dyr for ved obduktion af disse at erholde vished om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for afgjort, at de er angrebne af en af de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræbes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement påbyder det modsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angreben af snive, skal dræbes.

Dyr, angrebet af hundegalskab, skal dræbes; hund eller kat, som er bidt af noget af hundegalskab lidende dyr, skal ligeledes dræbes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning dræbes på grund af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge, snive, svinepest og mund- og klovsyge.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor af disse sygdomme, erstattes med det fulde beløb, hvortil de på nedenangivne måde er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrebne af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller mund- og klovsyge, erstattes med to trediedele, dyr, der ved obduktion findes angrebne af snive eller svinepest, med halvdelen af det beløb, hvortil de på den nedenfor nævnte måde er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge af tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved indførsel fra udlandet af smittede dyr, ved overtrædelse af givne forholdsregler eller på anden måde selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget af, at de har opholdt sig mindst 6 måneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgøres, at de på en eieren uforskyldt måde er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav må fremsættes forinden nedslagtningen. Erstatningsbeløbet må i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredieparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræbe efter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (på landet af lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at have som uangrebne af sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræbte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræbte dyr skal, såvidt fornødiges, obduceres af en af det offentlige antagen dyrlæge, som gennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autoriseret dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og deltage i afgjørelsen af spørgsmålet, om dyret har været angrebet af den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighed herom mellem dyrlægerne, afgjøres sagen af en af departementet opnævnt sagkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, ligeoverfor hvilke efterstående regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyge, influenza, kværke, strengel, mundsyge og beskelersyge hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end fåret,
 smitsom klovsyge hos fåret,
 ringorm hos alle husdyr,
 hårsækmider hos hunden,
 febersygdomme af smitsom karakter,
 tuberkulose.

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der på hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autoriseret dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, når nogen af disse sygdomme måtte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at lade dyr, der antages angrebne af nævnte sygdomme, føres på markeder, til dyrskuer, på fremmed beite eller i fremmede fjøs eller stalde;

dog skal det være tilladt fra eierens fjøs at sælge sådanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen afsondret afdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har modtaget sådan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er af foruroligende beskaffenhed, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendigt for at hindre sygdommens videre udbredelse, kan han lade forholdene på stedet undersøge af dyrlæge og efter dennes forslag give forskrifter angående afsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan give almindelige bestemmelser angående de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angående anvendelse og salg af kød og melk fra syge dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er afhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne påbydes nedslagtede for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og udførsel af dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel af dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel af dyr kun må finde sted over bestemte hayne eller steder, påbyde, at indførte dyr skal undersøges af dyrlæge og henstå i kwarantæne på vedkommende importørs bekostning, pålægge eieren af indførte dyr at udrede betaling for sundhedsundersøgelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrebne af smitsom sygdom, eller som har været udsat for smitte, nedslagtes uden erstatning.

Han kan overhovedet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel af smitsom husdyrsygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillade indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til udførsel af husdyr give sådanne forskrifter og træffe sådanne foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet udføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide af eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til udlandet afsendte dyr under transporten udsættes for sådanne sygdomme. Han kan anordne, at udførsel af husdyr kun må finde sted fra visse bestemte steder i riget.

For undersøgelse af dyr bestemt til udførsel, såvel som for undersøgelse og desinfektion af vedkommende skib kan det pålægges henholdsvis afsenderne og skibets fører at udrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til sådan udførsel, kan kongen give nærmere regler angående deres indredning og nødvendige forsyning med foder og drikkevand for dyrene, ligesom han overhovedet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogne og fartøier, som benyttes til transport af dyr, tilligemed de dertil hørende indretninger og redskaber skal renses og desinficeres efter hver sådan benyttelse. Omkostningerne hermed udredes af den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger af husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for på det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet af de der fremstillede husdyr er angrebet af nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan påbyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal på eierens bekostning underkastes et sundhedseftersyn af autoriseret dyrlæge, som i tilfælde har at udstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres udredelse m. v.

§ 22. Udgifter, som på grund af denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, afsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaber og deslige, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, udredes af vedkommende dyrs eier. De med de syge dyrs kurbehandling forbundne omkostninger udredes ligeledes af dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser desangående for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde af uformuenhed hos eieren afholdes disse udgifter af vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsåvidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne af dyr, nedslagtede efter bestemmelserne i kapitel 2, og de udgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtinger, udredes, forsåvidt angår dyr, der ikke findes angrebne af nogen sygdom, for hvilken nedslagting kan finde sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge af tvungen vaccination, af statskassen, men for-

såvidt de findes angrebne af nogen sådan ovennævnt sygdom, med det halve af statskassen og med den anden halvdel af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, når ladestedet har særskilt kommunestyre.

På samme måde som i sidstnævnte tilfælde og efter sådan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, når det for at hindre smittes videre udbredelse måtte ansees nødvendigt at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, foder, redskaber o. l.

Alle andre udgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser udredes af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noget andet er eller måtte blive fastsat.

Dog falder omkostningerne ved afspærringsforanstaltninger ligeoverfor fremmede lande statskassen tillast, ligesom kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at udgifterne ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal udredes af statskassen.

Endelig udredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skydsgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov af statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser skyds- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på en gang foretager på et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn af vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde af reiser skydsgodtgjørelse. For obduktion af en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion af et dyr af mindre art kr. 3,00, dog således, at han for på én dag udførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 20,00. For kontorundersøgelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsåvidt offentlig reise eller obduktion derved undgås.

Amtmanden kan, forsåvidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uden nødvendighed er gjentaget uden ordre af øvrigheden, helt eller delvis negte udbetaling af forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, ligesom skydsgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaccination af besætninger efter påbud af departementet eller for undersøgelse af indførte eller udførte dyr udenfor den for hvert podet eller undersøgt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyds — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøgelse af import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretaget efter særskilt rekvisition af det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de af dem udførte forretninger hver en godtgjørelse af kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserede dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrebne af ondartet smitsom sygdom, fåreskab undtaget, må ikke tages under behandling af andre end autoriserede dyrlæger.

§ 26. Enhver autoriseret praktiserende dyrlæge skal efter hvert års udløb inden en af departementet fastsat frist gennem amtmanden afgive til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse affattet beretning om sin virksomhed som dyrlæge i det foreløbne år. Udebliver indberetningen udover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uge, som oversiddes.

Ligeså skal enhver autoriseret dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gennem vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undladelse af at efterkomme de i denne lov eller de i kraft af samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måde givne påbud bliver, såfremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøder eller fængsel.

Sagerne blir at behandle på den for politisager foreskrevne måde.

Dyr eller gjenstande, som forsøges indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 udfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøges udførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke bliver at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ude med tilsidesættelse af noget i anledning af hundegalskab givet påbud, skal ved politiets foranstaltning optages og dræbes enten straks eller inden en af politiet given frist, inden hvilken den kan indløses af eieren mod erlæggelse af opbevaringsomkostningerne.

Ligeså kan ethvert dyr, som påtræffes ude med tilsidesættelse af nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge deraf udfærdiget påbud, når det findes angrebet af nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræbes uden erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, når de under forretninger for det offentlige gør sig skyldige i misligheder, som, begåede af dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være strafbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøder eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

· § 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov af 20de mai 1882 angående foranstaltninger i anledning af ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov af 15de septbr. 1851 angående foranstaltninger mod skabsyge blandt får og geder og de i henhold til sidstnævnte lov udfærdigede bestemmelser samt lov af 14de juni 1890 angående forholdsregler mod udførsel af syge husdyr.

De i medhold af nævnte lov af 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold af samme lovs § 8 udfærdigede indførselsforbud samt de i medhold af nævnte lov af 14de juni 1890 udfærdigede bestemmelser bliver fremdeles indtil videre i kraft.

Bilag 2.

Lov

om kommunale slagtehuse, kødkontrol m. v. af 27de juni 1892,
jvfr. lov af 27de juli 1895 og lov af 6te aug. 1897.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhed og plan er godkendt af kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagtning af nærmere bestemte arter af husdyr, hvis kød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måde kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter af levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver købstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført kød, der skal benyttes til menneskeføde, undersøges af kommunal kødkontrollør, der såvidt muligt bør være eksamineret dyrlæge. Er sådan undersøgelse foretaget i den kommune, hvorfra kødet udføres, kan kongen bestemme, at den bortfalder i de kommuner, hvortil indførsel finder sted.

Efter andragende fra kommunestyret kan det af kongen bestemmes, at kød af dyr, der slagtes inden dele af kommunen, som ikke er bymæssig bebyggede, og hvor kontrollens gennemførelse på grund af deres afstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøgelse af kommunal kødkontrol, når kødet, ifølge erklæring, afgiven af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af denne og hans husstand.

Efter beslutning af kommunestyret og med kongens samtykke kan sådan kontrol påbydes også for køb- og ladesteds-kommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kød, der udbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrolleret.

§ 3. Kjød, som af kommunal kontrollør findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples. Findes det utjenligt dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadeligt for den menneskelige sundhed eller ubrugbart som næringsmiddel.

Hvis beslaglagt kød, som ikke tilbagefordres, af vedkommende kommune blir udnyttet til teknisk brug istedetfor at tilintetgøres, har eieren krav på en forholdsmæssig godtgørelse.

Den kommunale kødkontrollørs afgørelse kan indankes for stedets sundhedskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at give erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovligt skjøn, optaget for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uger; omkostningerne derved udredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse af slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte afgifter.

Disse må dog ikke være højere end fornødent til renter af den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse af driftsomkostningerne.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøgelse udført i slagteri eller andetsteds udenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til sådanne tider og mod sådan godtgørelse, som af kommunestyret med kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentligt slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør på det sted, som slagterborgere eller kjødhandlere andrager om, på betingelse af, at disse refunderer kommunen de udgifter, som medgår til sådan kontrollørs aflønning. Lønnens størrelse bestemmes af kommunestyret med departementets approbation. I tvivlsomme tilfælde skal kjødet uden udgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

§ 6. Nærmere forskrifter til gennemførelse af denne lov kan gives af kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 7. Overtrædelser af de i denne lov eller med hjemmel deraf givne forskrifter påtales af politiet og straffes med bøder fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

Bilag 3.

Kjødkontrolregler,

fastsatte ved plakat af 5te november 1895, plakat af 2den november 1896,
plakat af 3die og af 13de august 1897.

§ 1. I enhver kommune, hvor der er indført kjødkontrol i henhold til lov af 27de juni 1892, jfr. lov af 27de juli 1895, skal alt ferskt, rådt slagtekjød af storfæ (herunder indbefattet kalve), får, geder, heste og svin, der agtes afhændet som menneskeføde inden vedkommende kommune, undersøges af kommunal kjødkontrollør og i tilfælde stemples.

§ 2. Forsåvidt undersøgelse og stempling foretages i den dertil af vedkommende kommune indrettede kontrolstation, skal den udføres gratis; hvis undersøgelsen og stemplingen derimod foretages udenfor den kommunale kontrolstation, kan der herfor afkræves en af kommunestyret fastsat godtgørelse.

§ 3. Dyr, slagtede i en kommune, hvor kontrol i henhold til ovennævnte love er indført, men bestemte til udførsel til udlandet eller til andre kommuner indenlands, skal være fritaget for undersøgelse og stempling i den kommune, hvorfra udførselen finder sted. Dog skal organer eller dele af sådanne dyr, der agtes forhandlede inden den kommune, hvori slagtningen er foregået, undersøges og stemples.*)

§ 4. Heste, der slagtes i en kommune, hvor kontrol finder sted, for at benyttes til menneskeføde, skal enten være undersøgte og merkede umiddelbart før slagtningen af en dyrlæge, som udfærdiger sundhedsattest, eller synede af to troværdige mænd, der afgiver skriftlig erklæring om, at dyret ikke lider af nogen sygdom. Indføres hesteslagt udenbysfra, skal der på samme vis medfølge sundhedsattest og merke fra dyrlæge eller to navngivne mænd; sundhedsattesten skal ved undersøgelsen af kjødet fremvises for kjødkontrolløren.

§ 5. Intet kjød skal undersøges og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin og hornkvæg (undtagen kalve) fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bagfjerdning), og hvis det stammer fra kalv, får eller ged, fremlægges i mindst halve kroppe, delte efter længden. Med bagparter skal følge nyrerne i organisk sammenhæng. Forsåvidt indførsel af løse tunger finder sted, skal disse vedheftes hver til sit slag. På samme vis skal muligens medfølgende organer (net, lever, hjerteslag o. l.) tilhøre det slag, hvormed de fremføres.

Dog kan kommunestyre med approbation af vedkommende regjeringsdepartement fastsætte regler, ifølge hvilke større dele af slag eller flere organer

*) Kfr. kgl. resol. af 19de august 1897.

end her nævnt kan kræves fremlagte for kontrolløren. Ved undersøgelse udenfor kontrolstation af kød af dyr, slagtede inden vedkommende kommune skal samtlige dyrets organer være tilstede, og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 6. Ved undersøgelsen bestemmes, om kødet er tjenligt til menneskeføde. I tvivlsomme tilfælde kan kødet under forsvarlig opbevaring tilbageholdes ved kontrolstationen. Ved undersøgelse udenfor stationen kan i sådanne tilfælde afgjørelsen udskydes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag heri ikke medregnet.

§ 7. Enhver, der fremstiller kød til undersøgelse, skal paa kontrollørens forlangende meddele, hvad der er ham bekendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra dyret er kommet, om dyret før slagtingen har været sygt o. l.

§ 8. På slagt, der fremføres til kontrol, må ikke brystafdelingens stor-pulsåre være bortskåret, heller ikke itler og syge eller bedærvede partier. Heller ikke må brysthinden eller bughinden være bortskåret.

§ 9. Kjød af hornkvæg, indført fra Danmark, skal ved fremvisningen til kontrol være ledsaget af attest fra dansk dyrlæge om, at det ikke er bedærvet og ikke hidrører fra dyr, der er så afmagrede, at deres kød ikke kan ansees egnet til menneskeføde.

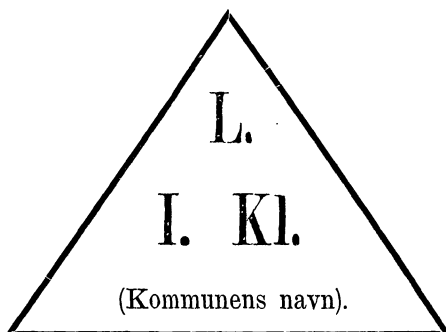
Der skal tillige indvendig på hver kvart eller halve krop være fastklæbet en rød seddel med påskrift «kød af sundt dyr», underskrevet af vedkommende danske dyrlæge med navn, bopæl og dato.

§ 10. Slagtekjød, der findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples med det dertil bestemte stempel; stempelmerkerne skal anbringes i så stort antal og på sådanne steder, at der ved den i handel og vandel vanlige opdeling af slagtet findes mindst et merke på hver del.

§ 11. På kød af slagtedy, slagtet inden en kommune, hvor kontrol, er indført, og undersøgt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slagt, skal, når kødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenligt til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3.5 cm., skal indeholde foruden kommunens navn (helt eller forkortet) tillige tegnene I Kl. (o: første klasse) B. (o: bykontrol), se hosstående tegning.

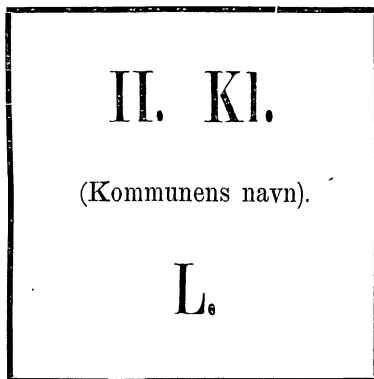
På kød af slagtedyr, der enten er indført udenbysfra, eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uden tilstedeværelse af dyrets samtlige organer, skal, når kødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinie skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruden vedkommende kommunes navn tillige indeholde egnene I Kl. (o: første klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 12. På kød, der ved undersøgelse findes at lide af mangler i sanitær henseende (såsom abnormt lugtende eller slet behandlet kød, kød af afmagrede dyr, kød af dyr, der kan sees at have lidt af sygdom), men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhed, skal der, hvis kødet hidrører fra dyr, undersøgte i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slag, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal afstemple foruden vedkommende kommunes navn tillige tegnene I kl. (o: 2den klasse) B (o: bykontrol), se hosstående tegning.

Hvis kjødet derimod fremstilles til kontrol, uden at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført udenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal afstemple, foruden vedkommende kommunes navn, tillige II Kl. (∅: 2den klasse) L (∅: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 13. Ved beslutning af kommunestyret, approberet af vedkommende regjeringsdepartement, kan det bestemmes, at kjød, stemplet med 2den klasses stempel, skal forhandles i egne lokaler, der betegnes som udsalgssteder for 2den klasses kjød.

§ 14. Kjød, der findes at være utjenligt til menneskeføde, skal af kontrolløren ufortøvet beslaglægges. Kjød, der fremstilles til kontrol uden at tilfredsstille de i §§ 4, 5, 8 og 9 nævnte fordringer, skal, forsåvidt det ikke som utjenligt til menneskeføde beslaglægges, afvises fra kontrollen; på samme vis skal der forholdes, hvis oplysninger, der kræves afgivne i henhold til § 7, negtes.

§ 15. Beslaglagt kjød kan med nedenanførte begrænsning tilbageleveres vedkommende eier, efterat det iforveien af kontrolløren er gjort ubrugeligt til menneskeføde ved indsnit og ophugning samt overhældning af petroleum eller anden lignende væske.

Forsåvidt beslaglagt kjød ved gennemkogning kan gjøres tjenligt til menneskeføde, kan det ligeledes tilbageleveres eieren, efterat gennemkogning på eierens bekostning og under kontrollørens opsyn har fundet sted.

Dog skal, hvis der i nogen kommune findes indretning, tjenlig til teknisk udnyttelse af beslaglagt kjød, sådant kunne beholdes af kontrollen, såfremt kjødet ikke af eieren tilbagefordres, mod udbetaling til ham af en godtgjørelse efter en almindelig takst, fastsat af kommunestyret.

Kjød, som under transport eller behandling kan medføre fare for den menneskelige sundhed eller give anledning til udbredelse af ondartet smitsom husdyrsygdom, må ikke tilbageleveres, men skal af kontrollen forsvarligt opbevares, indtil det kan destrueres ved dampkogning, opbrænding eller nedgravning.

§ 16. Den kommunale kontrolstation skal holdes åben for undersøgelse og stempning af kød alle hverdage i så lang tid, som vedkommende kommunestyre bestemmer.

§ 17. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kød, der fremføres til kontrol ved kontrolstationen, samt en anden protokol over alt kød, der undersøges udenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokol anføres rekvirentens navn, kødets oprindelse (om det kommer fra indlandet eller udlandet og i tilfælde fra hvilket distrikt), undersøgelsens datum, kødets art og størrelse samt undersøgelsens resultat. Der skal tillige ved stationen føres regnskab over de for undersøgelse udenfor stationen indbetalte afgifter.

Stemples noget kød med 2den klasse, skal grunden hertil kortelig anføres i den dertil i protokollen bestemte rubrik. På samme måde forholdes, hvis dele af fremstillet kød bortskjæres og beslaglægges, selv om kødet forøvrigt erholder 1ste klasses stempel.

Forøvrigt skal der for beslaglagt kød anføres kødets vægt, dagen, når dyret er slagtet, de iagttagne sanitære mangler, beslaglæggelsens grund samt hvorledes der efter beslaglæggelsen er fremgået med kødet.

§ 18. Den af kontrolløren angående kødets stempning eller beslaglæggelse trufne afgjørelse kan af rekvirenten påankes til sundhedskommissionens afgjørelse. Rekvirenten skal da på stedet protestere mod undersøgelsens resultat. Det pågjældende kød skal forsvarligt opbevares. Rekvirenten har ved skriftlig henvendelse til sundhedskommissionen at kræve dennes afgjørelse, hvilken bliver at afgive snarest muligt. Kontrolløren skal underrettes om tiden for sagens afgjørelse og har adgang til da at være tilstede og begrunde sin kontrolbestemmelse.

§ 19. I bykommuner, hvor kødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov af 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøgelse er givet, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det af vedkommende bys kommunale kødkontrollør er undersøgt og stemplet.

I landkommuner, hvor kødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det af vedkommende kommunes kontrollør er undersøgt og stemplet.

Kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i udsalg for kødvarer bliver at anse som falbydelse.

§ 20. Overtrædelse af de i disse bestemmelser givne forskrifter bliver at påtale af politiet og at straffe med bøder fra 2—1 000 kroner (kfr. lov af 27de juni 1892 § 7).

Bilag 4.

Nugældende bestemmelser angående indførsel af husdyr (kfr. plakat af 6te juni 1894, 26de november 1895, 22de juli 1897 og 13de januar 1899).

A. H e s t e kan indføres:

- 1) fra S v e r i g e på betingelse af, at der medbringes et for hvert enkelt dyr af politimyndighed bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidstforløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyds- og trafikheste, der passerer grænsen for atter at vende tilbage til Sverige, rammes ikke af ovenstående forskrift.

- 2) fra a l l e a n d r e l a n d e paa betingelse af:

- a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt
- b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøges af autoriseret norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt.

B. D r ø v t y g g e r e kan indføres fra Sverige på følgende betingelser:

- a. 1. Inførselen skal finde sted pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania eller ad nærmeste landevei til Præstebakke eller Kornsjø jernbanestation, hvorfra dyrene snarest muligt pr. jernbane føres videre til Fredrikshald.
2. Det skal ved en af autoriseret svensk dyrlæge eller politimyndighed udstedt attest godtgøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløbne 6 måneder har optrådt smitsom mund- og klovsyge eller ondartet lungesyge, samt at dyrene ikke i de nærmest forudgående 6 måneder er indført fra udlandet.
3. Dyrene skal være merkede eller i attesten således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øiemed reserverede kvægtorve, hvor de bliver at underkaste undersøgelse af vedkommende kommunale dyrlæge.
5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes på det kommunale fjøs i 48 timer, helligdage ikke iberegnet, og i denne tid undersøges med tuberkulin.

6. Det kvæg, der ved denne undersøgelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydeligt **T**, og disse dyr skal, forsåvidt de ikke af importøren føres tilbage til Sverige, ikke afhændes uden til slagting, der i så tilfælde skal finde sted inden 10 dage efter undersøgelsen.
 7. Det kvæg, der indføres for at sælges til slagt, skal på samme vis merkes med et i huden indbrændt tydeligt **S**.
 8. De med «**T**» eller «**S**» brændemerkede dyr, skal, hvis de ikke føres tilbage til Sverige, ikke bortføres fra kvægtorvet, førend vedkommende eier af dyret skriftlig har forpligtet sig til at påse dyret slagtet inden 10 dage.
 9. Kvæg, der ved undersøgelse findes fri for tuberkulose, skal på en iøinefaldende måde være merket med ordet «Sund» samt årstallet for den stedfundne undersøgelse.
 10. Som erstatning for de med heromhandlede undersøgelse, merkning, opstaldning og fodring af dyrene samt anskaffelse af tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at afkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af departementet for det indre godkendt afgift for hvert dyr.
 11. Departementet for det indre bemyndiges til forøvrigt at fastsætte nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes undersøgelse og merkning samt attester og protokoller m. v.
 - b. Forøvrigt forbydes indførsel af drøvtyggere (o: storfæ, får, geder og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande, med undtagelse af de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke af dette forbud.
 - c. Hornkvæg (storfæ) får og geder forbydes indførte fra Finmarken til rigets øvrige distrikter.
- C. Svin forbydes indført fra alle lande med undtagelse af de under litr. B, b nævnte russiske havne, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.
- Fra Finmarken forbydes svin indført til rigets øvrige distrikter.
- D. Hunde forbydes indført fra alle lande med undtagelse af Sverige og Danmark, fra hvilke lande indførsel kan ske på betingelse af, at der medfølger et af vedkommende lands politimyndighed udfærdiget bevis, hvoraf fremgår, at vedkommende dyr har opholdt sig mindst i 6 måneder inden vedkommende land, og at det i henhold til en af autoriseret dyrlæge udstedt erklæring ikke antages at overføre smitsom sygdom. Hunde, der tilhører eierne af svenske renhjønder og i følge med disse passerer Finland på gjen­nemgang fra Sverige, rammes ikke af dette forbud.

- E. Rå dele af drøvtyggere og af svin, såsom uberedede skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattede), utilvirkede, utilberedede og urensede hår og børster samt muler og klover skal være forbudt at indføre fra alle lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet kød og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med undtagelse af indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og det hvide hav beliggende havne, samt fra alle lande udenfor Europa.
- F. Indførsel af græs, hø og halm til fourage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav.
- G. Brugte fjøsredskaber forbydes indført fra alle lande, medmindre det godtgøres, at de er sikkert desinficerede.
-

Bilag 5.

Nugældende regler for udførsel af heste, hornkvæg, svin, får og geder fra Norge.

§ 1. Heste, hornkvæg, svin, får og geder, som med skib agtes udførte til udlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi på afsenderens bekostning undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, saafremt det ved undersøgelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide af nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måde nylig kunde være smittede af sådan sygdom. Herom skal af dyrlægen afgives attest til afsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøgte og godkendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, såat berøring med de ikke undersøgte dyr undgås. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøgt og kan udføres. Dyrenes antal og køn, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som af dyrlægen udstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøgelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøgelse ved ankomsten hertil unødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskibet er holdt afsøndrede fra andre ikke undersøgte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøgte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til udførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtager dyr, undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøgelsen, grund til at anse skibet for smittefarligt, må dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficeret. Forsåvidt drøvtyggere eller svin agtes udført, skal desinfektion af skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er bleven undersøgt og godkendt, skal attest herom afgives til skibets fører.

Undersøgelsen og desinfektionen sker på skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøgelse med merkning betaler afsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal af 10 . . .	kr.	1.00
—»— over dette antal . . .	»	0.50
» hvert stykke kornkvæg over $\frac{1}{2}$ år . . .	»	0.50
» — —»— under $\frac{1}{2}$ år . . .	»	0.25
« mindre dyr (svin, får, geder) for et antal af til og med 100 dyr . . .	»	0.15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	»	0.12 —
» det overskydende antal	»	0.09 —

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøgt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøgelse af skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4.00. Ligeså meget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsåvidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøgelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at give nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gennemførelse.

Bilag 6.

Ansøgning

om tuberkulin-undersøgelse på offentlig bekostning.

(Smilgn. bestemmelserne i husdyrloven af 14de juli 1894, kap. 3 og kap. 8).

Undertegnede ansøger herved om at erholde min kvægbesætning, bestående afokser..... voksent kvæg og ungdyr og kalve, tilsammen: dyr

undersøgt med tuberkulin på offentlig bekostning.

Undersøgelsen agtes udført ved dyrlæge, som dertil har erklæret sig villig på de af det offentlige fastsatte vilkår.

Efter foretagen undersøgelse forpligter jeg mig til:

1. snarest mulig at skille de tuberkuløse samt de for tuberkulose mistænkte dyr fra den sunde del af besætningen, enten ved at hensætte disse i et andet smittefrit rum, eller ved at lade opføre en tæt skillevæg mellem begge afdelinger efter behørig desinfektion af den afdeling af fjøset, der er bestemt for de sunde dyr, eller efter omstændighederne på anden for smitte betryggende måde at holde den syge og sunde afdeling skilt fra hinanden.
2. såvidt mulig at hindre, at smitte overføres fra den syge til den sunde del af besætningen ved at anvende særskilte vandings- og fodringskar og idetheletaget særskilt stel for begge afdelinger, samt ikke at lade de angrebne og mistænkte dyr komme på fælles beite med de sunde dyr,
3. at lade det af tuberkulose smittede fjøs behørig desinficere, alt i tilfælde efter nærmere anordning af veterinæradministrationen;
4. snarest mulig at lade slagte sådanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøgelse findes lidende af jurtuberkulose eller almindelig udbredt tuberkulose med lungetæring eller afmagring og ikke at sælge eller til min husstand benytte melk fra sådanne dyr uden i kogt tilstand.
5. ikke at sælge noget angrebet eller mistænkt dyr uden til slagt, samt ikke at sælge noget hjemmeslagt tuberkuløst dyr, uden at (forsåvidt dertil er anledning) dyret af dyrlæge eller ved forevisning på kjødkontrolstation er fundet tjenligt til menneskeføde,
6. at lade de til opdræt bestemte nyfødte kalve straks hensætte i et smittefrit rum og underkaste en tuberkulinprøve, før de indsættes blandt de sunde dyr, og ikke fodre dem med melk fra tuberkuløse dyr uden i kogt tilstand (dog kan de nyfødte kalve i de første to døgn gives rå modermelk, når juret er sundt og moderen idethele taget kun i ringe grad er angreben af tuberkulose),

7. ikke at indsætte nyindkjøbte dyr i den sunde del af besætningen, med mindre de ved forudgående tuberkulinprøve er fundet fri for tuberkulose,
8. at lade de angrebne og mistænkte dyr forsyne med et blivende merke, for såvidt sådant af veterinæradministrationen bestemmes.

Besætningen er undersøgt med tuberkulin i året.....

(Gårdens navn)

(Herred)

(Amt)

(Datum)

(Tydelig underskrift):

Andragendet bekræftes og anbefales:

(Den undersøgende dyrlæges underskrift):

.....

A n m. Andragendet må kun omfatte hele besætningen, ikke enkelte eller nyindkjøbte dyr. Forsåvidt besætningen er undersøgt før med tuberkulin, må dette anføres.

Til

indredepartementet.

A n m. Denne ansøgning indsendes gennem vedkommende amtmand til indredepartementet.

Bilag 8.

Anvisning til tuberkulinundersøgelse af besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det må opbevares på et mørkt, køligt og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøgelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 40–50 centigram (10–12 dråber eller $\frac{4}{10}$ – $\frac{5}{10}$ kubikcentimeter), til ungdyr 30–40 centigram (8–10 dråber eller $\frac{3}{10}$ – $\frac{4}{10}$ kubikcentimeter), til kalve og nyfødte dyr 10–20 centigram (3–6 dråber eller $\frac{1}{10}$ – $\frac{2}{10}$ kubikcentimeter) efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kogt vand i et rent, kogt vinglas.

Bekvemmere er det dog, hvis man har en afdelt større injektionssprøite, at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand på engang på en større flaske i et forhold af 1 til 10 (10 % således, at der i en fortynding af 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin. Af denne fortynding vil altså, når sprøifen rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1–2 kcm. for smådyrene. Fortyndingen holder sig dog ikke længe uden at dekomponeres, hvorfor den enten må tillaves på brugsstedet eller også i hjemmet 1–2 dage iforveien og isåfald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages må samtlige dyrs temperatur være målt; målingen foretages ved et maksimalthermometer, der holdes godt inde i endetarmen i mindst 2 minutter, hvorefter termometret trækkes langsomt ud, temperaturen aflæses nøiagtigt og noteres. Man må være forsynet med 1 thermometer for hvert 20 dyr, foruden nødvendig reserve. Til måling af 20 dyr iberegnet aflæsning, nedskrivning af temperaturen, rengøring af termometret (det aftørres bedst med en klud dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgår for en øvet mand ca. 1 $\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slå kviksølvsoilen ned mellem hver gang termometret benyttes!

Efterat samtlige dyrs temperatur er målt, foretages indsprøitningen af tuberkulinet. Den bør helst ske på halsen, efterat huden iforveien er afbarberet samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 % sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel maa være af et materiale, der tåler kogning, må iforveien være kogt. Man bør have mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen

rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren koghed olie eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøjtningen bør foretages enten mellem 6—10 om aftenen eller 4—8 om morgenen. Dyrene må under undersøgelsen være i ro påa fjøset. 6—7 timer efter indsprøjtningen påbegyndes temperaturmålingen igjen, og der fortsættes med denne hver anden time. Dyr, der ved måling indtil den 13de time findes at have givet sikkert tegn på at være tuberkuløse, behøver ikke at måles mere, medens dyr, der ikke har reageret eller hvis reaktion er tvivlsom, må måles indtil den 17de til 23de time efter indsprøjtningen.

Dyrlægen må enten selv foretage målingen eller lade denne foretage af mænd, som af ham er givet den til temperaturmålingen nødvendige anvisning og hvis målinger han isåfald personlig må kontrollere. Det må påseses, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en måling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke af denne grund stige over 40°.

Undersøgelsens resultat anføres på det dertil bestemte skema og indsendes nærest muligt til veterinær-direktøren.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge i amt
om tilfælde af

Skema no. 1.

(At indsende gennem vedkommende sundhedskommissions ordfører og overøvrighed til veterinærstyrelsen).

Gårdens navn (i by eller ladested gade og no.)	Herred (By)	Når begyndte sygdommen?	Når har dyrlægens tilsyn fundet sted?	Hest			Ko			Får			Ged			Svin			Hund, Kat			Nærmere oplysninger, såsom om den angrebne besætnings størrelse, om foranstaltninger truffne mod sygdommens udbredelse, om sandsynlig smittekilde, forsåvidt noget derom kan oplyses.		
				angrebne		deraf		angrebne		deraf		angrebne		deraf		angrebne		deraf		angrebne			deraf	
				dræbte	døde	dræbte	døde	dræbte	døde	dræbte	døde	dræbte	døde	dræbte	døde	dræbte	døde	dræbte	døde	dræbte	døde			

Anmerkning 1. For hver sygdom benyttes et skema.

2. Hvis tilfældene har forekommet på samme gård, men i for skjellige besætninger, anmerkes dette i sidste rubrik.

Navn:

..... den 18

1. Hr. ordføreren i sundhedskommission.

Bopæl:

2. Hr. amtmanden i amt.

Hr. direktøren for det civile veterinærvesen.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge i amt
til

direktøren for det civile veterinærvæsen.

1. Sygdom:
2. hos hvilken art af husdyr:
3. antal angrebne:
4. deraf døde:
5. eller dræbte:
6. den angrebne besætnings størrelse:
7. gårdens navn (i by eller ladested, gade og nr.):
8. herred (by):
9. hvorvidt dyret er død på havnegangen eller fjøset.
10. når dyrlægens tilsyn har fundet sted:
11. hvorpå den stillede sygdomsdiagnose grunder sig?
(her anføres i korthed såvel symptomer i levende live
som de ved obduktionen fundne sygdomstegn:

12. hvorvidt mikroskopisk undersøgelse er foretaget?

13. hvorfra smitten antages at skrive sig:

14. kort angivelse af, hvad der er foretaget til forebyggelse af smittens udbredelse:

..... den 18

Navn:

.....

Bopæl:

.....

Anm. For hver sygdom og for hvert slags husdyr benyttes et skema.

Bilag II.

Uddrag af lov

angående offentlige tjenestemænds skyds- og kostgodtgjørelse.

Af denne lov hidsættes:

§ 2. Skydsgodtgjørelsen bliver at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil.	
Landskyds.		Bådskyds.		Jernbane.	Dampskib.
Tilsigelsesstation.	Fast station.	Tilsigelsesstation.	Fast station.		
Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøj m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruden den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet efter regning, hvad han har erlagt i nødvendige udgifter til befordring af sit tøj samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuden, hvad han i befordring for sig selv har erlagt udover nævnte regulativsats.

Ligeledes er — forsåvidt angår befordring udenfor de almindelige skydsruter forøvrigt, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for hayte udgifter udover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjælder også under reiser på de almindelige skydsruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid udover den, hvori de skydsende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, bliver den ham tilkommende skydsgodtgjørelse at bestemme af kongen.

§ 9. Foruden den foran bestemte skydsgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenge samt leie af båd og andre reiseredskaber, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendigt udlæg til befordring.

- a. af medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skydsgodtgjørelse for egen befordring.

- b. af fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skydsbefordringen begynder eller ender,
 c. af egen person ombord til og iland fra dampskib,

samt udlæg af bom-, bro-, brygge- og færge- penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregået om natten, og sådan plads er benyttet.

Ved reise på jernbane eller med dampskib tilståes ingen anden godtgørelse for befordring end §§ 2, 3, 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtgørelse for skyds, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skydsen godtgøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skydsbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skydsvæsenet af 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skydsgodtgørelse efter denne forøgede veilængde.

§ 15. Godtgørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den afstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgørelse efter 3die klasse, nemlig kr. 4.00).

§ 18. På reiser med dampskib skal de til 1ste klasse hørende tjenestemænd være berettigede til at erholde i kostgodtgørelse kr. 7.00, de til 2den klasse hørende kr. 6.00, de til 3die klasse hørende kr. 5.00 og de til 4de klasse hørende kr. 4.00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskib har været uafbrudt mindst 6 timer.

Samme kostgodtgørelse tilkommer der dem også under ophold i købstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskib og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises, når kostgodtgørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele af et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele af et døgn paa mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgørelse, når den hele på en reise tilbagelagte veilængde udgjør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgået 5 timer.

§ 30. Regninger over skyds- og kostgodtgørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsåvidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være givet, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden seks måneder efterat sagen eller forretningen er tilendbragt, da i mangel deraf fordringen ikke godtgøres af det offentlige.

Skemar

til vejledning ved udfærdigelse af regninger for reiser i veterinær-
væsenets anliggender.

Regning

over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 18

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station).	Km. land-skyds.		Kun båd-skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg	Reisens øiemed. (Herunder bliver at anføre grunden for hver foretagen reise og i gjentagelsestilfælde grunden til, at det har været anset nødvendigt at gjentage reisen.)
		Tilsligsstation. à 16 øre.	Fast (eller ingen station). à 20 øre.	Tilsligsstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyds	à 16 øre	kr.
»	—	à 20	»	»
»	—	bådskyds à 37	»	»
»	—	à 40	»	»
»	—	jernbane à 6	»	»
»	—	dampskib à 40	»	»
Tils. skydsgodtgjørelse kr.				
Udlæg				»

Tilsammen kr.

- hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:
- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
 - at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske;
 - at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet ud-sættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
 - at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
 - at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
 - at reiserne er anset nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

..... den 18

(Amts-)Dyrlæge.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 18 i anledning af tuberkulinundersøgelser.

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station.)	Km. land- skyds.		Km. båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil	Udlæg.	Antal undersøgte dyr.
		Tilsigsstation. à 16 øre	Faste (eller ingen) station. à 20 øre.	Tilsigsstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyds à 6 øre	kr.
»	— — à 20 »	»
»	— bådskyds à 37 »	»
»	— — à 40 »	»
»	— jernbane à 6 »	»
»	— dampskib à 40 »	»
Tils. skydsgodtgjørelse kr.		
Udlæg		»

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske.
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er udførte til foretagelse af offentlig tuberkulinundersøgelse eller til inspektion af de til forebyggelse af tuberkulose givne forskrifters gennemførelse.

..... den 18

.....
(Amts-)Dyrlæge.

- No. 311. Folkemængdens Bevægelse 1895. (*Mouvement de la population.*)
 — 312. Civil Retspleie 1896. (*Statistique de la justice civile.*)
 — 313. Rekruteringsstatistik 1898. (*Statistique du recrutement.*)
 — 314. Jordbrug og Fædrift 1891—95. (*Agriculture et élève du bétail.*)
 — 315. Beretninger om Amternes økonomiske Tilstand i Femaaret 1891—1895. I. (*Rapports sur l'état économique des préfectures.*)
 — 316. Norges Handel 1898. (*Statistique du commerce.*)
 — 317. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1896. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 318. Den norske Rigstelegraf 1898. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
 — 319. Skolestatistik 1895. (*Statistique de l'instruction publique.*)
 — 320. Sindssygeasyllernes Virksomhed 1897. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
 — 321. Arbejdslønninger 1890 og 1895. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
 — 322. Norges Sparebanker 1898. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
 — 323. Norges Postvæsen 1898. (*Statistique postale.*)
 — 324. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1897. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)

Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:
Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik:

Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.

Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handelsflaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Attende Aargang, 1898. Kristiania 1898. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Sekstende Bind, 1898. Kristiania 1899. (*Journal du Bureau central de Statistique.*)

Oversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet 31 Januar 1893. Kristiania 1893.

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889. Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891, for Tidsrummet 1 Januar 1892—31 December 1894 og for Tidsrummet 1 Januar 1895—31 December 1897, trykte som Tillæg til Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau, Niende Bind, Tolvte Bind og Femtende Bind.

Angaaende andre statistiske Værker henvises til ovennævnte Fortegnelser.

Samtlige Værker er at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

17 Oktober 1899.

